

Areport

3/2016

• **Na vděk je zbytečné čekat**

Rozhovor s budoucím děkanem NATO Defence College Františkem Mičánkem

2

• **Na práci vojáků jsem hrdý**

S náčelníkem Generálního štábu AČR nejen o změnách týkajících se aktivní zálohy

8

• **Vojáci na trhu práce**

Bývalý voják pplk. v z. Miroslav Potočňák se s našimi čtenáři podělil o své zkušenosti z hledání civilního zaměstnání

19

Prioritou je působit utajeně

S plukovníkem Karlem Řehkou o speciálních silách a jejich dalším rozvoji
strana 10–13

Nesmíme rozmělnit své SÍLY

V polovině února se v Praze za účasti ministra obrany Martina Stropnického a náčelníka Generálního štábu AČR generálporučíka Josefa Bečváře konalo velitelské shromáždění. Bylo na něm vyhodnoceno plnění úkolů v uplynulém roce.

Oceněno nasazení ve Vrbětčích

Generálporučík Josef Bečvář ve své prezentaci během velitelského shromáždění ocenil působení vojáků ve Vrbětčích, kteří se ctí obstáli zde, stejně tak jako při splnění požadavků kladených na armádu v souvislosti s migrační krizí. Připomněl i náročnost úkolů, s nimiž se armáda musela vypořádat nejen v zahraničních operacích, ale také při přípravě hotovostních sil pro NATO a EU a při výcviku na národní i mezinárodní úrovni.

Pro další rozvoj armády označil generál Bečvář za klíčovou vládou schválenou Koncepti výstavby Armády České republiky a probíhající práci na návazných koncepcích jednotlivých druhů sil, jejichž realizace se neobejde bez odpovídajícího rozpočtového krytí. Pro letošní rok je potřebný

rozpočet zajištěn a dosažena byla i shoda na potřebném růstu financí pro resort MO v dalších letech. Neméně podstatné je z tohoto pohledu i odpovědné čerpání přidělených financí.

Generál Bečvář ocenil rovněž vykonanou práci na rozvoji aktivní zálohy, a to jak v rámci novelizace branné legislativy, tak zejména v jejím výcviku a při přípravě vzniku nových jednotek AZ.

Umíme pružně reagovat

Zástupce náčelníka Generálního štábu – ředitel Společného operačního centra MO generálmajor Petr Mikulěnka připomněl úkoly plněné našimi vojáky v zahraničních operacích. Vyzdvihl schopnost naší armády pružně reagovat na potřeby spojenců.

Zástupce náčelníka Generálního štábu – inspektor AČR generálmajor Jaroslav Kocián poté zhodnotil kontrolní činnosti v průběhu roku 2015 a poděkoval za poskytnutou součinnost i pružné odstraňování případných zjištěných nedostatků v činnosti vojsk. Na závěr svého vystoupení pak generál Kocián informoval o působení Vojenského fondu solidarity, na jehož účtu je nyní už více než 1,5 mil. Kč. Připomněl, že fond v roce 2015 již také aktivně pomáhal.

Přezbrojení odstartovalo

Brigádní generál Pavel Adam, ředitel sekce rozvoje a plánování schopností MO, ve svém vystoupení zhodnotil rozvoj schopností u vojenských útvarů a zařízení AČR v roce 2015. Informoval o zahájení projektů přezbrojení 7. mechanizované brigády a projektu „děla NATO“ u pozemních sil. V rámci vzdušných sil byly

zahájeny projekty rozšíření schopností JAS-39 Gripen k působení na pozemní cíle, pořízení víceúčelových vrtulníků či mobilních radiolokátorů.

Ředitel sekce podpory MO brigádní generál Jaromír Zúna připomenul nejen úkoly spojené se zajištěním jednotek v zahraničních operacích, ale i mezinárodní cvičení Capable Logisticians a zadání spojená s výstavbou V4 EU BG. Vyzdvihl i urychlení procesu přezbrojení armády moderními ručními zbraněmi CZ 805 Bren. Do konce roku 2015 se podařilo realizovat objem dodávek původně plánovaných až do roku 2020. Bohužel ne všechny z dalších připravovaných nákupů se podařilo vzhledem k obtížím v akvizičním procesu roku 2015 dokončit v souladu s plánem. Pozornost sekce podpory MO byla v roce 2015 zaměřena i na zlepšení stavu nemovitě infrastruktury, do které byly investovány prostředky ve výši stovek milionů korun.

Naplněnost osmdesát procent

Ředitel Finanční správy AČR Josef Rychel poté informoval přítomné o stavu čerpání rozpočtu v roce 2015. V loňském roce se podařilo využít 98,36% z prostředků přidělených do gesce náčelníka Generálního štábu AČR. V oblasti decentralních výdajů pak bylo čerpání téměř 100%. Ředitel Agentury personalistiky AČR plukovník Ota Rolenc informoval o průběhu rekručního procesu v roce 2015. Při porovnání aktuálního stavu personálu AČR v lednu 2015 a 2016 vidíme, že se podařilo zvýšit celkové počty o téměř 7% vojáků. V lednu 2016 tak průměrná naplněnost AČR přesáhla již 80%.

Mezi útvary s nejmenší naplněností v rámci AČR však nadále patří například 14. pluk logistické podpory, 13. dělostřelecký pluk či 25. protiletadlový raketový pluk. Náboru

do méně naplněných útvarů bude věnována pozornost i v průběhu tohoto roku. Kromě náboru připomněl plukovník Rolenc i aktivity v další přípravě personálu. Jen do jazykových kurzů v loňském roce nastoupilo na 900 českých vojáků. O 30% vzrostl i počet vojáků vysílaných do odborných a kariérových kurzů v zahraničí.

O zabezpečení zpravodajské podpory AČR informoval ředitel odboru vojskového průzkumu a elektronického boje plukovník Vladimír Lang. Jako největší pozitivum roku 2015 v rozvoji prostředků zpravodajského zabezpečení označil ředitel odboru vojskového průzkumu plukovník Vladimír Lang zavedení bezpilotního systému Scan Eagle, včetně jeho operačního nasazení v Afghánistánu.

Základem koncepce je personál

Odpolední část velitelského shromáždění byla věnována implementaci Koncepce výstavby AČR. Náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Josef Bečvář své vystoupení uvedl slovy: „Všichni, jak zde sedíme, si pamatujeme mnohé vize, revize a koncepce, které se postupně rozmělnily a zmizely z našich pracovních stolů. Pokud si nevezmeme naplnění Koncepce výstavby AČR za své, nenaplníme ji. Stojíme nyní na prahu nové etapy, kterou můžeme promarnit vzpomínáním na to, co se nepovedlo a co jsme nedokázali. Já však prosazuji jiný způsob – a to pohled vpřed.“

Nutný je dle slov náčelníka Generálního štábu především komplexní pohled a synergie jednotlivých rozvojových projektů a stávajících schopností AČR, které se musí doplňovat a prolínat, jinak by bylo vynakládání

zdrojů neefektivní. Základem koncepce je personál, a to nejen doplnění počtu vojáků z povolání, ale i aktivní záloha s odpovídajícím vybavením a výcvikem nezbytným pro plnění operačních úkolů. Pro stabilitu personálu je nutné i zajištění pracovního prostředí odpovídajícího soudobým standardům a dlouhodobá stabilizace sítě posádek. Součástí toho je i oživení posádky Rakovník.

Nezbytný je také další rozvoj systémů vedení a řízení, s důrazem na úkoly obrany teritoria ČR a naši koaliční spolupráci v rámci NATO a EU. Pro koaliční spolupráci je klíčové i aktivní zapojení AČR v zahraničních operacích a hotovostních silách.

V oblasti pozemních sil je hlavním úkolem rozvoj schopností prvku lehkého typu s vysokým stupněm připravenosti a postupná modernizace útvarů s těžkou výzbrojí. V realizační fázi je projekt vojáka 21. století. Připravuje se přezbrojení 7. mechanizované brigády novými bojovými vozidly v horizontu let 2019 až 2026. V dalších letech pak bude na stole i řešení budoucnosti tanků. U projektu kolových obrněných vozidel velitelsko-štabních a spojovacích je plánována realizace v období let 2018 až 2020. Pořízení „děla NATO“ – tedy zvýšení schopnosti efektivní palebné podpory vojsk – by mělo být realizováno v horizontu let 2018 až 2025. Dalším projektem jsou samohybné minomety. Prioritou je i udržení a navýšení schopností pasivních systémů.

Při rozvoji vzdušných sil je prioritou působení k ochraně vzdušného prostoru ČR v rámci aliančního systému NATINAMDS a schopnosti vyčleňování sil pro plnění úkolů Air Policing, rozvoj schopností působení na pozemní cíle, zajištění podpory pozemních a speciálních sil a udržení schopností dopravního letectva. Z jednotlivých klíčových projektů se jedná o pokračování schváleného pronájmu letounů JAS-39 Gripen a rozšíření jejich schopností k působení na pozemní cíle, pořízení víceúčelových vrtulníků, mobilních radiolokátorů MADR a letištních radiolokátorů, rozvoj kapacit 25. protiletadlového raketového pluku k ochraně jak nasazených vojsk, tak i vzdušného prostoru ČR a již zmíněné udržení schopností dopravního letectva. Plánován je i rozvoj kapacit speciálních sil.

V oblasti zabezpečení vojsk AČR se jedná o projekty k výstavbě datových center, globální datové sítě a systému taktických a rádiových komunikací. Nutný je i rozvoj kapacit pozemních vyprošťovacích prostředků a zodolněné manipulační techniky pro přepravu kontejnerů.

„Osobně jsem zastáncem prosazení realizace velkých projektů navzdory jejich finanční i časové náročnosti, protože pokud rozmělníme své síly jen do řady malých projektů, nedosáhneme celkového požadovaného rozvoje,“ shrnul generálporučík Bečvář a doplnil: „Celkový rozvoj armády je svázán s překročením hranice 50 miliard korun v rozpočtu resortu MO.“

Foto: Miroslav Šindelář a Vladimír Marek

obsah

Na vděk je zbytečné čekat Hovořili jsme s budoucím děkanem NATO Defence College Františkem Mičánkem	2
Nově i speciálové Výcviková mise EU TM v Mali trvá již přes dva roky	6
Sibiřáda U 7. mbr připravili pro nováčky zdokonalovací přípravu	7
Na práci vojáků jsem hrdý Rozhovor s NGŠ AČR genpor. Josefem Bečvářem	8
Prioritou je působit utajeně S plk. Karlem Řehkou o speciálních silách a jejich rozvoji	10
Výjimečné centrum Zbraně hromadného ničení pod dohledem mezinárodních specialistů CBRN z Vyškova	14
Sahel Certifikační cvičení na misi v Mali prověřilo schopnosti	15
MUM-14 Nový přístroj pro noční vidění je zařazen do výzbroje AČR	16
Simulátor Nightfox ÚLZ disponuje nejmodernějším výcvikovým trenažérem	18
Vojáci na trhu práce Studijní stipendium pro odcházející vojáky z povolání	19
Benefity pro válečné veterány Nabízená zvýhodnění se týkají stále širšího spektra služeb	20
Střelec-operátor Představujeme vojenské profese	22
Domino Zaujalo nás v poslední době	24
Armáda a veřejnost 2015 Přinášíme výsledky průzkumu veřejného mínění	26
Thajští stíhači v Pardubicích Centrum leteckého výcviku připravilo thajské stíhače	31
Všichni mluvili jedním jazykem Ústřední hudba AČR na Musikschau Der Nationen 2016	31
Afghánistán v Praze Národní muzeum s VHÚ připravilo výstavu o Afghánistánu	32
Produkuje špičkovou techniku VOP CZ oslavil sedmdesáté výročí svého vzniku	33
Ruské schizma: Zahraniční politika versus vojenský průmysl Technika a výzbroj	34
HERO – bojový UAS i pro jednotlivce Technika a výzbroj	36
Opět nová armádní pistole – XM17 Modular Handgun System pro US Army Technika a výzbroj	38
Automatický minomet ADIM Technika a výzbroj	39
Anthropoid Natáčení filmu vyprávějícího o atentátu na Heydricha	40
Svaz civilní ochrany ČR, z. s. Představujeme spolky a organizace spolupracující s Ministerstvem obrany ČR	42
Na telefonní lince A reportu s plk. Pavlem Vobůrkou, ředitelem Agentury profesního rozvoje a podpory aktivit	43
Vyzkoušej svůj postřeh Naleznete pět rozdílů na fotografii?	43
Voják se lvím srdcem Od narození pilota Josefa Brykse uplynulo sto let	44
Seznamte se s vojenským hodnostním označením armád NATO – Slovinsko Manuál profesionálního vojáka	46
Interní komunikační portál	47
Pod listy rotorů Historie	48

S budoucím děkanem NATO Defence College Františkem Mičánkem jsme hovořili nejen o této nejvýznamnější alianční vzdělávací instituci

Na vděk je zbytečné čekat

Koncem ledna byl vojenskými představiteli členských zemí NATO vybrán brigádní generál v z. František Mičánek na funkci děkana NATO Defence College. Při této příležitosti jsme ho požádali o následující rozhovor.

Začátek vaší vojenské kariéry není úplně tradiční. Vystudoval jste Vysoké učení technické a nastoupil jako absolvent VKVŠ vojenskou základní službu. Po jejím skončení jste se rozhodl zůstat u protiletadlového raketového pluku. Co vás k tomu tehdy vedlo?

Po skončení školy jsem nastoupil do prvního zaměstnání v Metře Blansko. Můj plat vysokoškoláka s červeným diplomem, byť na vývojovém oddělení, byl devatenáct set hrubého. V té době jsem byl ženatý, měli

jsem první dítě a sháněli byt. Vojenskou základní službu jsem absolvoval u protiletadlového pluku v Bzenci. Nikdy předtím jsem neuvažoval o tom, že bych se stal vojákem z povolání. V naší rodině jsem historicky první důstojník. U útvaru mi ale nabídli prakticky dvojnásobný plat. Byla zde také reálná perspektiva služebního bytu. Navíc se jednalo o odborný útvar s výzbrojí, na kterou jsem byl připravován na vysoké škole technického směru. Takže jsem se rozhodl využít tuto možnost. Pro mne to tedy bylo řešení mé sociální situace.

Na různých útvarech, tedy na tom koncovém stupni, jste působil v období neustále se opakujících reorganizací až do roku 2003, kdy jste nastoupil na Generální štáb. To asi nebyla právě jednoduchá etapa vašeho života...

První reorganizace mne postihla již v roce 1991, kdy se rušil protiletadlový pluk, ke kterému jsem původně nastoupil. Musel jsem tedy přejít na pozici technika protiletadlového oddílu do Mikulova. Pak jsem putoval v důsledku dalších reorganizací zpátky do Bzence, do Hranic a Žatce. A teprve po zrušení žateckého protiletadlového raketového pluku jsem nastoupil na Generální štáb. Jednoduché to tedy nebylo, ale potkal jsem při tom spoustu zajímavých lidí, kteří následně ovlivnili moji kariéru a myšlení.

V roce 2012 jste byl povýšen do generálské hodnosti a měl před sebou poměrně slibně se vyvíjející vojenskou kariéru. Rok nato jste vyslékl uniformu a stal se civilním ředitelem Centra bezpečnostních a vojensko-strategických studií UO. Mnozí lidé z vašeho okolí toto rozhodnutí příliš nechápali...

Na to není jednoduché odpovědět. Lidé si mohou myslet, že jsem byl vypočítavý, že jsem čekal na generála a pak odešel. Ono to ale tak nebylo. Nikdy jsem se ve vojenské kariéře nehnal za hodností. Vždy jsem chtěl dělat co nejlépe práci, která mne baví. V roce 2011 jsem se vrátil předčasně z NATO Defence College z Říma. Tehdy generál Baloun odcházel do Belgie a hledali vhodného nástupce do funkce ředitele SPS MO a generál Píček mi tuto funkci nabídl. Práci, kterou dělal generál Baloun, jsem dobře znal, a tak jsem souhlasil. Tehdy byla ale poměrně složitá politická situace, s odstupem roku následovaly dvě reorganizace a při nich už jsem nebyl pouhým pozorovatelem, ale tím, který připravuje podklady a podílí se na klíčových rozhodnutích. Po dvou letech ve funkci ředitele SPS MO jsem se začal cítit unavený z toho, jak těžce se prosazovaly nové, netradiční přístupy.

A přitom ta doba tehdy nezbytně potřebovala systémové, koncepční myšlení a kvalitní analýzy rizik a dopadů. Špatně jsem snášel – a pořád snáším – situace, při kterých člověk není schopen prosadit svůj názor na řešení problému, a přitom žádný další konkurenční názor či srovnatelná varianta řešení neexistují, kdy všichni hovoří o tom, jak se kolem nás mění prostředí, a přitom dál vesele používají přežití metody řízení. Rozmýšlel jsem se, jak dál. Ono se řekne dobře rozjetá vojenská kariéra, ale já jsem si stejně, jako jsem se na začátku rozhodl pro vojenskou profesi, dokázal představit i její konec. Počítal jsem s tím, že to nikdy nebude povolání až do důchodu. Nakonec jsem se tedy po dohovoru s generálem Pavlem rozhodl, že odejdu. Po pravdě řečeno, nelituji. Resort jsem neopustil, šel jsem k něčemu, co mne vlastně baví již téměř tři roky.

Sehrálo určitou roli v tom, kterým směrem se vydáte, i to, že k vašim zálibám patří literatura faktu a novodobá historie?

Určitě ano. V minulosti mi říkali, že jsem netradiční voják. Bývalý ministr Dobrovský se mne ptal, jak je možné, že i když jsem voják, tak myslím jinak než ostatní kolegové. Snažil jsem se záležitosti vždy vidět spíše jako technik, tedy v souvislostech, vazbách, ze všech stran. A propojit je, aby vznikl systém. Systémové myšlení přitom není úplně typické nejen pro náš resort, ale i pro ostatní armády. Pracoval jsem rád s lidmi, v týmu, znalost jedince je v současné situaci nedostatečná, jakkoli je to silná a výrazná osobnost. Když jsem něco věděl, měl jsem nutkání předávat to ostatním, a naopak očekávám, že ostatní se podělí o svoje názory a životní zkušenosti se mnou. Navíc díky dobrým učitelům a mentorům, které jsem v minulosti měl, jsem získal i jisté pedagogické dovednosti. Takže to byly důvody, proč jsem se vydal právě touto cestou.

Váš nástup do funkce ředitele Centra bezpečnostních a vojensko-strategických studií byl poměrně razantní. V rozsáhlé odborné stati jste jako první upozornil na to, že naší armádě chybí nezbytné zásoby munice a dalšího potřebného materiálu. S jakou odezvou se tehdy vaše vystoupení setkalo?

Nepamatuji si, že by mne za to někdo kritizoval, pozitivních ohlasů bylo dost. Ale popravdě, s těmito myšlenkami jako první přišel již generál Pavel, byť v poměrně obecné formě. On jako první na vysoké politicko-vojenské úrovni začal upozorňovat, že tady něco není v pořádku. Mým úmyslem bylo, aby se lidé mohli seznámit podrobněji s tím, co je v naší armádě dobré a co naopak špatné. A než začnou kritizovat, cože jsme to tehdy provedli, aby se seznámili s podmínkami, které jsme v té době měli a ve kterých jsme museli rozhodovat. Aby se podívali na věci z pohledu té doby, nikoli z pohledu současnosti. Takže jsem ty záležitosti rozebral a s kolegy popsal po jednotlivých oblastech. Co je ale důležité, je fakt, že se jako správné ukazují naše

propočty z roku 2012 o velikosti a podílu jednotlivých výdajových bloků kapitoly 307, o počtu osob v ozbrojených silách potřebných pro naplnění úkolů, závazků a politicko-vojenských ambicí, ke kterým je dnes, při rostoucím rozpočtu na obranu a zvyšující se podpoře obyvatelstva, nutné se vrátit.

Vnímali jste tedy jako určité zadostiučinění, když i na základě těch vašich informací se začaly některé záležitosti posunovat?

Zadostiučinění určitě ne, spíše se to dá popsat slovy „Konečně se to začalo hýbat“. Život mne naučil, že cesta do pekla je dlážděná dobrými skutky a na vděk je zbytečné čekat. Vždy mne těšilo, že se něco uskuteční, něco se stane, a to něco, co má pozitivní dopad na vojáka, zvýší jeho hodnotu v boji, zpříjemní mu jeho službu. Jeden příklad za všechny. V roce 2004 se jako součást první větší modernizace AČR pořizovaly komplety RBS 70. Jako náčelník protiletadlového vojska jsem tehdy tuto koncepci nejen s kolegy připravoval, ale také byl odpovědný za vlastní implementaci do vojsk. Celou dobu jsem musel bojovat s nejrůznějšími lobbistickými tlaky zvnějšku a nemalým odporem příslušníků vlastního druhu vojska, které bylo tehdy rozděleno na PVO VzS a PLV PozS. Když se nám nakonec podařilo tento systém zavést do výzbroje a přečetl jsem si hodnocení vojáků ze Strakonice, jak je výborný, bylo mi dobře na duši. A najednou se k němu hlásili všichni. Pro mne ale bylo podstatné, že jsme získali kvalitní zbraň. Touhu po osobním uznání se člověk naučí časem potlačovat.

S vašim příchodem se Centrum výrazně zviditelnilo. Ohmnil jste jeho personální složení, mnozí z jeho pracovníků vystupují v poslední době velice fundovaně v médiích. Když se ohlédnete zpětně, hodnotíte těch více než dva a půl roku jako úspěšných?

To by byla sebechvála. Hodně se podařilo, více nás ještě čeká.

Nějaké výsledky za vámi ale určitě jsou...

Je toho hodně, ale znovu zdůrazňuji, je to výsledek týmové práce. Nedá se říci, že příchodem Mičánka se všechno změnilo. Mám obrovské štěstí, že se pro tuto práci podařilo získat takové lidi, jako je generál Kolkus, pánové Němeček, Frank, Baxa, a po svém příchodu ze zahraničního pracoviště nás posílil můj současný zástupce Josef Procházkva. Vladimír Karaffa, který Centrum vedl přede mnou, stále odvádí fantastickou práci v oblasti odborných časopisů. Omlouvám se ostatním, že je nezmiňuji, ale každý jednotlivec v našem Centru má svoje místo a svoji hodnotu. Je poměrně těžké se k nám přes výběrové řízení dostat a ještě těžší je se udržet – vnitřní standardy a požadavky na osobní i odborný růst jsou vysoké. V takto kvalitnímu kolektivu ale nikdy není nouze o tvůrčí myšlenky a nápady, jak dělat něco lépe a efektivněji. Někdy mám pocit, že je to právě ředitel, který je úzkým hrdlem pro takové množství nápadů. Naše pracoviště

vznikalo postupně, a to minimálně ve dvou etapách. V první fázi jsme si dali za úkol postavit Centrum jako základnu aplikované vojenské vědy a inovací, zabezpečit ho personálně a stanovit působnosti tak, abychom byli maximálně využitelní resortem obrany. Pak padlo rozhodnutí, že bychom mohli dělat i kariérové kurzy. Nechtěli jsme už jen hloubat a psát teoretické články, ale pokud možno hned nové poznatky předávat do praxe – a k tomu jsou nejlepší platformou právě kariérové kurzy. V tomto případě bylo již na čem stavět. Měli jsme inspiraci z NATO Defence College, z amerických, britských a francouzských válečných škol. Do toho jsme přidali nejlepší tradice Univerzity obrany. Pomohla i referenční kurikula, která v té době doporučil ACT Norfolk k implementaci ve vzdělávání všech kategorií personálu v armádách NATO. Všechno jsme dali do kastrůlku, asi tak rok jsme míchali, přidávali a ubírali ingredience a hledali optimální konzistenci. Vypadly z toho naše kariérové kurzy tak, jak je naši absolventi znají dnes z vlastní zkušenosti. Za vším je týmová práce malého kolektivu zkušených lidí, kteří se snažili a snaží věci zlepšovat. A naše touha něco dále vylepšovat rozhodně nekončí. I pro další akademický rok jsme implementovali další vylepšení. Náměty pro ně získáváme mimo jiné i v přednáškách s našimi absolventy a jako výsledek propracované metodiky hodnocení účinnosti a efektivnosti metod a forem výuky.

Centrum bezpečnostních a vojensko-strategických studií by mělo být jakýmsi mozkiem, který predikuje, jaké krize hrozí v budoucnu naší zemi, s čím se bude muset vypořádat naše armáda, a zároveň by mělo přinášet nejvhodnější řešení. Jak moc vstřícně přijímají tyto studie velitelé všech stupňů v naší armádě?

Je hodně lidí, kteří oceňují, že takovéto centrum u nás existuje. Jsou rádi, že jim může něco nabídnout, zpracovat pro ně informace takřkajíc na zakázku. Obdobná centra mají Američané, Britové, Němci. Na druhou stranu jsou ale i lidé, kteří nepochopili smysl a úlohu našeho centra v celé šíři jeho působnosti a možnosti využití, které se jim zdarma nabízí. Na něco takového zkrátka nejsou zvyklí. Centrum není nějaké cizí, umělé vytvořené těleso, každá moderní armáda něco takového v dnešní době musí mít. Vždyť i u nás v minulosti existoval například Ústav strategických studií UO Brno. Naše pracoviště je ale i v porovnání s ním unikátní, daleko více se profiluje vně armády v ČR, ale i v zahraničí. Při potukání základního kamene mu bylo dáno do vínku, že bude spolupracovat nejen se sekci obranné politiky a strategie a s Generálním štábem, ale bude mít kontakt na celou bezpečnostní komunitu. Máme tedy dobré vztahy s Masarykovou univerzitou, s Univerzitou Karlovou. Spolupracujeme s několika centry obdobného typu v zahraničí. Nedávno podepsal rektor UO gen. Příkrýl v náš prospěch záměr spolupráce se

Česká účast na výcvikové misi Evropské unie EU TM v Mali trvá již přes dva roky

Nově i speciálové

Neklidný sever země znamená pro naše vojáky působící v Africe nové výzvy. I nadále je naším prioritním úkolem ochrana velitelství mise a výcvik maliských vojáků, nicméně od začátku roku působí v zemi i 601. skupina speciálních sil generála Moravce, určená pro stabilizaci země a boj s terorismem.

Islámský terorismus vyžaduje přísná bezpečnostní opatření a postupy, které dokáží ochránit civilní obyvatelstvo a radikály eliminovat. I to je důvod nasazení našich příslušníků speciálních sil od února tohoto roku. Další možnou podporou se může stát vyslání naší polní nemocnice, což bude předmětem jednání. Nedostatečná zdravotní péče a zásadní hygienické nedostatky jsou v Africe častým jevem. Nasazení by bylo výraznou pomocí, jelikož častým důvodem úmrtí na bojišti je právě nedostatečná zdravotní péče. Prostředky pro případné nasazení našich zdravotníků má obrana vyčleněná. Pokud by byla mise schválena, očekává se vyslání týmu v řádu desítek osob.

Ochrana před terorismem

Vyslání více vojáků do Mali slíbilo Česko po listopadových atentátech ve Francii, která je vůdčí zemí koalice bojující v Mali proti teroristům. Paříži by se tak mohla uvolnit určitá vojenská kapacita, kterou by Francouzi mohli využít pro boj s terorismem přímo na svém území. V současné době má česká armáda v misi pod patronací Evropské unie

39 vojáků. Většina z nich střeží velitelství v hlavním městě na jihu země. „Náš kontingent zde v Bamaku má na starosti ochranu místního velitelství a výcvik maliské armády,“ uvedl velitel jednotky kapitán Ondřej Marek. „Je to rutinní služba, která se nemění a která má velmi málo zpestření,“ podotkl. Vojáci musí v Bamaku sloužit v klimaticky náročných podmínkách, teploty i nyní přesahují 30 stupňů Celsia. Musí proto dodržovat pitný režim, odpočívat, ale zároveň i cvičit. „Cvičení vojáka vzpruží a nabije ho energií,“ zdůvodnil časté návštěvy posilovny kapitán.

Povstání Tuaregů

Na severu Mali v roce 2012 povstali místní Tuaregové a spolu s Araby požadovali na ústřední vládě ovládané černošským obyvatelstvem z jihu země nezávislost. Neklidu využili také islamisté napojení na Al-Káidu, proti nimž však v roce 2013 zasáhla Francie. V loňském roce separatisté s vládou v Bamaku uzavřeli mírovou dohodu, na jejíž dodržování dohlíží mírová mise OSN. Podle tamního ministerstva obrany se situace na severu

Mali po podepsání dohody zklidnila, maliská vláda ale stále nezískala nad severními provinciemi plnou kontrolu. K bezpečnostním incidentům prý však dochází jen občas. Bezpečnost se ovšem snížila na dosud klidném jihu a západu země, včetně hlavního města. Zásadní dopad na bezpečnost měl loňský listopadový teroristický útok na hotel v Bamaku, který si vyžádal přes dvacet životů. Podle kapitána Ondřeje Marka byli během zásahu proti teroristům čeští vojáci připraveni poskytnout „vnější zajištění“ napadeného hotelu, nakonec ale o to nebyli požádáni. Současná česká jednotka žádný incident během svého pětiměsíčního působení nezaznamenala.

Speciálové v Gao

Nepravděpodobnou činnost povstalců lze podle vojáků a pozorovatelů zaznamenat kolem měst Timbuktu, Kidal, Gao, v severním pohraničí a na části východní hranice. Právě v regionu Gao nově působí pod misí OSN i pětadvacetičlenná jednotka 601. skupiny speciálních sil generála Moravce. V Mali budou až do října. Místní armáda a vojáci jejich přítomnost vítají. Šestadvacetiletý seržant Adama Secu Samake pozoruje posun v bezpečnostní situaci v zemi. On, ale i další vojáci se domlouvají především francouzsky či anglicky. Nicméně i zájem o češtinu provází naše úkolová uskupení. Vstřícnost a přátelské chování místních obyvatel je i jistou známkou spokojenosti s prací, která je v Mali vykonávána pod patronátem EU. Nicméně nedávné události vojáky nenechávají na pochybách o tom, že bezpečnostní situace vzhledem k přítomnosti buněk napojených na Al-Káidu se může kdykoliv změnit, a je udržuje v neustálé pozornosti.

Text a foto: Michal Voska

A fakta

Vláda České republiky dne 6. února 2013 vyslovila souhlas s působením příslušníků Armády ČR ve výcvikové misi EU v Mali. Následně byla účast schválena oběma komorami Parlamentu ČR. Mandát pro působení ČR ve výcvikové misi EU TM v Mali, který byl původně schválen do 30. června 2014, byl prodloužen do konce roku 2014. Návrh na jeho prodloužení schválila vláda 28. dubna 2014, o měsíc později, 29. května, jej podpořil Senát a následně 18. června Poslanecká sněmovna.

Dne 20. října 2014 vláda schválila Návrh na působení sil a prostředků resortu Ministerstva obrany v zahraničních operacích v letech 2015 a 2016 s výhledem na rok 2017 a doporučila jej ke schválení Poslanecké sněmovně a Senátu Parlamentu ČR, které následně dokument také schválily. Tím se prodlužuje nasazení sil a prostředků resortu MO ve výcvikové misi Evropské unie v Maliské republice.

U 7. mechanizované brigády připravili pro nastupující nováčky zdokonalovací přípravu jednotlivce

Sibiriáda

Dosažení plných operačních schopností 7. brigádního úkolového uskupení předpokládá mimo jiné i postupné naplnění tabulkových počtů. To je spojeno s nábojem velkého počtu nových příslušníků, který již započal. Také k hranickému 71. mechanizovanému praporu nastupují noví vojáci, kteří mají za sebou pouze základní výcvik ve Vojenské akademii Vyškov.

„Došli jsme k závěru, že bude vhodné na tento výcvik v útvaru dále navázat a během intenzivní přípravy nováčky dostat na přibližně stejnou úroveň dovedností předtím, než je zařadíme k organickým jednotkám,“ vysvětluje novou myšlenku velitel praporu podplukovník Tibor Budík. „Název přípravy Sibiriáda se potom nabídl sám. Vychází z historického názvu útvaru a současně upozorňuje, že její absolvování nebude zrovna jednoduché.“

Prohlubovali si znalosti

Čtrnáctidenní intenzivní nepřetržitý vojenský výcvik tak byl věnován pouze prohloubení a upevnění čerstvých vojenských vědomostí, dovedností a návyků vševojskové a odborné přípravy, získaných v základním výcviku. Mimořádná pozornost byla rovněž zaměřena na manipulaci s útočnou puškou CZ 805 Bren a pistolí CZ 75 SP-01 Phantom a jejich ovládání.

První, zkušební – takzvaný nultý – běh Sibiriády byl organizován nejzkušenějšími vojáky útvaru – průzkumným týmem. A to za pomoci instruktorů ze štábu praporu i ostatních rot. Svou nezastupitelnou roli sehráli také absolventi vyškovského kurzu Komando, kteří nováčkům předávali své zkušenosti. „Při počtu třiceti osmi nově přichozích vojáků z povolání bylo nezbytné, aby se na přípravě, organizaci a řízení celého výcviku podílelo více příslušníků útvaru, potřebovali jsme instruktory na střeleckou přípravu, přežití v tísni, CIED a jiné,“ zdůvodňuje spolupráci s ostatními instruktory velitel průzkumného týmu nadporučík Tomáš Křížek.

Od jednotlivce až po družstvo

Samotná příprava byla především zaměřena na výcvik jednotlivce, avšak v některých taktických činnostech byly probírány i činnosti sekce, roje a družstva. „Ve střelecké přípravě jsme za krátkou dobu dvanácti dnů udělali obrovský pokrok. Přesto je potřeba, aby se novým příslušníkům na organických jednotkách věnovali jejich velitelé a ze základu, který jsme nováčky naučili, dále těžili,“ upozorňuje střelecký instruktor rotmistr Lukáš Malý. Instruktoři s vojáky trénovali základy bojových drílů, taktickou, spojovací, topografickou a zdravotní přípravu i přežití v tísni, které vždy zakončili menšími praktickými přezkoušením. K vrcholům celého zaměstnání patřila dvě komplexní cvičení, denní a noční. Ve dne vojáci v rámci třináctikilometrového topografického přesunu plnili úkoly na jednotlivých stanovištích ze zdravotní a spojovací přípravy. Po návratu

do kasáren ve večerních hodinách na ně čekala další čtyři stanoviště. Mezi disciplíny patřila tělesná příprava, při které se vojáci během deseti minut dostali do správné provozní teploty, zdravotní příprava, ošetřování zraněných pod střelbou a za použití nočního vidění, střelecká příprava, při níž po fyzické námaze vojáci museli složit zbraně používané v AČR, a nakonec je čekal vědomostní test, který museli zvládnout ve stresujícím prostředí.

Snažili se přiblížit realitě

„Při těchto komplexních zaměstnáních jsme se snažili přiblížit realitě boje, kde jsou vojáci vystavováni velkému fyzickému a psychickému tlaku,“ doplňuje nadporučík Křížek. „Především fyzicky byl výcvik hodně náročný, jsem rád, že jsme všichni bez větších problémů vydrželi až do konce. Sice jsem hned po nástupu k útvaru něco takového nečekal, ale hodně nám to všem pomohlo. Nejvíce mne však překvapil přístup instruktorů, byla vidět snaha nás něco naučit a ne třeba zdeptat,“ hodnotí kurz svobodník Ondřej Vašíček, který nastoupil na funkci střelce mechanizované roty.

„Potěšily mne informace od instruktorů, kteří oceňují vaši motivaci, aktivitu a snahu maximálně využít čas, který jste na své zdokonalení dostali,“ uvedl na závěrečném nástupu podplukovník Budík. „Výsledky tohoto kurzu mne utvrdily v přesvědčení, že jsme zvolili správnou cestu a budeme v ní pokračovat.“

Text a foto: npor. Radek Hampel

S náčelníkem Generálního štábu AČR jsme hovořili nejen o úkolech, které bude armáda v nadcházejícím období plnit, ale i o změnách týkajících se aktivní zálohy

Na práci vojáků jsem hrdý

Náčelníka Generálního štábu AČR generálporučíka Josefa Bečváře jsme požádali o rozhovor zaměřený na aspekty, které v poslední době hýbou armádou.

Pane generále, před několika dny se uskutečnilo velitelské shromáždění k vyhodnocení hlavních úkolů AČR roku 2015. Jak vy hodnotíte uplynulý rok?

Loňský rok byl pro armádu náročný, ale také úspěšný a jsem přesvědčen, že se za práci vojáků v roce 2015 můžeme sméle a s hrdostí ohlédnout. Jen pokud to stručně shrnu v číslech, tak na 800 našich vojáků plnilo v roce 2015 úkoly v zahraničních operacích. Nejvíce z toho v Afghánistánu, Malí a na Sinaji. To ovšem neznamená, že by ostatní mise byly méně významné. Vzpomenout musím i Air Policing na Islandu, kterého jsme se v loňském roce operativně ujali na základě potřeb našich koaličních partnerů. Na 1 500 vojáků jsme měli vyčleněno pro NRF 2015. Do V4 EU BG se v loňském roce intenzivně připravovalo na 850 vojáků, 250 vojáků zahájilo přípravu do DEU EU BG a náš příspěvek do NRF pro

rok 2016 je ve výši 816 osob. Náročné bylo i nasazení ve Vrbětčích, kde se za posledních 15 měsíců vystřídalo řádově 7 000 našich vojáků. Řada úkolů vyvstala i v souvislosti s migrační krizí, ať již se jednalo o vyčlenění vojáků do hotovostí, či součinnosti cvičení s Policií ČR, nebo o plnění úkolů na cvičeních Balaton a Bled v Maďarsku a ve Slovinsku. Náročné byly i úkoly při výcviku, a to zejména v mezinárodním prostředí, kde byly výkony českých vojáků našimi koaličními partnery po právu oceněny. Za to vše patří příslušníkům AČR mé poděkování. Pro armádu je však nesmírně důležitý i další aspekt roku 2015, a to celkový trend změn, které jsme odstartovali, počínaje navýšením rozpočtu pro letošní rok přes úspěch v náboru nových vojáků a schválení Konceptu výstavby AČR vládou až po novelizaci branné legislativy.

Hovořil jste o rekrutaci a doplňování stavu vojáků z povolání. Jak na tom nyní armáda je?

V loňském roce jsme si dali za rekrutační cíl 1 850 nových vojáků. Z toho jich bylo 1 500 určeno pro vojenské útvary a zařízení a 350 ke studiu na Univerzitě obrany či vojenském oboru FTVS Univerzity Karlovy. Průměrná naplněnost jednotek nám díky úspěšnému náboru stoupla během roku 2015 ze 75% na 80%. Pozemní síly jsme meziročně posílili o 700 vojáků a vzdušné síly o 200 vojáků. Stále jsme však pod cílovými počty, a proto musí intenzivní nábor v nastoleném trendu pokračovat.

Pozitivní je, že se nám daří oslovovat nové zájemce o vstup do armády. V lednovém nástupním termínu bylo přijato 567 nových vojáků a v dubnovém nástupním termínu by se mohlo jednat i o řádově 640 nováčků, kteří posílí armádu. Bohužel vysoká nenaplněnost je nadále především u 13. dělostřeleckého pluku, 14. pluku logistické podpory, 15. ženijního pluku či 25. pluku protiletadlového raketového pluku. Za klíčovou považují také stabilizaci

sítě posádek, jejichž součástí je i oživení posádky Rakovníka a nové využití areálů v Ústí nad Orlicí a Novém Jičíně.

Hovoříme-li ovšem o personálu a jeho podpoře, musíme zároveň pamatovat i na vytvoření odpovídajícího pracovního prostředí a zajištění výstroje, kterou vojáci potřebují k plnění úkolů. Řešíme i dopady spojené s implementací novely zákona o vojácích z povolání. Chceme v roce 2025 dosáhnout cílových počtů řádově 24 600 vojáků z povolání, 3 700 občanských zaměstnanců a 5 000 příslušníků aktivní zálohy.

Je již jasné, jakým způsobem bude v nadcházejícím období implementována Koncepte výstavby AČR? Na myslím především realizaci velkých projektů.

V návaznosti na schválení KVAČR se nyní intenzivně pracuje na koncepcích jednotlivých druhů sil a probíhá příprava klíčových modernizačních projektů. V předchozích letech se sice podařilo obměnit a modernizovat část výzbroje, nicméně mnohá další je již jednoznačně za zenitem svých technických a technologických možností.

U pozemních sil se jedná zejména o přezbrojení 7. mechanizované brigády. Postupně v průběhu let 2019 až 2026 plánujeme nahradit zastaralé bojové vozidlo pěchoty BVP-2. Jednat by se mělo o celkem 209 vozidel, poté bude nutné řešit i modernizaci nebo nákup tanků. Realizace pořízení kolových a obrněných vozidel velitelsko-štábních a spojovacích proběhne v několika etapách v období 2018 až 2020. Na dvou podvozkových platformách se bude jednat o celkem 62 vozidel. Jedním z hlavních úkolů je i získání schopnosti všeobecné

palebné podpory vlastních vojsk s účinným dostřelem minimálně 40 km. V letech 2018 až 2025 proto dojde k pořízení 50 kompletů děl ráže 155 mm včetně nezbytného příslušenství.

V případě vzdušných sil jde prioritně o proces pořízení 12 víceúčelových vrtulníků k náhradě strojů Mi-24/35. Realizační fáze tohoto projektu by měla být dokončena do roku 2026. Nezbytná je i obměna radiolokační techniky – letištních radiolokátorů a pořízení mobilních 3D radiolokátorů MADR. Ukončení realizace těchto projektů je plánováno do roku 2021. S realizací v letech 2018 až 2025 počítáme i u dodávek 16 kusů přenosných protiletadlových kompletů RBS-70NG, které ve výzbroji dvou baterií nahradí komplety S-10M. Pochopitelně pokračuje i pronájem letounů JAS-39 Gripen a rozšíření jejich operačních schopností k působení na pozemní cíle.

Součástí KVAČR je i rozvoj v oblasti sil podpory, ať již jde o výstavbu datových center, globální datovou síť, či systém taktických a rádiových komunikací. Průběžně dochází k obměně přepravní techniky a dalších prostředků. Naplnění těchto projektů je nezbytné pro posílení schopností AČR k plnění úkolů obrany České republiky i v kontextu našich koaličních závazků.

V minulém čísle jsme se obsáhleji věnovali novelizaci branné legislativy, která vstoupí v platnost v polovině letošního roku. Mezi vojáky z povolání je jejím asi nejvíce diskutovaným ustanovením možnost zařazení vojáků z povolání do dvou let od ukončení jejich služebního poměru v případě potřeby do aktivní zálohy. Jaká je vaše vize v tomto směru?

Neplánujeme formální plošnou aplikaci tohoto ustanovení. Místa v aktivní záloze chceme obsazovat především zájemci z řad civilní veřejnosti. Podle dosavadních signálů se domnívám, že nově nastavené podmínky pro službu v aktivní záloze budou dostatečně motivující, aby o ni byl potřebný zájem. U odcházejících vojáků z povolání budeme k jejich případnému zařazení do aktivní zálohy přistupovat výběrově, se zohledněním jejich zájmu, odbornosti, zkušeností a také potřeb ozbrojených sil. Zařazování bývalých vojáků proti jejich vůli bych vnímal kontra-produktivně. Naopak chceme zájemcům z řad bývalých vojáků z povolání i touto formou rozšířit jejich možnosti k udržení vazby s mateřskými útvary po ukončení kariéry vojáka z povolání.

Již dříve jste zmínil, že polovina příslušníků aktivní zálohy z cílových 5 000 zamíří k bojovým a podpůrným jednotkám a polovina k teritoriálním silám. V jaké fázi je vznik nových jednotek AZ?

Ano, platí, že zhruba polovina aktivních záloh bude u bojových útvarů a útvarů bojové podpory. Obecně se dá říci, že u každého praporu či obdobného útvaru bude aspoň rota aktivní zálohy. Budeme mít ale i aktivní zálohy například ve štábech brigád či na dalších specializovaných pozicích. Provázanost záložního prvku armády

s profesionálním musí být maximální, abychom u záloh dosáhli srovnatelných schopností s vojáky z povolání. Proto budou u jednotek aktivní zálohy některá tabulková místa obsazena i profesionálními vojáky, jejichž hlavním úkolem bude příprava a výcvik jednotek AZ.

Nové tabulky počtů jednotek aktivní zálohy vzniknou k 1. červenci 2016. Pokud bychom však najednou začali nabírat záložáky do všech nově vzniklých jednotek, mohlo by dojít i k situaci, kdy budeme mít u každé takové jednotky vždy jen po několika vojácích. Výcvik a fungování takové struktury by byly pochopitelně zcela neefektivní. Proto se v první fázi zaměříme na několik vybraných jednotek, které začneme naplňovat, a zkušenosti s jejich budováním postupně využijeme u dalších útvarů. Ročně by se měl celkový počet příslušníků aktivní zálohy zvyšovat průměrně o 300 nových vojáků.

Naplňování jednotek aktivní zálohy se pochopitelně neobejde bez aktivního přístupu jejich mateřských útvarů a i určité „autoreklamy“, protože jak stávající, tak i noví příslušníci aktivní zálohy budou mít logicky zájem hlásit se především k těm jednotkám, o kterých budou mít dostatek informací a u nichž budou vidět, že vše funguje, jak má. Je proto na velitelích, aby dokázali přesvědčivě formulovat poslání nových jednotek a přiblížit jejich výcvik veřejnosti.

Začíná dosud největší cvičení aktivní zálohy – Hradba 2016. Jaké jsou jeho cíle?

Cílem cvičení Hradba 2016, na které bude povoláno postupně více než 1 100 příslušníků aktivní zálohy ze 14 pěších rot při jednotlivých krajských vojenských velitelstvích a z jednotky aktivní zálohy Vojenské policie Olomouc, je prověřit připravenost aktivní zálohy k plnění úkolů při operačním nasazení na území ČR a k vyčlenění sil a prostředků pro plnění úkolů Policie České republiky. Námětem cvičení bude nasazení jednotek při střežení objektů důležitých pro obranu státu a při ochraně úseků státních hranic. Celé cvičení se koná ve dnech 3. března až 22. dubna 2016 ve vojenském výcvikovém prostoru Libavá a participují na něm i profesionální jednotky AČR.

Zintenzivnění výcviku aktivních záloh a jeho provázání s profesionálními jednotkami a prvky IZS je velmi důležité pro rozvoj schopností AČR. Proto bude od roku 2017 minimálně jednou za rok zařazeno do plánu výcviku pěších rot při jednotlivých krajských vojenských velitelstvích součinnosti cvičení s IZS a stejně tak se příslušníci aktivní zálohy zapojí i do mezinárodních cvičení na území ČR. Příkladem takového profilového mezinárodního cvičení, které se uskuteční s účastí aktivních záloh již v letošním roce, bude v září mezinárodní cvičení Ample Strike.

S plukovníkem Karlem Řehkou o speciálních silách a jejich dalším rozvoji

Prioritou je působit utajeně

Plukovník Karel Řehka více než čtyři roky velel 601. skupině speciálních sil. Od listopadu 2014 zastává post ředitele nově zřízeného Ředitelství speciálních sil MO. A právě speciálních sil a jejich dalšího rozvoje se týkal náš rozhovor.

Od loňského roku jsou speciální síly zařazeny pod Generální štáb. Tento dlouho připravovaný krok neměl příliš velkou podporu mezi příslušníky speciálních sil. Jaké jsou přednosti tohoto nového organizačního začlenění a co vám v této souvislosti naopak méně vyhovuje?

Myslím si, že není úplně přesné říci, že tento krok mezi příslušníky speciálních sil neměl podporu. Naše zařazení v sestavě Vojenského zpravodajství bylo dlouhodobě dobře fungující a poskytovalo nám vhodné zázemí pro naše použití i rozvoj. Je tedy logické, že se lidé ptali, proč se mění něco, co funguje. Každá větší změna s sebou nese určitá rizika a v lidech přirozeně vzbuzuje obavy. Na druhou stranu každá změna znamená také příležitost. Jsme vojáci, a v okamžiku, kdy ministr obrany rozhodl, znamenalo to pro nás úkol, který musíme splnit, jak nejlépe umíme. Vždy jsem tvrdil, že není podstatné, jestli jsou speciální síly v sestavě Vojenského zpravodajství (VZ), nebo AČR. Důležité je, jestli je systém nastaven tak, aby mohly být používány a dále se rozvíjely v souladu s platnými principy. Osobně tvrdím, že náš přechod pod velení náčelníka GŠ byl úspěšný, systém byl nastaven dobře a na kvalitu našich speciálních sil to nemělo negativní dopad. Za tím si stojím, ale je také třeba dodat, že to byl jen první krůček a musíme dál tvrdě pracovat, abychom vše dotáhli do úspěšného konce. Když tvrdím, že to byl úspěch, je třeba také říci, že se to povedlo především díky osobnímu zájmu a angažovanosti pana ministra, vstřícnému a věcnému postoji velení AČR včetně NGŠ a také díky podpoře nového vedení VZ a dalších představitelů resortu. Zde musím zmínit minimálně pana státního tajemníka a jeho tým.

Jakou největší výhodu vidíte v začlenění do Generálního štábu AČR?

Za největší přednost našeho nového organizačního začlenění považuji těsnější vazby na velení AČR a do armády i celkově lepší vzájemné porozumění. To je velmi

důležité, protože alfa a omega činnosti speciálních sil bude vždy spočívat v podpoře vojenských společných (joint) operací. Vážím si také toho, že velení AČR chápe specifika výběru osob ke speciálním silám a podporuje úspěšné kandidáty, aby k nám mohli jít sloužit. Bez toho bychom nemohli fungovat. Za největší výzvy našeho nového zařazení považuji udržení schopnosti speciálních sil působit utajeně a zachování nezbytné míry autonomie, kterou speciální síly ke svému fungování a rozvoji potřebují. Systém byl nastaven dobře a nemám pochyby, že s podporou velení AČR, jaké se

mi od začátku dostává, se nám to podaří udržet i v budoucnu.

Lidé procházející speciálními silami často vidí jako svůj kariérní růst službu ve Vojenském zpravodajství. Nezkomplikovala jim tato změna přechodu do služby, která je zařazena přímo pod MO?

Nemyslím si, že by příslušníci speciálních sil měli nutně nastavenou kariéru tímto směrem. Naši lidé vždy museli při přestupu do jiných součástí VZ procházet systémem výběru jako každý jiný. Stejně jako my i Vojenské zpravodajství hledá lidi určitých kvalit a pravda je, že speciální síly

na podzim 2014 zřízeno organizační jádro tohoto nového veličního prvku, které se postupně plnilo personálem a připravovalo podmínky k přechodu. V současné době jsme již v plném tempu, i když personálně ještě nejsme zcela naplnění a řadu věcí nutně doděláváme „za pochodu“. To je přirozené a logické, nikdo nemá čas a komfort se zastavit a přestat pracovat.

Na jaké úkoly se v současné době zaměřujete?

V současné době stále pracujeme na tom, abychom „vyladili“ naše ředitelství, tj. nastavili si optimální systém fungování do budoucna. To zahrnuje naše interní procesy, plánování, včetně operačního a dlouhodobého, velení podřízeným, schopnosti řídit operace, utajovat činnost speciálních sil a další. Mimo to pracujeme na revizi některých našich klíčových dokumentů. V současnosti je to především Koncepce rozvoje speciálních sil jako koncepce nižšího řádu ve vztahu ke Koncepci výstavby AČR 2025. To je úkol náčelníka GŠ, a tudíž prioritou. V tomto roce nás také čeká zahájení výstavby nového Centra pro podporu speciálních operací a značné úsilí věnujeme rozvoji schopnosti letecké podpory speciálních operací. Další oblasti, kterou bychom chtěli posunout dále, jsou naše aktivní zálohy. Plánujeme jejich rozšíření, a to jak početně, tak i, co se týče úkolů a činností. Kromě tohoto rozvoje dále probíhají operační aktivity. Máme vojáky nasazené v Afghánistánu, Mali, poměrně velké úkolové uskupení s pozemním i leteckým prvkem v pohotovosti VJTF a dále pomáháme budovat schopnosti některých našich partnerů.

Jak moc vás osobně baví organizační a do značné míry i administrativní práce? Nechybí vám bojový útvar a s ním spojený akční výcvik?

Neznám žádného důstojníka speciálních sil v AČR ani jinde, který by do armády vystoupil proto, aby se mohl věnovat administrativní práci. Všechno má ale svůj vývoj.

disponují velmi kvalitním personálem, který je důkladně a tvrdě selektován. Během své služby u nás vojáci navíc získávají unikátní znalosti, dovednosti a zkušenosti. Mnohdy s Vojenským zpravodajstvím i přímo spolupracují. Je tedy logické, že někteří z nich mohou být pro Vojenské zpravodajství zajímaví. Naše zařazení mimo organizační strukturu VZ na to ale nemá žádný vliv. Lidé k VZ přecházejí i od ostatních součástí AČR.

Vaše Ředitelství speciálních sil je více než rok pod Generálním štábem. Znamená to, že se již všechno usadilo a pracuje na plné obrátky?

My jsme museli pracovat na plné obrátky od prvního okamžiku. Už jen proto, že jsme i v průběhu těchto změn měli nasazené lidi v operacích. Ty žádný přechod nezajímá, museli fungovat dál. Naše ředitelství nevzniklo ze dne na den. Již před samotným předpřížením 601. skps bylo

Velitel má být především lídr a lídr by měl být tam, kde může věci ovlivnit. Jako velitel útvaru jsem u 601. skps strávil krásných – i když náročných – čtyři a půl roku. Jsem přesvědčen, že to byl pro mě ten správný čas odejít. Je pro dobro útvaru dát po takové době příležitost novému veliteli. To, že jsem mohl dál zůstat ve stejném týmu, je pro mě pocta, které si vážím bez ohledu na to, jestli je to v Prostějově, nebo v Praze. Na ředitelství mám dobrý tým zkušených lidí, s většinou se známé řadu let z útvaru i z operací. Navíc mi věřte, že na nedostatky akce si rozhodně stěžovat nemohu.

Struktura speciálních sil se výrazně rozšiřuje. Vedle již existující 601. skupiny speciálních sil vzniká jednotka bojové podpory a vrtulníková jednotka letecké podpory pro speciální operace. Jakou konkrétně bude mít vrtulníková jednotka podobu: bude se jednat o zcela samostatnou složku, anebo dojde k vyčlenění části vrtulníků pro vaše potřeby na náměštské základně?

Letecká podpora je pro každé speciální síly klíčová, proto také budování této nové schopnosti věnujeme značnou pozornost a energii. Jedná se o společné úsilí speciálních a vzdušných sil. Projekt řeší pracovní skupina se zástupci speciálních a vzdušných sil různé úrovně a celý proces organizačně zabezpečuje specialista mého ředitelství. Ten je odborníkem letectva na tuto oblast a do ředitelství je převelen ze vzdušných sil na rotační bázi. Já jsem zodpovědný za samotnou schopnost podpory speciálních operací. Protože se však jedná o letecké prostředky a létající personál, klíčovou osobou logicky je vždy bude velitel vzdušných sil. V současné době jde o část letky z náměštské základny, která je vycvičena, vybavena a certifikována pro plnění úkolů speciálních operací. Jedná se však především o schopnost, ne o jednotku. Tato schopnost není jen o vrtulnicích a posádkách. Zahrnuje také schopnosti velení a řízení, plánování, podpory a další. Organizační podoba této jednotky je v současnosti

předmětem dalšího vyhodnocování. Již dnes se nám s obrovskou expertní i finanční podporou USA podařilo vybudovat schopnost, kterou v NATO v takové kvalitě disponuje jen několik nejvyšších států. Před námi je však spousta práce, abychom ji také dokázali sami dlouhodobě udržet, případně v rámci reálných možností AČR i rozšířit. Vzhledem k omezeným kapacitám našeho vrtulníkového letectva by nebylo rozumné očekávat, že bude jeho podstatná část jen sedět a čekat na úkoly od speciálních sil. AČR musí jít cestou předurčení existujících prostředků, v tomto případě z náměšťské základny.

Bude se výcvik a vybavení této jednotky zásadním způsobem lišit od ostatních vrtulníků?

Vybavení takto předurčených modernizovaných vrtulníků se samozřejmě liší od původních verzí v senzorech, stupni ochrany, palebné síle, komunikačních prostředcích a v dalším. Klíčové však je, aby tato jednotka běžně a pravidelně pracovala s pozemní částí speciálních sil, znali se, věděli, co jeden od druhého očekávat, a věřili si. Speciální operace jsou o lidech, ne o technice, i když ta je také důležitá. Posádky těchto vrtulníků musí být cvičeny v pokročilých technikách pilotáže a prochází také určitým stupněm pozemního výcviku u 601. skss. Osobně za největší přínos celého projektu považuji historicky bezprecedentní stupeň spolupráce a integrace mezi letci a speciály, kterého se nám již dnes podařilo dosáhnout.

Jaký bude rozdíl mezi 601. skss a jednotkou bojové podpory?

Obrovský. Centrum podpory speciálních sil má vzniknout k 1. 7. 2016 jako nový útvar AČR v mé podřízenosti. Součástí tohoto útvaru bude bojová jednotka typu „komando“, podobně jako je tomu například u amerických Rangers. Úkolem této jednotky bude operovat ruku v ruce se 601. skss a poskytovat jí bojovou podporu; výsadkářský výcvik je samozřejmostí u celého centra.

Přestože kritéria výběru personálu k této bojové jednotce jsou náročná, jsou výrazně méně selektivní, než je tomu u operátorů 601. skss. Příslušníci této jednotky také nebudou muset zvládat tak široké spektrum taktických činností jako operátoři 601. skss. V rámci jejich úkolů

se však očekává stejně perfektní výkon. Věřím tomu, že práce u této jednotky nabídne vojákům exkluzivní výcvik i zkušenosti, které vojáci neuplatní jen ve prospěch speciálních sil, ale také u ostatních útvarů AČR, kam se většina z nich po určité době u centra vrátí. Další část centra bude rozvíjet schopnost AČR vést informační operace a provádět taktické psychologické operace ve prospěch zasazených prvků speciálních sil. Tato oblast je pro mne vzhledem k dlouhodobému vývoji operačního prostředí stěžejní.

V čem se bude tato jednotka lišit například od chrudimského 43. výsadkového praporu?

Chrudimský prapor je bezesporu elitní jednotka pozemních sil a jediný výsadkový prapor AČR. Jako takový plní celé spektrum úkolů výsadkového praporu ve prospěch naší armády. Bojová „komando“ část Centra pro podporu speciálních operací se bude specializovat výhradně na podporu úkolových uskupení speciálních sil. Jejich schopnosti budou budovány za tímto účelem, tomu bude odpovídat i výběr, výcvik, vzdělávání a plánování sil u této jednotky.

V jaké fázi je výstavba těchto dvou nových jednotek a kdy by měly být dobudovány?

Budování schopnosti letecké podpory speciálních operací probíhá v různých fázích již několik roků. V současné době jsme již splnili námi vytyčené počáteční operační schopnosti, jednotka byla certifikována hodnotícím týmem velitelství speciálních sil NATO pro úroveň SOATU (Special Operations Task Unit) a společně se silami 601. skss je zařazena do pohotovostních sil VJTF. Přechné operační schopnosti jsme stanovili v souladu s naším

deklarovaným cílem schopností v obraně plánování NATO a předpokládáme, že jich dosáhneme s předstihem v průběhu zhruba dvou let. Plných operačních schopností, které jsou stanoveny poměrně ambiciózně s ohledem na potřeby NATO i národní zájmy ČR, pravděpodobně nedosáhneme před rokem 2025. Jedná se tedy o dlouhodobý rozvoj.

Centrum pro podporu speciálních sil bude také budováno dlouhodobě a nebylo by rozumné zveřejňovat detailní schopnosti v čase. Obecně lze ale říci, že počáteční schopnosti operačně nasadit některé součásti útvaru bych chtěl dosáhnout zhruba do jednoho roku od jeho vzniku. Budování úplných operačních schopností jednotky bude trvat více než pět let. Vše se však jako vždy bude odvíjet především od schopnosti získat dostatek kvalitního personálu.

Fyzická kondice mladých lidí neustále klesá. Jak moc složité je pro vás za této situace rekrutovat kvalitní, fyzicky zdatné jedince?

Úspěch dělají lidé, ne technika. Získat dostatek kvalitních lidí vždy bylo, je a bude těžké. Armáda chce navýšit své počty stejně jako policie a další organizace, které cílí na podobnou skupinu obyvatelstva, přičemž demografický vývoj naší společnosti tomu zrovna nenahrává. Nejen získat, ale i udržet si ty správné lidi bude určitě ta největší výzva, která nás čeká. Tím, že u speciálních sil požadujeme předchozí praxi u útvarů AČR a provádíme pak další selekci, je to pro nás o to složitější. Oproti všem zažitým představám ale musím říci, že výběr ke speciálním silám je skutečně více o psychologickém testování než o fyzice, i když jsou to určitě spojené nádoby.

Určitými proměnami prochází i 601. skupina speciálních sil, je zde snaha ještě více ji zaměřit na plnění úkolů strategického významu. Co konkrétně to znamená?

Ona to v zásadě není proměna, je to obecně platný princip použití speciálních sil. Budování speciálních sil je časově velmi náročné a v naší realitě budou mít speciální síly vždy omezené kapacity. Je tedy důležité se při výstavbě zaměřit na kvalitu a zároveň je používat opravdu jen tam, kde to má strategický význam, je to výhradně jejich doména a nikdo jiný se na to nehodí. V opačném případě totiž hrozí, že až přijde problém, který si opravdu vyžaduje kvalitní speciální síly, nebudou k dispozici. Svůj rozvoj a přípravu samozřejmě přizpůsobujeme předpokládanému vývoji bezpečnostního prostředí, konkrétní záměry ale nejsou určeny ke zveřejnění.

Před nedávnem jste zmínil, že byste rádi posílili vaše schopnosti v oblasti informačních a psychologických operací. Znamená to, že budete více spolupracovat se 103. centrem CIMIC/PSYOPS?

Spolupráce speciálních sil a 103. centra již několik roků probíhá. Oblast informačních operací až do dnešní doby v AČR nebyla

rozvíjena. Koncepce výstavby AČR 2025 rozvoj informačních operací již plánuje. Úkoly našich speciálních sil zahrnují i podporu informačních operací, doposud jsme se však této oblasti věnovali jen velmi okrajově. Těto problematice se musíme začít věnovat intenzivněji. Chtěli bychom tím i přispět k celkovému rozvoji informačních operací v AČR. U psychologických operací nám jde především o budování vlastní taktické schopnosti pro potřeby speciálních sil. Působnost 103. centra spočívá především ve vedení psychologických operací a civilně-vojenské spolupráce na taktické úrovni. V tomto směru disponují řadou velmi kvalitních odborníků. Osobně vidím jako důležité, aby se spolupráce speciálních sil a této specializované jednotky v budoucnu prohloubila ve prospěch obou stran. Věřím, že v tomto se shodneme i s velením pozemních sil a 103. centra CIMIC/PSYOPS.

V současné době jsou speciální síly nasazeny na severu Mali. Jaké konkrétní úkoly tam plníte?

Naše jednotka na severu Mali plní společně s našimi nizozemskými a dalšími partnery úkoly speciálních sil ve prospěch velení operace MINUSMA. Jsou připraveni k plnění celého spektra speciálních operací, včetně úderných akcí. Předpokládáme, že pro velení operace bude důležitá zejména jejich schopnost vedení speciálního průzkumu.

Připravují se speciální síly na nějaké další zahraniční nasazení?

Všechno, co děláme, je příprava na budoucí operace, zahraniční či jiné. To je jediný důvod, proč existujeme. Kromě běžných zahraničních misí, které jsou veřejně známé, se angažujeme v řadě dalších aktivit a připravujeme se na různé scénáře našeho možného nasazení. O budoucích zahraničních nasazeních nerozhodují vojáci. Naší povinností ale je být na ně připraveni, až budou aktuální. Speciální síly AČR mají své limity, a pokud to můžeme ovlivnit, snažíme se rovněž vyvažovat intenzitu operací s potřebou udržení kvality a rozvoje schopnosti.

Text: Vladimír Marek, foto: archiv speciálních sil

Inzerce

601. SKUPINA SPECIÁLNÍCH SIL

HLEDÁ ZÁJEMCE NA POZICI

OPERÁTOR BOJOVÉ JEDNOTKY
SVOBODNÍK AŽ ROTMISTR

NABÍZÍME:

- STABILIZAČNÍ PŘÍSPĚVEK
- PŘÍPLATEK ZA ČINNOST SPECIÁLNÍCH SIL
- ZÁPOČET VE VÝŠI 1,5 NÁSOBKU ODSLOUŽENÉ DOBY
- MAXIMÁLNÍ VÝŠE VÝSLUHOVÝCH NÁLEŽITOSTÍ (60%)
- SLUŽBU V HODNOSTECH ROTMISTR – NADROTMISTR
- UNIKÁTNÍ VÝZBROJ A VÝSTROJ
- NEKONVENČNÍ PŘÍSTUP K VÝCVIKU
- ÚČAST NA VÝVOJI MATERIÁLU A ROZVOJI SCHOPNOSTÍ
- ROZŠÍŘENÍ VZDĚLÁNÍ – ZAHRAŇIČNÍ KURZY, ŠKOLY, CERTIFIKACE

POŽADAVKY:

- MIN. 2 ROKY VE SLUŽEBNÍM POMĚRU VZP NEBO ABSOLVENT VOJENSKÉ ŠKOLY
- MIN. STUPEŇ VZDĚLÁNÍ – STŘEDNÍ S MATURITOU
- ZDRAVOTNÍ KLASIFIKACE „SCHOPEN A“
- ČISTÝ REJSTRÍK TRESTŮ

KONTAKT: TEL.: 973 411 595
personalni@601skss.cz

DUM SPIRO SPERO

Zbraně hromadného ničení pod dohledem mezinárodních specialistů CBRN z Vyškova

Výjimečné centrum

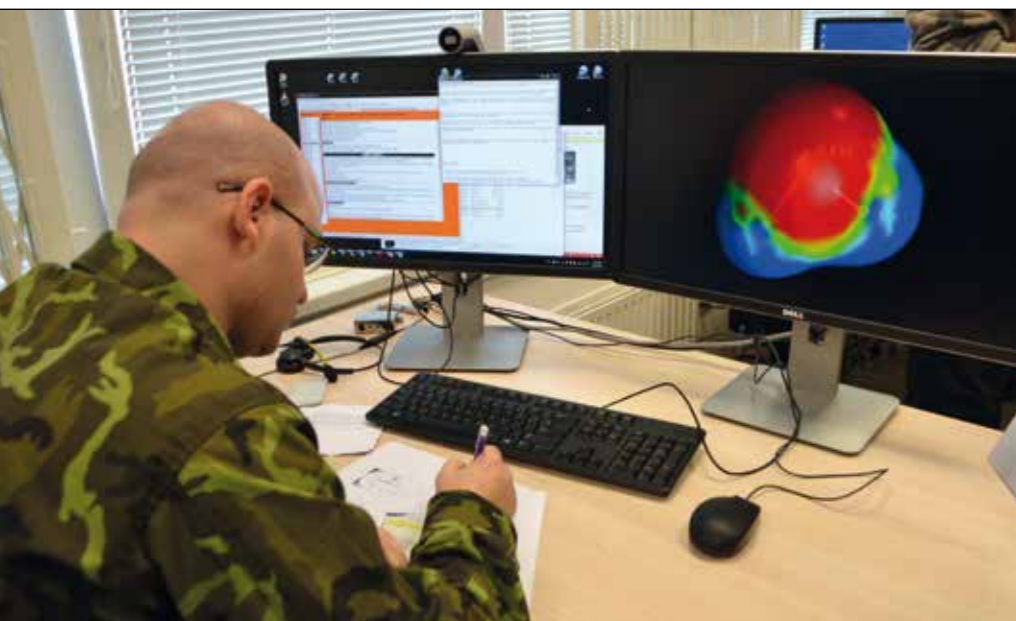
Joint Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Defence Centre of Excellence – JCBRN Defence COE – bylo ve Vyškově aktivováno v roce 2007. Své přímé zástupce v něm má k dnešnímu dni dvanáct aliančních zemí, včetně České republiky. V současnosti je to také jediná alianční mezinárodní organizace trvale sídlící na našem území. Odborníci zde zkoumají možné dopady při užití zmíněných zbraní, včetně jejich nedávného nasazení v Sýrii.

Pro NATO je zřízeno 24 takzvaných center výjimečnosti, z nichž každé je specializováno na některou z vojenských oblastí. Tato centra propojují jednotlivé armády Aliance s vědci z mnoha oblastí, kteří mohou pomoci s řešením technických potíží v době ohrožení. Česká republika má na starosti právě ochranu před zbraněmi hromadného ničení a úmyslnými či neúmyslnými haváriemi spojenými s únikem průmyslových

a v Evropě k němu neexistuje v rámci NATO žádná srovnatelná alternativa. Obdobné centrum existuje pouze v USA, ale to je určené jen pro vnitřní potřebu amerických ozbrojených sil.

Mozek centra

Operační místnost, tedy mozek celého centra, funguje jednak v tzv. denním

škodlivin. Centrum přímo předkládá technická a expertní doporučení vrchnímu spojeneckému veliteli pro transformaci v Norfolku, vrchnímu veliteli spojeneckých sil v Evropě a ostatním žadatelům ze struktur NATO nebo velitelům přímo v operacích. Již tak úzká specializace centra byla v listopadu předloňského roku rozšířena o CBRN Reach Back operační centrum, jež umožňuje mimo jiné přímé propojení operační a vědecké komunity (přední vědecké kapacity v chemických, biologických, radiologických oborech a také v oboru ochrany proti zbraním hromadného ničení). Tím je pomoc v místě zásahu rychlejší a účinnější. V rámci NATO je tento nedávno vzniklý prvek svým určením a schopnostmi jedinečný

režimu, kdy dochází ke sběru informací ze zájmových oblastí, k vyhodnocování rozvoje nových technologií v oblasti OPZHN. Po obdržení dotazu z řad členských států NATO, popř. ze struktury NATO dochází k aktivaci operačního centra a zpracování technické odpovědi – to má dvě fáze. Ke zpracování dochází přímo na operační místnosti, kde jsou k dispozici odborníci v oblasti mikrobiologie, organické chemie, chemie bojových vojenských látek nebo radiační ochrany a jaderných zbraní. Otázky přesahující možnosti operační směny se řeší pomocí tzv. sekundární sítě. V této síti jsou začleněni partneři z vojenských i civilních vědeckotechnických organizací pracujících v dalších podoblastech chemie,

biologie, radiologie, meteorologie a dalších příbuzných oborů.

Vojenská a akademická sféra

„Pracuji jako operační důstojník oddělení informační podpory, a pokud dojde k události v oblasti zbraní hromadného ničení nebo úniku průmyslových škodlivin, jež vyžadují hlubší technickou analýzu, tak působíme jako informační křižovatka mezi velitelství NATO, resp. nasazenou vojenskou jednotkou a akademickou sférou, která je součástí naší sekundární sítě, která nám pomáhá s technickou analýzou vzniklé situace,“ vysvětlil odborník tohoto centra. Jako jednoduchý příklad si je možné představit teoretickou explozi či zničení chemické továrny, po kterých budou zdejší operátoři schopni dodat podrobné informace o tom, v jak velkém okolním území může oblak toxických látek způsobit ohrožení, vážné zdravotní následky, či dokonce úmrtí, a na základě dodané analýzy a simulace takto snížit riziko pro vojáky a civilisty. Centrum tak hraje jednu z klíčových úloh v programu boje proti terorismu. Úkoly nemusí být jen vojenské, ale rychlé propojení expertů významně pomůže při živelních či průmyslových haváriích nebo třeba při pandemiích, kupříkladu při nedávné epidemii viru Ebola v Africe.

Rozšíření schopností

Cílem centra, jak již bylo zmíněno, je pomáhat ve vývoji koncepcí, doktrín a standardů NATO, rozšiřovat schopnosti Aliance v oblasti vzdělávání a výcviku v problematice OPZHN, prostřednictvím modelování a simulací ověřovat koncepty a analyzovat budoucí prostředí z hlediska OPZHN a nadále shromažďovat a vyhodnocovat veškeré dostupné podklady a informace, samozřejmě pak i nabízet celou škálu produktů a služeb týkajících se ochrany proti zbraním hromadného ničení. A to jak státům přispívajícím do COE, tak dalším mezinárodním institucím a organizacím zabývajícím se touto problematikou na základě plánu činnosti (POW), koordinovaného prostřednictvím vrchního velení NATO pro transformaci. Odborníky čeká neustálý vývoj v oblasti zbraní hromadného ničení, a proto je potřeba se neustále vzdělávat a zdokonalovat. V říjnu tohoto roku oslaví centrum již desetileté výročí existence.

Text: Michal Voska, foto: Jana Deckerová

Certifikační cvičení na misi v Mali prověřilo schopnosti vojáků

Sahel

Scénář s řadou incidentů, demonstrací a vypjatých chvil znamenal pro vojáky náročnou přípravu na skutečné situace, které je mohou v misi EUTM v Mali potkat. Srubový tábor ve Vyškově simuloval prostředí velitelství mise v Bamaku, včetně bezpečnostních aspektů ochrany.

„Cílem letošního odborně-taktického a zároveň certifikačního cvičení Sahel bylo prověřit schopnosti jednotky sedmého úkolového uskupení k zahájení plnění úkolů v této výcvikové misi. Jedná se především o činnosti spojené s ochranou velitelství výcvikové mise EUTM v Bamaku, s prováděním doprovodů velitele a štábu mise a časově i výcvikem maliské armády,“ uvedl velitel cvičení Karel Klinovský, který se stal historicky prvním řídícím, který není voják, ale civilní zaměstnanec. Pro upřesnění ovšem musíme dodat, že má letité zkušenosti z pozice náčelníka Institutu přípravy do zahraničních operací a speciální přípravy VeV-VA.

Reálné náměty

Námět cvičení vychází vždy z aktuální situace v místě nasazení, je postaven i na čerstvých zkušenostech příslušníků předchozích jednotek. Základem je přitom připravit vojáky na všechny situace, které mohou nastat, tedy od rozběsněného davu přes střelbu, ošetření raněných až po bombový útok na základnu. Incidenty se odehrávaly jak ve srubovém táboře (MHQ Bamako), tak v dalších částech vojenského výcvikového prostoru Březina. Do cvičení byli zapojeni také příslušníci kurzu základní přípravy aktivních záloh pod vedením svých instruktorů. Tato jednotka v prostorách imitovala příslušníky maliské armády a ochranné směny Securicom. „V rámci rozehry příslušníci aktivní zálohy imitovali vojáky maliské armády a ochranné směny na hlavním velitelství mise. Tento prvek se osvědčil již

při předcházejících cvičeních. Příslušníci AZ si v praxi vyzkouší nejen strážní službu při ochraně základny, ale zároveň mají možnost stát se součástí závěrečné přípravy vojenských profesionálů do zahraniční operace – stát po jejich boku, sledovat jejich činnost, reakce při incidentech a další plnění úkolů, které je v operaci čekají,“ dodal Karel Klinovský. A zapojeni byli také další příslušníci kurzu základní přípravy – rekruti, kteří se podíleli v roli komparzu spolu s Vyškovskými na rozehře rozsáhlejších incidentů. Důležitým aspektem bylo i zapojení příslušníků 102. průzkumného praporu Prostějov, předcházejících účastníků této mise, včetně velitele 5. ÚU EUTM Mali kapitána Pavla Krainy v roli rozhodce.

Znalost tamních zvyků

Vojáci musí vědět nejen, jak se chovat v odlišném podnebí, kde místo větru a mrazu, který panoval ve Vyškově, je několik desítek stupňů nad nulou, ale také musí znát kulturu místních obyvatel. Velikou roli v Mali hraje kupříkladu animismus, strach z duchů a případně i strach z fotoaparátů. Kupodivu větší než ze zbraní. Fotoaparát totiž vnímá část obyvatelstva jako zloděje duše. Fotografií ukradnete duši a to je zcela nepřijatelné. Důležité je i znát tamní náboženství, kde je z 90% zastoupen islám a jediným neislámským (převážně animistickým) etnikem jsou Dogoni, obývající jihozápadní část země při hranicích s Burkinou Faso. Francouzštinou několik vojáků v jednotce vládne a i tím si značně ulehčí svoji úlohu. Nutno podotknout, že v Mali

není problém se domluvit ani anglicky. To pochopitelně není v případě certifikačního cvičení podstatné, nicméně pokud příslušník AZ představoval maliského vojáka a nehovořil francouzsky, byl ihned obviněn z podvodu domorodým lidem, který se bál násilníků.

Úloha mentorů

Nezahálet ani tým mentorů, když každé ráno dojížděli jeho členové do Koulikoro (v tomto případě kasárna Dědice) k výcviku maliské armády, s níž cvičí převážně taktiku a střelbu, včetně metodiky používání zbraní. Jejich dohled znamenal kýžen odborného vedení specialistů ze zkušenostmi z řady misí. Únava, naříkání či chmurné myšlenky, na to zde prostor nebyl. Tým na obou stranách, tedy vojáků v přípravě na misi a jejich mentorů, odvedl špičkovou práci a souhru, která dává tušit vynikající výsledky v reálném nasazení. Celkově se cvičení Sahel účastnilo téměř sto vojáků ze 44. lehkého motorizovaného praporu, příslušníků aktivní zálohy, 102. průzkumného praporu a dalších útvarů. Na závěr cvičení velitel 7. ÚU EUTM Mali kapitán Jiří Staněk od náčelníka štábu VeV-VA plukovníka Jaroslava Medka obdržel certifikát o připravenosti jednotky plnit operační úkol v prostoru nasazení. Tato rotace vystřídá vojáky pod vedením kapitána Ondřeje Marka. Čekají je vysoké teploty přesahující třicet stupňů, prašné prostředí a nestabilní bezpečnostní situace. S tím vším se musí vyrovnat, a i proto jsou certifikační cvičení jako Shield, Sahel a další tak potřebná.

Text a foto: Michal Voska

Nový přístroj pro noční vidění, který byl zařazen do výzbroje AČR, posouvá schopnosti jednotlivce

MUM-14

Řekne-li se přístroj nočního vidění nebo noktovizor, vybaví se většinou vojáky Klára. Do užívání byla zavedena v polovině 90. let minulého století. Tehdy byl zadán požadavek na ruční noční systém pro daleké pozorování s optickým zvětšením min. 3krát. Přístroj spojený se zvětšující afokální předsádkou tento požadavek sice splnil, ale nabízená schopnost přilbového nebo hlavového nošení bez použití předsádky, která umožňuje i chůzi, budila značné množství otázek. Proto AČR v roce 2015 zavedla do své výzbroje nástupce přístroje Klára – monokulární noktovizor pod označením MUM-14.

Základním prvkem každého noktovizoru je tzv. MKZJO (mikrokanálový zesilovač jasu obrazu – anglicky Image Intensifier tube, ve zkratce II nebo I2), který umožňuje vojákově sledovat obraz noční scény mnohem jasněji, než pokud by použil pouze vlastní zrak. Výsledek je jednoduchý – vidí v noci dál, a proto je schopen odhalit nebezpečí dřív. Klára, dřívější typ, patří mezi tzv. binokulární NVG, protože obraz z jednoho objektivu přístroje je rozdělen do dvou okulárů. Binokulární konstrukce byla v době zavádění Kláry velmi oblíbená – v USA byl zaváděn binokulární přístroj AN/PVS-7B (konkrétně v letech 1993 a 1999 v rámci tendrů Omnibus III a Omnibus IV). Srovnání obou typů ukazuje, že Klára je lehčí a má o 20% větší zorné pole (velikost zorného pole udává velikost prostoru, který je možno pozorovat). Na druhou stranu tehdy stěžejní požadavek na kompatibilitu s plynovou maskou značně zkomplikoval přilbové i hlavové uchyacení přístroje Klára oproti AN/PVS-7B.

Modernizace

Objevují se tak AN/PVS-7B mnohem lepší či mnohem horší než Klára, a to i díky tomu, že více jak tisíc kusů Kláry prochází během 20. let neustálou modernizací, včetně integrace nejnovějších variant MKZJO. Marketingově se často zjednodušuje kvalita MKZJO jediným číslem, udávajícím tzv. generaci nočního vidění. Ve skutečnosti termín generace je vlastní pouze americkým výrobcům MKZJO, kteří jsou v současnosti pouze dva: L-3 Warrior Systems a ITT Exelis. Ve velkých výzkumných projektech se snažili splnit zadání vlády a dosáhnout předepsaného skokového zlepšení

kvality MKZJO použitím nové technologie výroby – nové generace výroby. Naposledy se jim to dle oficiálního hodnocení vlády USA podařilo v 80. letech minulého století, a to využitím nových sloučenin v konstrukci pro tzv. 3. generaci MKZJO – ta dosahovala zhruba o 40% lepších výsledků než průměrný představitel 2. generace. Klíčová byla její vyšší citlivost pro blízké infračervené záření, která umožnila používání neviditelných laserových značkovačů, např. typ DBAL, použitý na útočné pušce Bren. Masová výroba MKZJO 2. generace se však neustále zlepšovala a v současnosti některé typy přesahují i kvalitu některých MKZJO 3. generace. Navíc evropská výroba (převážně společnost Photonis) používají jinou technologii výroby, než je americká 2. a 3. generace, a proto udávání generace v podstatě ztratilo smysl.

Systémové nasazení

V průběhu posledních let se začaly objevovat u různých jednotek AČR řady nových typů noktovizorů: např. modulární AN/PVS-14, binokulární NVBS-15 nebo AN/PVS-15, vodotěsné AN/PVS-18, nízkoprofilové AN/PVS-21, letecké AVS-9, americké NL-914-B, švýcarské BIG-25 / BIG-35 / Tarsius16 nebo norské GN2. Ani 200 ks nově vyvinuté monokulární verze Kláry – tzv. Monoklára s MKZJO s funkcí auto-gating – nenaplnila představu o novém typu NVG. V logisticky neudržitelné situaci se nakonec AČR v roce 2015 rozhodla pro jednotné řešení pořízením většího množství, tedy 926 kusů, noktovizorů, a to prostřednictvím akviziční agentury NATO – NSPA (NATO Support Agency). Ze 17 variant z celého světa bylo podobně jako

před 20. lety vybráno české řešení MUM-14 společnosti PRAMACOM-HT, kterému jako předloha konstrukce slouží stejnojmenný americký systém největšího výrobce přístrojů nočního vidění – společnosti L-3 Warrior Systems. Současně MKZJO českého MUM-14 pochází od holandského výrobce Photonis. Výsledkem je unikátní kombinace, která parametrově na jedné straně přesahuje ryze americké systémy blokováné exportním omezením, na druhé straně vychází ze zkušeností nejrozšířenějšího monokulárního noktovizoru AN/PVS-14. V základní verzi je český MUM-14 vybaven MKZJO s funkcí auto-gating a velmi nízkým halo bodem (max. 0,8 mm). O tom, o jak klíčové funkce jde, svědčí skutečnost, že auto-gating byl americkou vládou uvolněn pro AČR až v roce 2014 a halo bod pod hodnotu 0,8 mm nebyl uvolněn doposud a je rezervován pouze pro speciální a letecké aplikace USA. Voják s českým MUM-14 se proto dokáže dobře orientovat i v prostředí asymetrického bojiště, kde není nouze o náhlé světelné zdroje (např. výkonné laserové značkovače, střelba z kulometu, výbuchy, světlomety vozidel, pouliční osvětlení). Hlavní je však skutečnost, že se již nemusí bát o zničení noktovizoru nechtěným zapnutím během dne, což byla častá závada v případě systému Klára.

Pro různé typy nasazení

Spojením dvou přístrojů MUM-14 mechanickou montáží dostaneme binokulární systém (dva objektivy, dva okuláry), který je vhodný např. pro řidiče vozidel nebo uživatele pracující s výkonnými lasery. Ve druhé aplikaci je mimo stereoskopický vjem hlavní výhodou ochrana zraku, což je nezbytné

např. u předsunutých leteckých návodčích (používají výkonné laserové značkovače IZLID Ultra s dosahem až 40 km) či odstřelovačů. Binokulárních variant je v AČR zavedeno necelých 60 kusů. Další aplikací je speciální atest výrobce pro vodotěsnost do hloubky 20 m (základní verze 3 m). Nasazením afokální předsádky se zvětšením a současně mechanického adaptéru na okulár MUM-14 pro připevnění k fotoaparátu vytvoříme zpravodajský nástroj pro dálkové noční focení. Je-li možno pořízené fotografie jednoduše přenášet do sítě velení a řízení, mluvíme o zapojení MUM-14 do architektury C4ISTAR. Tato varianta byla nasazena např. u 43. výsadkového praporu v Chrudimi u specialistů ISTAR nebo u 102. průzkumného praporu v Prostějově. Konečně lze MUM-14 použít i pro noční zaměřování připojením mechanického rozhraní na zbraň vybavenou montáží MIL-STD 1913, jako např. na útočnou

pušku Bren. Jedná se však o řešení střelby na krátké vzdálenosti, protože monokulární MUM-14 má pouze jednotkové zvětšení. S MUM-14 je dodáván přilbový úchyt Norotos, který je vhodný jak pro moderní přilby s integrovaným nosičem NVG (např. zavedené Ops-Core či AirFrame), tak i pro klasické přilby upevněné pomocí přetahovacího řemínku.

Další montáže netřeba

V případě pořízení nových přileb tak není nutný dodatečný nákup přilbových montáží. Na druhou stranu zkušenosti z používání systému ukazují, že správné nesení MUM-14 silně závisí na konkrétním

tvaru obličeje vojáka. Při atypických obličejích, což není žádnou výjimkou, nemusí gumová očníce přístroje zcela doléhat. Výsledkem je osvětlení obličeje uživatele, což může představovat dobrý terč pro nepřátelské odstřelovače, zvláště pokud jsou vybaveni noktovizním zaměřovačem. Testovány proto byly i jiné volitelné montáže, které umožňovaly větší nastavení, z nichž malé množství bylo také zavedeno. MUM-14 umožňuje i připevnění samostatného termovizního modulu TACS-M, který provádí fúzi termovizního a noktovizního obrazu MUM-14 obdobně jako z USA neexportovatelný systém AN/PSQ-20. Nutno poznamenat, že jakkoliv je fúze s termovizí v systémech NVG ohromující (zvláště např.

stranu je určen pro teplejší podnebí a odolá většímu rozsahu teplotních šoků. Změna klimatických parametrů není možná bez použití odlišného technologického postupu výroby, zvláště při aplikaci jiných přípravků a spojovacích materiálů. Společnost PRAMACOM-HT musí jednoduše ručit za deklarované parametry, protože veškeré testování provádí ve svých laboratořích. Jedná se jak o klimatické testy (testování záporných či kladných operačních/skladovacích teplot, testování působení vlhkosti, teplotního šoku či vodotěsnosti do 3 nebo 20 m dle standardu MIL-STD 810G), tak i o optické testy (zorné pole, rozsah zaostření a dioptrií, jasový zisk, rozlišovací schopnost, auto-gating, určení nečistot v obraze dle

Český MUM-14

Srovnáním amerického a českého MUM-14 zjistíme řadu rozdílů. Mimo různé MKZJO se jedná především o rozdílné klimatické vlastnosti, a to z důvodů různých požadavků zadavatelů. Český MUM-14 nesplňuje extrémní požadavky záporné operační teploty svého amerického protějšku (místo -51 °C pouze -30 °C), ale na druhou

standardu MIL-I-49453, měření funkce MTF nebo klíčový dosah noktovizního systému dle STANAG 4348). Testuje se 100% kusů, a díky kontrole Úřadu státního ověřování jakosti často i opakovaně. Některé měřicí systémy, jako např. zařízení pro atest vodotěsnosti do 20 m či systém pro automatizované dusíkování několika desítek přístrojů současně, byly přímo navrženy výrobcem. Řada aplikací, uvedených v předchozím odstavci, by nebyla možná bez vlastní optické a mechanické konstrukce výrobce – jedná se např. o vlastní návrh a výrobu mechanických adaptéru nebo měření spektrálních vlastností jednotlivých optických dílů.

Text: Michal Voska, foto: Michal Voska a archiv

Ústav leteckého zdravotnictví disponuje nejmodernějším výcvikovým trenažérem pro noční vidění

Simulátor Nightfox

Létání s nočním viděním je aktuálně velké téma vojenského letectví. Současná bojiště skýtají řadu rizik, na která je třeba se připravit, a právě využití moderní techniky pilotům může značně ulehčit jejich případné bojové nasazení. Simulátor, který je nově v Praze k dispozici, tak významně přispěje ke kvalitě výcviku a přinese finanční úsporu.

Systém Nightfox VTIGS (Virtual Terrain Image Generation System) je druhou fází celkově čtyřstupňového integrovaného systému pro výcvik v použití brýlí nočního vidění (dále NVG – Night Vision Goggle). V Praze byl instalován a oživen v prosinci 2015 a do povědomí se dostává nyní, kdy bylo celé centrum slavnostně otevřeno. NVG výcvik je zahájen na prvním stupni integrovaného systému výcviku (INVT) teoretickou přípravou (technické pozadí NVG, anatomie a fyziologie zraku, optimální využití systému NVG apod.), praktickým školením v přizpůsobených brýlích a praktickým nácvikem použití na terénním modelu v různých režimech přirozeného a umělého osvětlení.

Reálné zobrazení

Nightfox VTIGS jako druhý stupeň integrovaného výcviku umožňuje leteckému personálu významnou měrou rozšířit představu o reálné funkci a kvalitě informací poskytovaných NVG. Umožňuje simultánní projekci (až pro 6 osob) statických i dynamických scénářů letových situací s možností změny meteorologických podmínek, ročních období, fází noci a šera a nejrůznější kombinace nasvícení krajiny jak přirozenými, tak i umělými zdroji světla. Zkracuje a zkvalitňuje pozemní přípravu před zahájením praktického leteckého výcviku s NVG. Fáze se skládá z výukové učebny (využíváme existující učebnu Fáze 1) a dvou systémů projekce (laser a near infrared), umožňujících zobrazení pohledem NVG

a pohledem mimo brýle. Z uvedeného vyplývá, že příprava před reálným letem umožňuje mnohem komplexnější představu o kvalitě informace NVG za letu a zkušenost s ní.

Dle norem STANAG

Nightfox VTIGS zkvalitňuje bezpečný základní výcvik leteckého personálu a nácvik řešení nezvyklých situací vzniklých za letu za použití prostředků pro noční vidění při nulových nákladech na letecký provoz. Demonstrace nejrůznějších režimů zobrazení přináší zkušenosti, k jejichž dosažení by bylo při reálném letovém výcviku zapotřebí dlouhého časového období. Současně poskytuje potřebné znalosti a zkušenosti s režimem zobrazení v mezích světelných, meteorologických a letových podmínkách bez reálného rizika ohrožení bezpečnosti letu. Výcvik se provádí v souladu s nařízením norem NATO STANAG 3114 a 7147. Systém lze využít i pro výcvik ostatních složek AČR (speciální síly, řidiči, operátoři apod.) a pro výcvik zahraničních klientů.

Skutečná simulace

Demonstrace je velice reálná, využívající předdefinované ukázky průběhu aktivních simulovaných letů. Parametry letecké mise ve všech režimech (předdefinované i aktivně zalétnuté) jsou plynule měnitelné a průběh mise je archivovatelný pro zpětné rozbory. Projekce má možnost simultánního sledování krajiny „mimo brýle“

a z NVG pohledu a nastavit lze i prostředí od jasné oblohy až po úplnou ztrátu viditelnosti. Databáze scenerií obsahuje digitální mapu prostorů charakterizujících celý svět, s realistickým znázorněním detailů krajiny a důležitými orientačními body – a detailnějším zobrazením v prostorech letišť. Detailní zobrazení zahrnuje scénáře s městskou krajinou v různých typech, se zalesněnou krajinou (zalesnění lze též nastavením specifikovat), s horskou krajinou, moře a pobřeží, a nakonec i pouštní krajinu. Ta může lehce simulovat nasazení v aktuálních misích (Mali, Afghánistán...).

Systém umožňuje:

demonstraci NVG efektů v režimu pohledu z kokpitu:

- dynamické změny osvětlení krajiny (pozice a fáze Měsíce, úhel nasvícení krajiny, různé typy oblačnosti apod.)
- dynamické změny dohlednosti
- dynamické změny viditelnosti při průletu nad různými typy krajiny (nížiny, kopcovitý terén, hory, různě kontrastní přechody apod.)
- dynamické vlivy počasí (mlha, déšť, prach, sníh apod.)
- přechod mezi pevninou a vodní plochou
- kombinaci umělého osvětlení krajiny
- demonstraci dynamického odhadu výšky a vzdálenosti (let ve fázi přiblížení nebo odletu)
- neúmyslné vletnutí do prostředí neumožňujícího let za vidu
- efekt záblesku (střelba, bouřka apod.)
- detekci objektů (výškové budovy, stožáry el. vedení apod.)
- detekci letícího letounu (pozice, antikalizní manévry, formace apod.).

Text: MUDr. Petr Došel, Michal Voska,
foto: Michal Voska, AMST

Rád bych se podělil o své zkušenosti s odchodem do zálohy a s hledáním nového zaměstnání. Pro ty, kteří se chystají opustit řady příslušníků AČR, mám tuto radu: Jestli si nemůžete dovolit být bez zaměstnání, najděte si práci ještě před odchodem do zálohy, protože jinak můžete být nemile překvapeni. Ale v civilu to nebudou mít snadné ani ti, kteří si s hledáním práce chtějí dát načas, jak jsem to zamýšlel já.

Nevyužil jsem nabídky rekvalifikačních kurzů, které jsem mohl absolvovat ještě před odchodem do zálohy. V situaci, kdy jsem musel předat funkci velitele útvaru, který se navíc reorganizoval, to prostě nešlo. Využil jsem však projektu pro začleňování válečných veteránů do civilního života a navštívil jsem v Plzni poradenské centrum Sdružení CEPAC – Morava. Dva dny školení o tvorbě životopisu a motivačním dopise spolu s vypracováním pracovní diagnostiky se dají přežít. Problém je však v nalezení vhodného rekvalifikačního kurzu, mnoho jich zůstává zavřených pro nenaplnění kapacity. Absolvoval jsem základní kurz tvorby webových stránek a nelituji toho, výběr ale nebyl lehký.

Samostatnou kapitolou byl pro mě úřad práce. Tam toho člověk musí opravdu hodně skousnout. Jeden den jste odborníkem, který u AČR něco dokázal, a další den čekáte s číslem v ruce a vyplněným dotazníkem, až na vás přijde řada. Jste členem armády nezaměstnaných a přístup úředníka k vám je stejný jako k lidem, kteří nepracovali nikdy. Kdo chce svobodu, může odejít a platit si zdravotní pojištění sám.

Bývalý voják pplk. v z. Miroslav Potočňák se s našimi čtenáři podělil o své zkušenosti z hledání civilního zaměstnání

Stipendium v bakalářském nebo magisterském studiu pro odcházející vojáky z povolání by určitě bylo ku prospěchu věci

Vojáci na trhu práce

V poslední době jsme hodně psali o snahách resortu pomoci vojákům a válečným veteránům s nastartováním jejich druhé kariéry po odchodu z armády. Příspěvek bývalého vojáka z povolání hledajícího pracovní uplatnění, který jsme se rozhodli tentokrát publikovat, je jakýmsi pohledem na tuto problematiku z druhé strany.

Když se ale podíváte, jak velkou částku tvoří 15% daně, kterou měsíčně odvádíte z výsluhového příspěvku, máte pocit, že vám někdo něco dluží. Proto jsem pravidelné návštěvy úřadu práce snášel a přežil tak víc než třináct měsíců. Pak přišlo první „zprostředkování zaměstnání“, na které jsem byl úřadem poslán. Jednalo se o prezentaci firmy Provident Financial, s. r. o., která hledala manažera obchodního týmu. V místnosti sedělo asi patnáct lidí a mezi nimi i několik zapálených uchazečů o toto místo. Tak jsem v pohovoru popravdě uvedl, že si myslím, že na toto místo asi nejsem vhodný kandidát. Tohle moje prohlášení však bylo vyhodnoceno jako odmítnutí zprostředkovaného zaměstnání a proti mně bylo zahájeno správní řízení – a já byl vyřazen z evidence uchazečů o zaměstnání. Mimochodem, na webových stránkách Providentu je tato pozice i čtyři týdny po prezentaci firmy na úřadu práce stále volná.

Při samotném hledání práce jsem absolvoval několik výběrových řízení a osobních pohovorů a jenom jednou mi bylo naznačeno, že „nic neumím“. Tento mylný stereotyp a obava zaměstnavatelů se však dají vyčíst z mnohem většího počtu případů, kdy jste odmítnuti už při posouzení vašeho CV. A to jsem odpovídal pouze na inzeráty, kde bylo požadované vzdělání VŠ převážně technického směru.

Svoje zkušenosti a doporučení bych shrnul takto:

Jestliže vám na živobytí nebude stačit výsluhový příspěvek, neopouštějte řady příslušníků AČR bez podepsané smlouvy

u vašeho nového zaměstnavatele. Chcete-li si najít zajímavou a smysluplnou práci, připravte se na to, že možná budete čekat velmi dlouho. Proto si pořídte psa, najděte si zajímavého koníčka, nebo začněte studovat.

Dále radím dobře si prostudovat poučení od úřadu práce, poradit se třeba se zkušenějšími kolegy a obrnit se hroší kůží. Neškodí ani občasné povýšenecké chování přepracované úřednice hned zkraje umravnit a poučit ji o svých schopnostech.

Rekvalifikační kurzy jsou výborná věc, je však nutné vědět, co přesně chcete dělat a jaký kurz vám k tomu dopomůže. Chcete-li jezdit s kamionem nebo autobusem po celé Evropě, obsluhovat a programovat CNC stroje, být personalistou nebo účetním, tak s kurzem máte šanci. Chcete-li učit děti fyziku, angličtinu, být vychovatelem v dětském domově nebo pracovat v sociálních službách, musíte znovu do školy. Myslím si, že takové stipendium v bakalářském nebo magisterském studiu pro odcházející vojáky by určitě bylo ku prospěchu věci. Mnoho z nás jistě má co předat dál, ať už by to bylo ve výchovně-vzdělávacích institucích, v sociálních službách nebo v neziskových organizacích. Cena semestru na státní škole bývá kolem 7 000 Kč, takže dvouletý obor by se dal srovnat s nákladnějším rekvalifikačním kurzem. V některých oborech to prostě bez předepsaného vzdělání nejde a bývalý voják z povolání z pohledu ředitele školy opravdu nic neumí.

Pplk. v z. Miroslav Potočňák, bývalý velitel 263. střediska řízení letového provozu

Benefity pro válečné veterány

Projekt Benefity pro válečné veterány, který loni v listopadu u příležitosti Dne válečných veteránů představil ministr obrany Martin Stropnický, se dále úspěšně rozvíjí. Nabízená zvýhodnění se týkají stále širšího spektra služeb. Na aktuální situaci v této oblasti jsme se zeptali obchodního náměstka Vojenských lázeňských a rekreačních zařízení Patrika Letochy.

Myšlenka realizace projektu zvýhodněných nabídek – takzvaných Benefitů pro válečné veterány – začala být ke sklonku minulého roku realizována naší příspěvkovou organizací Vojenská lázeňská a rekreační zařízení. V prvotní části projektu do něj vstoupily podniky a organizace řízené Ministerstvem obrany, kdy každý z nich přispěl nějakým benefitem, který mohl v daný okamžik nabídnout. Překvapilo nás, že o některé takto poskytnuté výhody projeví veteráni opravdu velký zájem. Například nabídku zaměstnání ve státní organizaci, kterou poskytují Vojenské lesy a statky, využilo do poloviny února 36 zájemců z řad veteránů. Ti získali zaměstnání na pozicích bezpečnostních pracovníků při ostraze objektů po celém území České republiky. Zajímavostí je, že nejvíce jich – 12 osob – využilo nabídky zaměstnání v Jihočeském kraji, a tak se benefitům začala otevírat cesta i za hranice Prahy. Nabídnout možnost jejich čerpání na co nejvíce místech České republiky je mimo jiné hlavním cílem celého projektu, i když nadále bude platit, že některé z benefitů nelze poskytovat celorepublikově.

Současně se založením projektu vznikla i potřeba šíření informací o nabídkách benefitů, k čemuž byla již v loňském roce vytvořena internetová stránka www.benefity-veterani.cz. S postupným

nárůstem benefitů, kterých je v současnosti již padesátka, se začíná projevovat jejich poněkud nepřehledné umístění v nabídce, která je neumí řadit do vybraných uskupení

regionu České republiky. Jednotlivé sekce jako „Sport a relaxace“, „Cestování a volný čas“, „Zdraví a wellness“, „Život a rodina“ nebo „Auto a moto“ určitě zpřehlední vyhledávání nabízeného benefitu podle konkrétního zájmu o danou oblast. Překvapila nás i návštěvnost stránky, která je dlouhodobě vysoká. Denně ji navštíví 200–300 osob a našim cílem je tyto počty stále zvyšovat. K tomu by rozhodně měly přispět i nové webové stránky, které uvedeme do provozu tento měsíc. Navíc jako podporu webových stránek jsme v lednu dočasně spustili informační tok o rozšiřování projektu Benefity i na Facebooku. Stránky za první měsíc své existence zaznamenaly poměrně slušnou návštěvnost a již „se líbí“ (terminologii Facebooku) více jak 200 osobám. Tím Facebook v daném případě dobře splnil své poslání a v začátcích projektu o něm volnější formou informoval.

Z prozatímních poznatků, které máme, vyplývá, že největší zájem je o benefity nabízející možnost nákupu nových vozidel. V nabídce jsou prozatím dvě automobilové společnosti – Opel a Ford. První zmiňovaný má svůj program Opel Army již druhým rokem. Ford nabídl své vozy nejen veteránům, ale i vojákům a vojenským

Benefity

pro válečné veterány

Vizualizace nové internetové domovské stránky

Proto jsme již v lednu začali usilovně pracovat na novelizaci webových stránek, kde si veteráni budou moci benefity vyhledávat podle jednotlivých tematických sekcí nebo podle dostupnosti nabídek ve vybraném

	Název benefitu	Počet zobrazení
1	Ford – sleva na nákup nových vozů	763
2	O ₂ Family – zvýhodněné volání, TV, internet	719
3	Opel	512
4	Lékárna Dr. Max – sleva až do 50% doplatku na léky	419
5	Volareza - 15% sleva na dovolenou	301
6	MO – finanční podpora na rekreaci veterána	290
7	Lion Sport – Adidas – sleva na sport. oblečení	281
8	VoZP – program prevence pro válečné veterány	209
9	AS PO – cenově zvýhodněné ubytování	204
10	MO – úhrada ozdravného programu (RMO 25/2003)	202

Ukázka počtu částí zobrazených stránek benefitů – TOP 10 – za období 1.–15. února 2016

důchodcům a jeho stránky Ford Army jsou pojaty poměrně velkoryse. Za pomoci stylového designu se případný zájemce přenesou do nabídky vozů s jasně udanou celorepublikovou slevou, platnou u všech dealerů značky. Ta se pohybuje v rozmezí 10–23 procent a je sympatické, že zahrnuje slevy i na takzvaná užitková vozidla, která mohou váleční veteráni potřebovat k výkonu své živnosti při změně zaměstnání po odchodu z armády. Navíc obě společnosti nemyslí pouze na prodej nových vozů, ale své benefity nabízí i v segmentu oprav a náhradních dílů.

Další top sledovanou nabídkou je levné volání od O₂, kdy byl pro válečné veterány zpřístupněn vstup do O₂ Family. Tento program poskytuje nejen zvýhodněné volání, ale i nabídky internetu a digitální televize. Poměrně slušně zastoupenou oblastí v benefitech jsou nabídky týkající se zdraví. Slevy poskytly všechny lékárny vojenských nemocnic a velké množství lázeňských společností na ozdravné či wellness pobyty. Absolutně nejlákavější a nejsledovanější nabídkou z tohoto segmentu je benefit v podobě snížení doplatku na léky až do výše 50% v 360 lékárnách největší lékárenské společnosti v ČR – lékáren Dr. Max.

Poměrně dobře jsou i podle slov našeho ředitele Václava Janouška zastoupeny také nabídky volnočasových aktivit. VLRZ veteránům poskytuje 15% slevu na vybraný rekreační nebo lázeňský pobyt v kterémkoliv ze svých zařízení.

Do budoucna bychom rádi rozvinuli benefity do oblasti nákupu volnočasového oblečení přes e-shopy a přinést bychom chtěli i benefity v oblasti bydlení, pojištění či úspor, které se dotknou nutných životních nákladů na zajištění chodu rodiny. Nechceme, aby nabídka benefitů řešila

pouze zájmové aktivity veteránů, spojené s nákupem doplňků pro jejich koničky, ale byli bychom rádi, kdyby jim výhody skutečně v každodenním životě pomohly. Proto v současné době jednáme o zvýhodněné nabídce získání typových projektů na stavbu rodinného domu, garáže, přístřešku či altánu nebo o nabídce moderní technologie, kdy lze za pomoci smartphonu na pojeného na internet regulovat a řídit chod domácnosti, například v oblasti regulace vytápění, a tím docílit výrazných úspor.

V nových webových stránkách pamatujeme i na budoucí poskytovatele benefitu, kteří se budou moci do projektu velmi jednoduše přihlásit tím, že nás ve vybrané části webu osloví se svojí základní nabídkou. My jim následně zašleme všechny administrativní údaje potřebné ke zveřejnění benefitu na našich stránkách.

Proces zveřejnění a šíření nabídky benefitů je poskytován v rámci nepodnikatelské činnosti VLRZ a je bezplatný. Poskytovatelé neplatí za zveřejnění a případný marketing,

spojený s nabídkou benefitu, žádné poplatky a provize. Projekt se řídí schválenými zásadami, které jsou ve formě „provozních podmínek“ transparentně zveřejněny a všem poskytovatelům zasílány. Jednotlivé benefity budeme zvyrazňovat podle toho, jaký o ně bude zájem. Ani zde nechceme, aby si pozice v jejich nabídce někdo kupoval za peníze a celý projekt se dostal na komerční bázi. Odkazy na internetové stránky projektu jsou postupně umísťovány na webové stránky Ministerstva obrany, vojenských součástí, jako jsou KVV, útvary, a na stránky, které sdružují veterány.

Závěrem bych rád připomněl, že tím, kdo může tento program využívat, není pouze ten, kdo ukončil službu v AČR, ale každý, kdo splňuje dané podmínky a má z Ministerstva obrany vydaný průkaz válečného veterána.

Inzerce

Výběrové řízení pro oddělení ochrany a doprovodu

Velitel Velitelství ochranné služby Vojenské policie vyhláší výběrové řízení na obsazení služebních míst inspektorů (SH 43) a mladších inspektorů (SH 42)

POŽADUJEME

- Příslušník ozbrojených sil, bezpečnostních sborů
- Výborná psychická a fyzická odolnost
- Zdravotní klasifikace A
- Středoškolské vzdělání s maturitou
- Řidičský průkaz skupiny B – praxe v řízení vozidel
- Schopnost pracovat samostatně i v týmu

NABÍZÍME

- Získání profesně unikátní kvalifikace
- Zodpovědná a prestižní práce
- Kurzy v ČR i v zahraničí
- Neustálé zdokonalování v relevantních odbornostech
- Nadstandardní výcvik
- Možnost nasazení v zahraničí
- Dobré platové podmínky

TERMÍNY A PRŮBĚH VÝBĚROVÉHO ŘÍZENÍ

Po posouzení zaslaných životopisů budou vybráni účastníci kontaktováni a pozváni k výběrovému řízení v měsíci dubnu 2016.

V PŘÍPADĚ ZÁJMU

Zašlete do 31. 3. 2016 na odod@army.cz:

- strukturovaný profesní životopis, motivační dopis a fotografii
 - telefonní číslo
- Případné dotazy Vám rádi zodpovíme.

Obrněný transportér Pandur je určen do všech typů bojových operací. Jeho základním úkolem je přepravit lehkou mechanizovanou pěchotu do prostoru a pak její akce podporovat palbou. Veškeré zbraně má transportér umístěné na otočné věži a z vnitřku vozu je ovládá střelec-operátor.

Střelec-operátor

„Než jsem se stal střelcem-operátorem na panduru, prošel jsem snad komplet všemi funkcemi, co jsou na bigu (pozn. redakce – pozemní vojsko), od pancéřovníka, kulometáka až po velitele roje,“ říká desátník Ladislav Čtvrtníček ze 4. brigády rychlého nasazení v Žatci. „Na tuhle pozici se nepřichází úplně z ulice, je potřeba mít nějaké zkušenosti za sebou.“

Tři zbraňové systémy

Vozidlo Pandur je téměř platformou pro digitalizaci bojiště. Obsahuje zbraňový komplet Rafael, který se skládá ze tří základních komponentů. „V první řadě je to 30mm kanon, pak kulomet ráže 7,62 a protitankové řízené střely Spike třetí generace,“ vysvětluje desátník Čtvrtníček. „Tyto střely, jejichž hlavice jsou vybaveny kamerou, lze navádět až do momentu výbuchu, jejich dráhu mohou ovlivnit ještě během jejího letu a mohou ji i zcela změnit.“

Účinný dostřel rakety je až čtyři kilometry. Přes kameru na dálkově řízené raketě může střelec sledovat nepřitele až do poslední chvíle před výbuchem. „Díky vysokému rozlišení se mu mohou dívat doslova do tváře, a to i v noci,“ upřesňuje desátník Ladislav Čtvrtníček. „Proto mohou reagovat na nenadálý pohyb nepřitele, případně operativně zvolit zranitelnější místo, které si vyberou na displeji.“

Raketa je totiž vybavena pro noční vidění, stejně jako samotný pandur, a osádka vozu si může na obrazovkách přepínat typy pohledů tak, aby na obrazovce vynikly potřebné detaily. Zbraně ve věži může elektronicky ovládat spolu se střelcem i velitel.

Bezpečná konzerva

Pozice střelce-operátora je umístěna zhruba v polovině vozidla a není nijak zvlášť oddělena od místa pro pasažéry. Střelec sedí relativně pohodlně a při zajištění čtyřbodovým pásem mu nevádí ani poměrně rychlá jízda nepřístupným terénem. Vojáci s nadsázkou přirovnávají vozidlo k bezpečné konzervě, která se otevírá zevnitř.

Střelec musí mít obě ruce volné, proto je na svém sedadle doslova přibitý. Po zasednutí na místo musí zapnout celý kompletní systém, začíná se od hlavních vypínačů, pak přijdou na řadu jističe, zapne se hlavní zdroj napájení a uvede se všechno do provozu.

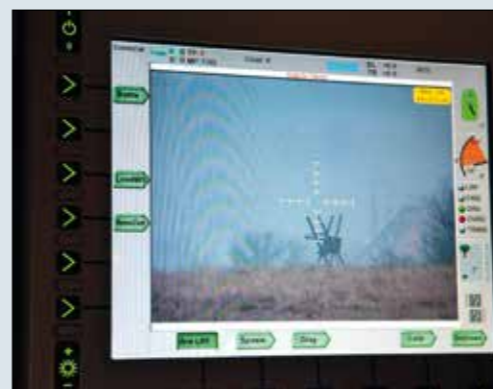
Látkové sklápěcí sedačky jsou pro posádku konstruovány tak, že do nich voják zapadne a ani při divoké jízdě se nemůže o co zranit. U hlavy jsou pak poutka, za která je možné se přidržovat. To však platí pro rojníky, které osádka transportéru dopravuje na místo určení.

„Uvnitř je všechno vybaveno účelně a má tu své přesně určené místo,“ pokračuje střelec od červených bareťů. „Jsou tu stojánky

na zbraně, místo pro batohy, bílá ‚lednice‘ na náboje pro případ, že by bylo nutné přímo v terénu přebít i roj, což je až osm vojáků, kteří sedí po stranách uvnitř panduru.“

Teritorium střelce je plné displejů, které poskytují informace podle situace či nastavení. „Na monitoru mohou zaměřovat i několik cílů najednou nebo zapnout i noční vidění,“ doplňuje desátník.

Místo spouště joystick

Na první pohled se zdá, že hraje nějakou hru na playstationu. Na displeji je vidět obraz z kamery v hlavici střely a pomocí joysticku ji může obsluha řídit doslova z jejího pohledu. „Při ručním navádění lze raketou zasáhnout i okno o rozměrech metr krát metr, ale taková přesnost už vyžaduje náročný výcvik a určitě je to o praxi a hlavně o zkušenostech, které získáte jen tím, že si všechno osaháte a vyzkoušíte si, co všechno tento komplet umí,“ konstatuje zkušený střelec, který má za sebou i zahraniční mise v Afghánistánu. „Ale všechno je to o týmu a hlavně o souhře. Uvnitř není slyšet ani slovo, máme ale helmy, které jsou vybaveny komunikačním systémem intercom, a to jak pro vnitřní, tak pro vnější okruh.“

masky. Zkušenosti z misí ukázaly, že pro osádku uvnitř vozu je výhodou, když vozidlo doprovází pěšák, který je ve spojení s osádkou uvnitř. „Ten průzkumník venku totiž vidí a slyší daleko víc než celá osádka dohromady a předává nám okamžité informace, jež by ‚slepému‘ a ‚hluchému‘ panduru trvalo vyhodnotit delší dobu,“ konstatuje desátník. „Nesmírně se nám to osvědčilo. Já mám pozorovací úhel pouze dopředu, takže pokud se chci podívat do stran, musím otočit celou věž. Velitel vidí do celého prostoru, a pokud zjistí nějaký cíl, který se musí zničit, tak mi ho označí, předá mi ho, já si ho navedu a zlikviduji, případně celou věž převezme on a cíl zneškodní sám.“

Osádka panduru je o týmu

Pro střelce je důležité sledovat dění na obrazovce, zachycený cíl si v daném výřezu může přiblížit a poté vyhodnotit celou situaci. „Je to třeba rozdílit od starších obrněnců BVP, kde byl periskop, který se otáčel dokola,“ vysvětluje Čtvrtníček. „V panduru vidím vždy jen daný výřez. Důležitá je funkce velitele, ten nemusí otáčet celou věž, vidí na své obrazovce širší záběr. Proto je důležitá komunikace a průběžné předávání informací.“

V panduru má každý člen osádky jasně vymezené úkoly a příprava k akci začíná již několik dní předem. „Předtím než vyrazíme do akce, musím zkontrolovat funkčnost celého kompletního systému, doplnit munici, zajistit komunikační systém, týká se to třeba ale i maskovacích sítí nebo prázdných schránek, zkrátka všechno vyzkoušet jako při ostré akci,“ vypočítává Ladislav Čtvrtníček. „Když odjíždíme na cvičení, tak vyrážíme tak, že jsme už nabalení přímo v autech, kde se navěšují batohy na stěny.“

Zadní prostor za rampou monitoruje kamera tak, aby při výsadbě mohl velitel zjistit, zda při něm rojníkům nehrozí nebezpečí. Členové roje mohou během jízdy sledovat pohyb vozidla na monitorech střelců nebo na vlastním černobílém monitoru nad vyklápěcí rampou.

V prostorách pro posádku funguje také vysoce účinný detekční a hasící systém, který pomocí inertního plynu během několika vteřin požár uvnitř udusí. Posádce ani vybavení však neuškodí. Systém mimo jiné reaguje i na záblesky a samozřejmě na kouř nebo zvýšenou teplotu. I tyto všechny systémy, které chrání celou posádku panduru, musí být v pořádku a musí být připraveny k okamžitému použití.

Když jde o život...

Nejdůležitější je pak kontrola zbraňových kompletů. „Pandur musí být připravený de facto v okamžiku, kdy od něj po skončení akce odejdu, doplněná munice u celého zbraňového kompletu je samozřejmostí,“ popisuje svůj téměř denní chleba střelec. „A jako řidič chodí při jakýchkoli přestávkách během akce kontrolovat stav vozidla, tak já musím zkontrolovat stav pozorovacích přístrojů, utírám je od nečistot po střelbách, a to po celou dobu cvičení.“

Největší práce však nastává pro osádku panduru po skončení akce. Během cvičení totiž není čas na úplně vyčištění daných systémů. Proto se to řeší tzv. čištěním udržovacím, a to tak, aby se zajistila schopnost střelby. „Důkladná očista nastává po příjezdu do posádky, a to se jde fakt do hloubky, únava jde stranou,“ konstatuje desátník Čtvrtníček. „Akcí to zkrátka nekončí, naopak po ní to teprve začíná. Domů můžu odejít prostě ve chvíli, kdy bude mašina připravená k okamžitému boji, a to na sto procent.“

Z pozice střelce-operátora by mohl desátník Ladislav Čtvrtníček kariérně postoupit na velitele osádky, případně i na velitele družstva. „Pozice střelce mi sedí, je to o zkušenostech, zodpovědnosti a hlavně o sehnání celého týmu,“ dodává závěrem sympatický desátník. „Ten tým, který má šest očí, totiž musí myslet a jednat jako jedno tělo, protože pokud jeden selže, může ohrozit všechny ostatní. A pokud jde o život, tak jde přece o všechno.“

Text a foto: Jana Deckerová

V olomoucké nemocnici zemřel ve věku 97 let válečný veterán plukovník v. v. Josef Křístek. Během druhé světové války se účastnil bojů o Tobruk a Dunkerque.

Zaujalo nás v poslední době

Aby při náročném zásahu leteckých záchranářů byla akce co nejefektivnější, k tomu už několik let přispívají pravidelná součinnostní cvičení složek integrovaného záchraného systému. Výcvik se uskutečnil na Šumavě v katastru města Železná Ruda – Špičák v součinnosti létajícího personálu 243. vrtulníkové letky 24. základny dopravního letectva Praha-Kbely s hasiči – leteckými záchranáři Hasičského záchraného sboru Plzeňského kraje.

Velitel pozemního komponentu sil velmi rychlé reakce, britský generál Ian Stuart Mortimer navštívil 31. pluk radiální, chemické a biologické ochrany v Liberci. Liberečtí chemici vyčleňují příští rok do tohoto mezinárodního uskupení přes sto čtyřicet vojáků.

Českou výpravu čítající 13 chlapců, 30 dívek a doprovod přepravil na zimní olympijské hry mládeže v norském Lillehameru armádní letoun Airbus A-319 CJ.

Odbor kontroly odzbrojení sekce rozvoje a plánování schopností MO organizoval mezinárodní přípravu inspektorů podílejících se na implementaci Smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě (S-KOS).

Náčelník Generálního štábu Ozbrojených sil Slovenské republiky generál Milan Maxim navštívil velitelství 12. úkolového uskupení Armády České republiky v misi Resolute Support, které působí na vojenské základně HKIA (Hamid Karzai International Airport) v Kábulu.

U 14. logistického pluku v Pardubicích proběhl výcvik S. E. R. E., který vojáky učí, co dělat, padnou-li do zajetí. Speciální příprava původně určená výhradně pro letecký personál a speciální síly je dnes rozšířená mezi všechny armádní specializace.

Na pozvání 1. zástupce náčelníka Generálního štábu Armády ČR generálporučíka Jiřího Balouna se uskutečnila oficiální návštěva 1. zástupce náčelníka Generálního štábu Ozbrojených sil SR generálporučíka Petera Gajdoše. Hlavními tématy pracovního jednání byla spolupráce obou armád týkající se rozvoje pozemních a vzdušných sil a společné projekty v oblasti vzdělávání a výcviku.

V budově Generálního štábu se uskutečnilo jednání náčelníka Generálního štábu Armády České republiky generálporučíka Josefa Bečváře s velvyslancem Tuniska v České republice Selimem Hammamim. Setkání navazuje na historicky první návštěvu ministra národní obrany Tuniska v České republice, která se uskutečnila v prosinci minulého roku. Perspektivní se jeví spolupráce v oblasti vzdělávání a výcviku.

Ministr obrany Martin Stropnický a ministr zdravotnictví Svatopluk Němeček na letišti Praha-Kbely podepsali memorandum o spolupráci při zajišťování letecké záchrané služby. Vrtulníky z 24. základny dopravního letectva tak vedle zajišťování záchrané služby v Plzeňském a Karlovarském kraji a přepravy transplantčních týmů IKEM budou přepravovat také týmy ECMO.

Výcvik zaměřený na zimní přežití absolvovali příslušníci aktivní zálohy Krajského vojenského velitelství Ostrava. Pro celkem 27 záložáků se jednalo už o třetí ročník zimního přežití. I tentokrát výcvik obsahoval jak teorii, zaměřenou především na topografii, tak praxi v terénu.

Útok, při němž teroristé použijí zbraň, která způsobí radioaktivní zamoření, by se mohl odehrát na jakémkoli letišti v Evropě. V Bechyni proto 151. ženijní prapor 15. ženijního pluku, vyčleněný pro pohotovostní systém OSN UNPCRS (United Nations Peacekeeping Capability Readiness System), procvičoval, jak by na napadení takzvanou špinavou bombou příslušníci reagovali.

Úspěšnou certifikací skončila příprava více než 250 českých vojáků, kteří se od 1. července stanou součástí sestavy bojového uskupení Evropské unie pod vedením Německa. V případě potřeby by mohli být nasazeni do stabilizační vojenské operace v okruhu 6 000 km od Bruselu.

Ve Státní opeře Praha byla udělena cena Paměti národa za rok 2015 Bronislavu Tvarožkovi, účastníku Slovenského národního povstání. Po roce 1948 byl zatčen za přechovávání kurýra zpravodajské služby a odsouzen k pěti letům do uranových dolů v Jáchymově. Na akci ho doprovázel bývalý výsadkář 4. brigády rychlého nasazení Igor Šmelko, člen pěší roty aktivní zálohy při KVV Jihlava.

V souladu se smlouvou o pronájmu letounů Gripen byla na sklonku roku 2015 zahájena jejich modernizace. Jedná se o technickou přípravu přechodu na softwarovou verzi MS-20. Modernizace obsahuje úpravy nezbytného vybavení pro budoucí instalaci jednotek systému Link-16, systému utajené komunikace. Bude provedena příprava na používání kontejneru LDP (Laser Designator Pod), za tímto účelem budou postupně dodány speciální závěsníky č. 4 ve standardu NATO. V neposlední řadě bude upravena kabina letounu k používání brýlí nočního vidění, instalací úložných prostorů na nápoje a stravu bude zvýšena bezpečnost letu a komfort pilota při dálkových přeletech s využitím tankování za letu. Uvedené technické úpravy jsou prováděny u výrobce letounů, společnosti SAAB, a spojeny s prováděním vyššího stupně údržby letounů po odlétání 1 600 letových hodin. Dle aktuálního harmonogramu budou úpravy prováděny postupně ve dvojicích a všechny letouny budou připraveny na ověření integrace a funkčnosti systémů na konci roku 2017.

Proces modernizace bude dokončen instalací vyšší verze programového vybavení MS-20 po dokončení technických úprav všech letounů. Česká strana již zahájila akviziční proces k pořízení kontejnerů LDP, terminálů MIDS pro Link-16, brýlí nočního vidění NVG a jednotek utajené komunikace. Dodávky budou probíhat v letech 2017 a 2018, od roku 2018 tak české letouny JAS-39 Gripen výrazně zvýší možnosti operačního použití.

Přinášíme výsledky průzkumu veřejného mínění, který se uskutečnil v listopadu loňského roku

Armáda a veřejnost 2015

V listopadu loňského roku se uskutečnil průzkum veřejného mínění Armáda a veřejnost 2015, zaměřený na názory občanů České republiky starších 15 let na obranu a bezpečnost. Agentura Inboox realizovala kvantitativní dotazování dle zadání Ministerstva obrany v zastoupení Univerzity obrany v Brně. Podstatnou část průzkumu jsme se rozhodli publikovat.

Shrnutí hlavních poznatků

Průzkum veřejného mínění nazvaný Armáda a veřejnost 2015 zjišťoval názory občanů České republiky na témata související s bezpečností a rolí armády v současné společnosti. Úroveň pocitu ohrožení je na poměrně významné úrovni: až 43% dotázaných vyjádřilo, že se cítí spíše ohroženo. Tento fakt souvisí se zvýšenou obavou z terorismu, k čemuž přispívá i neznalost chování při krizových situacích, např. při bombovém útoku či šíření nákazy teroristy. Druhý významný faktor, který dle respondentů má určitou kontribuci na pocitu ohrožení, je obecná situace ve světě a konkrétně migrační krize v podobě zvýšeného přílivu migrantů do Evropy. Průzkum tedy potvrdil, že tato témata v současné společnosti rezonují. Na druhou stranu jsou i faktory, které přispívají k pocitu bezpečí, a těmi jsou především rodina a jistota zaměstnání.

Ačkoli většina – cca 90% dotázaných občanů – považuje armádu za nezbytnou pro obranu státu, tato shoda nepanuje v otázce na zrušení základní vojenské služby. Polovina považuje její zrušení za chybné, zatímco ostatní zrušení podporují. Tato polarizace se projevuje i ve skepsi v otázce, jestli by se vůbec dokázala Česká republika v nějaké mimořádné situaci vyžadující armádní intervenci ubránit. Na druhou stranu pozitivně je vnímáno zapojení armády do pomoci při živelních pohromách.

Pokud jde o zahraniční mise, kterých se čeští vojáci účastní, občané nemají zcela silné povědomí o tom, kde všude jsou vojáci nasazeni a – případně – co je cílem mise, avšak vojáci v těchto misích mají podle respondentů kladnou image, která je spojována s odvahou, spolehlivostí a obdivem. Rovněž i proto je povolání profesionálního vojáka hodnoceno velmi pozitivně a řadí se mezi takové profese, jako je lékař či profesor. K celkové image totiž přispívá role armády jako významného pomocníka v případě živelní katastrofy či výjimečného stavu.

Pokud jde o informovanost občanů o činnostech armády a jejím rozpočtu, panuje zde určitý nedostatek informování ze strany médií, která se dle respondentů zaměřují hlavně na informování o nedostatcích a chybách ve veřejných zakázkách, které organizuje armáda. Nejvíce informací o armádě lze najít na internetu, ačkoli znalost jejího oficiálního webu – stejně jako sociálních sítí – je nízká.

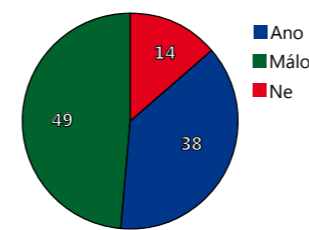
Občanství a obecný pocit bezpečí

Pokud jde o samotný zájem o problematiku související s bezpečností státu, až 87% respondentů uvedlo, že se o toto téma zajímá hodně, či alespoň málo. Častěji se zajímají muži a lidé s vyšším vzděláním. Rovněž se více zajímají o bezpečnost lidé starší 45 let, nicméně i mladší věkové skupiny, zejména v rozmezí 25–34 let, vykazují zvýšený zájem o toto téma, což může indikovat, že sledují aktuální dění ve světě z hlediska bezpečnosti.

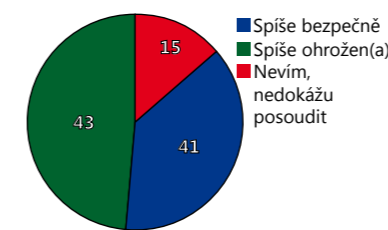
S tím souvisí i obecný pocit bezpečí, protože pouze necelá polovina respondentů odpověděla, že se cítí spíše bezpečně, zatímco 43% občanů se cítí spíše ohroženo.

Pocit ohrožení je subjektivní a souvisí s aktuálním společenským vývojem a mediálním působením. Nicméně ačkoli se jedná o mnohvrstevnatý koncept, který může mít různý původ, je možné prostřednictvím konkrétních dotazů a příkladů zmapovat alespoň některé faktory, které mohou vyvolat pocit zvýšeného ohrožení v české populaci. Tyto faktory jsou uvedeny v následující baterii, která se zabývá právě možnými zdroji pocitu ohrožení.

Zajímáte se o problematiku související s bezpečností a obranou státu?

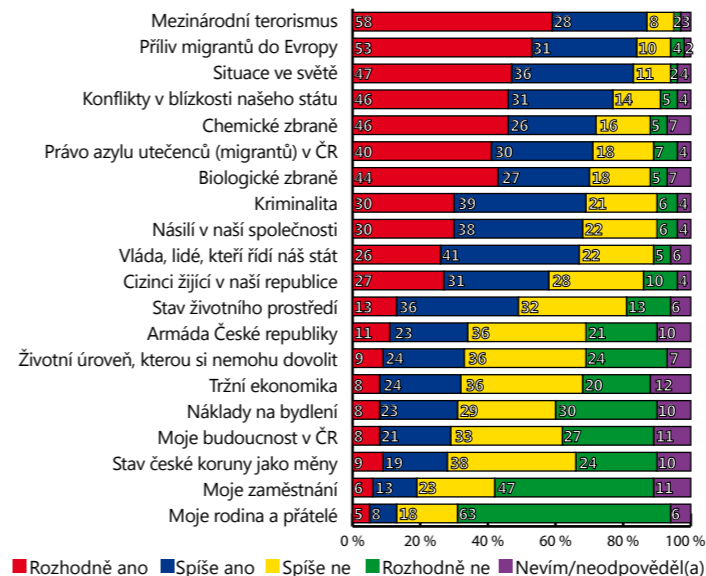

Zamyslete se nad současnou bezpečnostní situací. Cítíte se bezpečně, nebo nějak ohrožen(a)?

V uvedené matici odpovědí jsou to zejména aspekty související s vývojem v zahraničí z hlediska mezinárodního terorismu a migrační politiky. Tyto výsledky nejsou překvapující vzhledem k aktuálními informacím v médiích a potvrzují, že tyto záležitosti patří k tématům, jež rezonují v české populaci.

Přispívají uvedené faktory k Vašemu pocitu ohrožení, nebo ne?

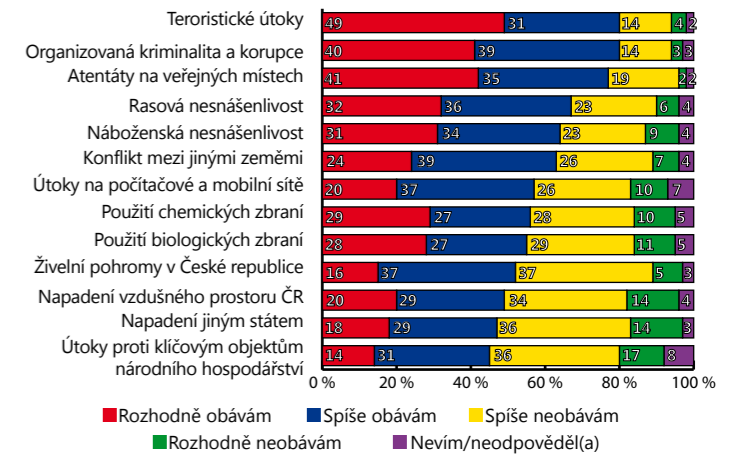

Mezi hlavní faktory, které přispívají k pocitu ohrožení, patří zejména mezinárodní terorismus a s tím související konflikty v blízkosti našeho státu a užití chemických zbraní. Mezinárodní terorismus je následovaný přílivem migrantů a situací ve světě. Tyto faktory jsou provázány rovněž obecnou kriminalitou a násilím ve společnosti.

Naproti tomu se zdá, že občané mají také „záchytné body“, které naopak přispívají ke stabilizaci a určité bezpečnosti jejich života v České republice – jedná se zejména o zakotvení v rodině a ekonomickou úroveň života v ČR (jistota zaměstnání, stav české koruny a ekonomické situace obecně). Nicméně vláda, která řídí stát, je vnímána poněkud negativně, protože ji více jak polovina respondentů označila za faktor, který rovněž přispívá k pocitu ohrožení či nejistoty.

Určitě pozitivním zjištěním je to, že armáda naopak vytváří určitý pocit bezpečí.

Předložíme Vám seznam událostí, které by mohly případně ohrozit Českou republiku.

Zkoumání, které jednotlivé události by mohly případně ohrozit Českou republiku v očích respondentů, přináší potvrzení předchozího zjištění, protože jsou to jednoznačně teroristické útoky. S tím souvisí i další položky, kterých se občané obávají. Jsou to organizovaná kriminalita, atentáty a rasová nesnášenlivost různého druhu.

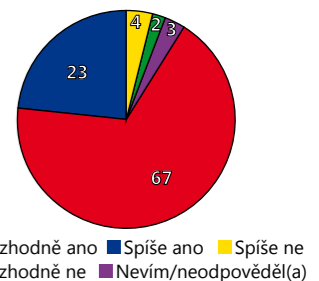
Ačkoli terorismus může mít různé podoby (např. také internetový terorismus), respondenti se nejméně obávají napadení klíčových objektů národního hospodářství, napadení jiným státem či narušení vzdušného prostoru.

Armáda a bezpečnost

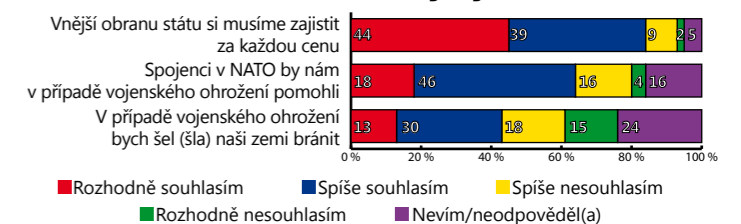
Podle dotázaných občanů je armáda nezbytná pro obranu státu. S otázkou souhlasilo celých 90% respondentů.

Téma nutnosti obrany státu se promítá i do míry souhlasu s následujícími výroky, které se zabývaly konkrétními okolnostmi souvisejícími s obranou státu. Nejčastěji občané souhlasili s výroky o nutnosti zajistit vnější obranu státu a rovněž většina respondentů vyjádřila důvěru, že by spojenci NATO České republice pomohli v případě ohrožení.

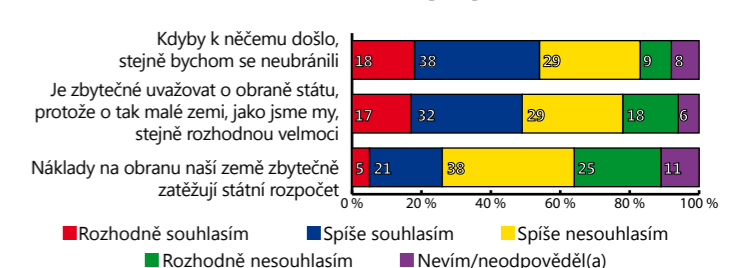
Je armáda, podle Vašeho názoru, nezbytná pro obranu státu?

Obrana země je věcí, na kterou existují nejrozumnější názory. Míra souhlasu s výroky

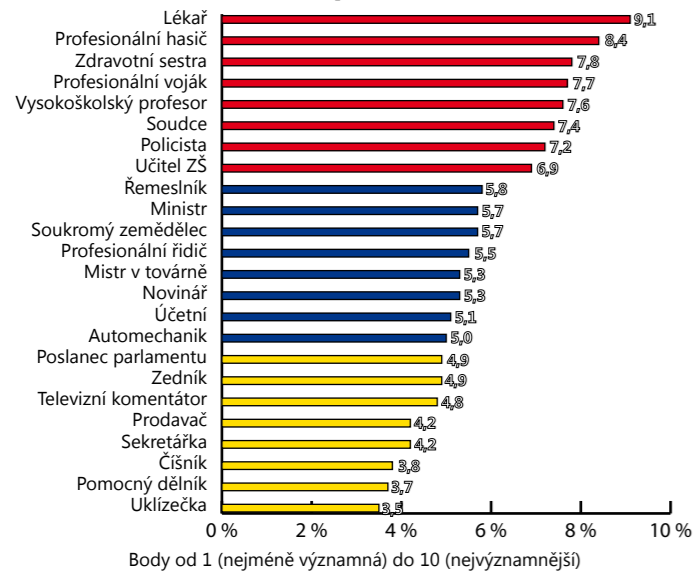

Obrana země je věcí, na kterou existují nejrozumnější názory. Míra souhlasu s výroky

profese, jako je např. lékař, hasič, zdravotní sestra či vysokoškolský profesor. Naopak na nejnižších pozicích se umísťují pomocné profese typu uklízečka či dělník.

Na seznamu jsou vyjmenovány v abecedním pořadí některé profese. Uveďte u každé z nich, jakou mají podle Vašeho názoru prestiž (význam) v naší společnosti.

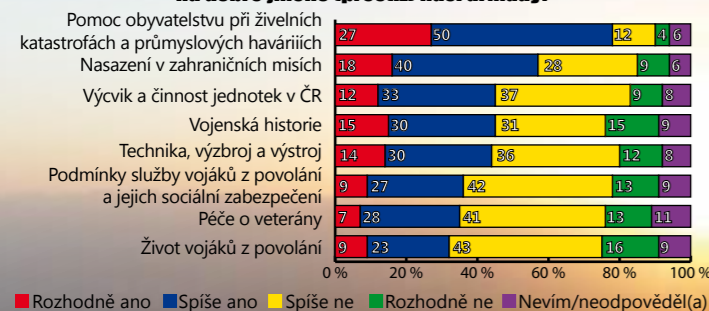

Dobré jméno a prestiž armády

Dobré jméno armády a její prestiž, to je koncept, který se buduje mnoho let a je ovlivňován různými okolnostmi. Dotázali jsme se proto, které faktory mohou mít vliv na dobré jméno české armády. I v této otázce se promítá pomoc při živelních katastrofách, je tedy znát, že pomocí a profesionálním jednáním ve výjimečném stavu si může armáda pozitivně naklonit českou veřejnost.

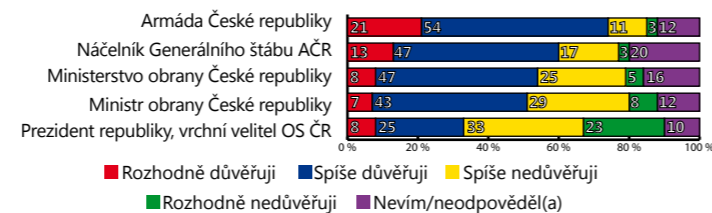
Prestiž české armády ale není pouze lokální záležitostí, protože i účast vojáků v zahraničních misích buduje mezinárodní jméno české armády, a proto i tento aspekt se umístil vysoko v hodnocení vybraného vzorku dotázaných.

Mají, podle Vašeho názoru, následující skutečnosti vliv na dobré jméno (prestiž) naší armády?

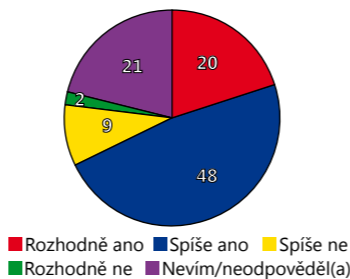
Nicméně jsou to i resortní instituce, které mohou přispívat k budování důvěry v armádu a jejímu dobrému jménu. Je to právě samotná armáda v čele s náčelníkem, která je v očích respondentů důvěryhodná. Zatímco Ministerstvo obrany se již přílišné důvěře netěší. Zde lze vysledovat jistou spojitost s informacemi o hospodaření a nedostatcích ve veřejných zakázkách, které respondenti zaznamenali v médiích. Tyto informace pochopitelně negativně ovlivňují celkovou image a prestiž armády a ministerstva. Nejméně důvěry pak mají oslovení občané České republiky v instituci prezidenta.

Uveďte, prosím, míru své důvěry či nedůvěry v následující resortní instituce a jejich představitele.

Poslední aspekt, kterým jsme se v průzkumu zabývali, je hodnocení armády jako zaměstnavatele, protože i toto může mít jistý vliv na dobré jméno a prestiž armády. Výsledek je pozitivní, protože až 68% dotázaných občanů považuje armádu za dobrého zaměstnavatele.

Domníváte se, že je Armáda České republiky dobrým zaměstnavatelem?

Centrum leteckého výcviku připravilo thajské stíhače k plnění náročných úkolů

Thajští stíhači v Pardubicích

V pardubickém Taktickém simulačním centru státního podniku LOM Praha podstoupili piloti Royal Thai Air Force intenzivní týdenní výcvik na nejmodernějších simulátorech JAS-39 Gripen. Jde o jedny z mnoha pilotů z celého světa, kteří využívají tohoto špičkového centra ke zkvalitnění svého výcviku za pomoci reálného prostředí nejmodernějších simulátorů.

Centrum leteckého výcviku poskytuje všechny úrovně výcviku (až po „combat ready“) pro piloty vrtulníků a letadel, instruktory, letecké inženýry a pozemní letecký personál. Jedná se o hlavní výcvikové středisko pro piloty vzdušných sil Armády ČR. Výcvik v centru lze rozdělit do několika oblastí. Školení začíná v učebnách a v hangárech u letecké techniky, kde se sladí a rozšiřují teoretické znalosti žáků. Teoretická příprava je zaměřena na aerodynamiku, leteckou navigaci, leteckou radiokomunikaci a znalost letecké techniky.

Světová špička

Simulační centrum TSC najdeme v Pardubicích v moderní budově, která je rozdělena na veřejnou a tajnou část. V tajné části najdeme mimo jiné samotné simulátory nebo také digitální stěnu pro vyhodnocení a analýzu mise. Kolem centrální plochy jsou místnosti pro předletovou přípravu „modrého“ a „červeného“ týmu nebo místnosti pro řídicí bojového navedení. TSC je vybaveno nejmodernější simulační technikou. Srdcem centra jsou čtyři simulátory se sférickou promítací plochou. Hlavním simulátorům sekunduje čtveřice jednodušších simulátorů. V centru lze cvičit piloty bitevních i stíhacích letadel, řídicí bojového navedení (GCI, Ground Controlled Intercept) i předpusuté letecké návodčí (FAC, Forward Air Control). Samozřejmostí je společné cvičení jak pilotů, tak návodčích.

Gripen, Alca i Albatros

Čtveřice hlavních simulátorů je vybavená modelem kokpitu letadla s dotykovou obrazovkou. Na obrazovce lze simulovat jakoukoliv přístrojovou desku letadla. V současné době lze simulovat letouny JAS-39 Gripen, L-159 Alca i L-39 Albatros. Samozřejmostí je přítomnost řídicí páky s ovládacími prvky ctící koncepci HOTAS (Hands On Throttle-And-Stick). Centrum TSC má neomezené možnosti ve vytváření scénářů. Lze simulovat útočné i obranné letecké operace, bombardovací a bitevní úkoly, blízkou pozemní podporu, tankování za letu a mnoho dalšího. Počítač dokáže vygenerovat jakékoliv prostředí, jakoukoliv taktickou situaci a jakéhokoliv opozenta. Výhodou je detailní záznam mise, včetně trajektorie letu letadla. Hned po skončení letu lze vyhodnotit průběh mise a případně upozornit na nedostatky.

Vybavenost a simulace reálného prostředí umožňují pilotům nacvičovat různé situace v bezpečí „pozemní stanice“. I to je důvodem, proč je toto špičkové centrum hojně využíváno piloty různých zemí. Na thajské piloty čekala simulace letounu JAS-39 Gripen, náročná taktická cvičení, které bylo završeno slavnostním ceremoniálem.

Text: Michal Voska, Michal Jágrik, foto: LOM Praha, s. p.

Všichni mluvili jedním jazykem

Koncem ledna se Ústřední hudba AČR zúčastnila Mezinárodního festivalu vojenských hudeb s názvem „Musikschau Der Nationen 2016“ v Brémách. Věhlas této hudební události je značný, akce bezpochyby patří k nejvýznamnějším prezentacím dechových hudeb v Evropě. Účastnily se jí vojenské hudby Rakouska, Irska, Nizozemska a Velké Británie. Renomé festivalu se rozšířilo i do zámoří. Svědčí o tom účast vojenského hudebního tělesa Spojených států amerických, působícího v současné době na vojenské základně Rammstein.

ÚH AČR zahájila svá hudební vystoupení v Brémách večerním koncertem pro bundeswehr, choreograficky zaměřeným na prezentaci sólistů. Jednalo se o výraz poděkování za vynikající spolupráci s hlavním pořadatelem festivalu – Německým národním spolkem pro péči o válečné hroby. Tato charitativní organizace, jednájící

jménem spolkové vlády, pořádá festival už mnoho let a pravidelně na tuto akci zve právě český vojenský orchestr. Na závěr vystoupení diváci aplaudovali ve stoje. Celý koncert byl následně v médiích hodnocen slovy „Měli jsme tady již hodně koncertů, ale tohle předčilo veškerá naše očekávání.“ Neopomenutelná byla i účast hudebníků na pietní akci připomínající oběti druhé světové války. V průběhu posledních tří dní

festivalu vojenská hudební tělesa předvedla pětkrát svůj „showprogram“ zakončený „velkým finálem“, kterého se zúčastnili účinkující ze všech hudebních těles. Tento veřejný program se setkal s velmi pozitivními diváckými reakcemi.

Celého festivalu se zúčastnilo přes 13 000 milovníků hudby.

Text: kpt. Eva Cajthamlová, foto: archiv ÚH AČR

Národní muzeum České republiky ve spolupráci s Vojenským historickým ústavem Praha připravilo výstavu o Afghánistánu

Afghánistán v Praze

Motocykl sebevražděného útočníka hnutí Tálibán, střepina rakety nebo ohořelé torzo zaměřovače. I tyto artefakty můžete vidět na výstavě „Afghánistán – zachráněné poklady buddhismu“, která právě probíhá v Náprstkově muzeu v Praze. Vznikla i díky podpoře Armády České republiky.

Výstava, jejíž příprava trvala déle než tři roky, nabízí přes sto padesát unikátních exponátů. „Pokud vím, jedná se teprve o druhou podobnou výstavu v Evropě, která ukazuje originální předměty afghánské historie,“ říká ředitel Národního muzea Michal Lukeš. „Její výjimečnost spočívala i ve složitě připravené, protože Afghánistán je stále válečná zóna, a proto si velice ceníme pomoci, kterou nám zajistili vojáci Armády České republiky.“

Afghánistán je země, kterou poznamenalo mnoho válečných konfliktů, po staletí tam však pronikala kultura od Řecka přes Írán a kočovné oblasti střední Asie až po Indii.

Stopy buddhismu v Afghánistánu

Výstavě předcházely dlouhé přípravy a vyjednávání. Součástí dohody s Kábulem je i to, že zapůjčené předměty čeští odborníci ošetří a zrestauroují. Kábulské Národní muzeum Afghánistánu zapůjčilo především památky afghánského buddhismu z období 1. až 9. století doložené zejména archeologickými průzkumy na lokalitě Mes Ajnak. Jedná se o nejrůznější buddhistické plastiky, drahocenné šperky, keramické nádoby nebo stříbrné a zlaté mince. „Mnoho těch předmětů je pro nás hodně výjimečných,“ říká autor výstavy Lubomír Novák. „Některé techniky, které byly při jejich výrobě použity, Evropa vůbec neznala, a proto s nimi měli trochu problém i naši restaurátoři.“

Hlavní myšlenkou výstavy bylo představit Afghánistán jako zemi, která navzdory

válkám dokázala vybudovat zajímavou kulturní tradici. Součástí expozice jsou ale i artefakty ze současného působení české armády.

Bezpečnost zajistili čeští vojáci

Při práci českým archeologům zajišťovala bezpečnost Armáda České republiky. Zároveň vojáci přepravili speciálem téměř sto padesát unikátních exponátů do Prahy. Přítomnost našich vojáků se na přípravách promítla i do samotné expozice. Ve spolupráci s Vojenským historickým ústavem se podařilo shromáždit řadu předmětů, které připomínají účast českých vojáků v provincii Lógar a dalších částech Afghánistánu. K vidění nejsou jen artefakty z bojů, ale návštěvníci si mohou prohlédnout například i jednu ze školních aktovek, které čeští vojáci rozdávali místním dětem.

„Koncipovali jsme tuto výstavu také jako určitou poctu všem, kteří v Afghánistánu plní své úkoly a zachraňují nejen životy, ale i ohrožené památky,“ konstatoval Michal Lukeš. „Bohužel několik z nich tu při plnění svých povinností i padlo a mnozí z nich byli těžce raněni a dodnes se potýkají s následky zranění.“

Motorka atentátníka s blátem Vardaku

V jedné vitrině uvidíte střepinu z rakety, která zasáhla vojenskou základnu v Lógaru, spolu s torzem sochy ze 4. století, dávné zbraně vedle moderní vojenské helmy nebo granátu. V další části je k vidění například motocykl, který má na sobě ještě prach a bláto z Vardaku. „Jel na ní tálibánek, který byl obtěžkán výbušninami a chtěl se odpálit. Díky informacím od Afghánců dostala echo česká patrola a tálibánci zneškodnili. Proto taky motorka nevybuchla, a tak, jak byla, tak jsme ji přepravili do Prahy,“ informuje Lubomír Novák.

Závěr výstavy patří několika černobílým fotografiím Afghánistánu šedesátých let. „Podařilo se nám zkontaktovat manželku Ivo Dostála, bývalého kulturního atašé v Afghánistánu, který během svého pobytu fotil tamní život a vznikly tak poměrně unikátní fotografie,“ konstatuje ředitel Vojenského historického ústavu Praha plukovník Aleš Knížek.

Slavnostní vernisáže se mimo jiných představitelů zúčastnil i náčelník Generálního štábu generálporučík Josef Bečvář. „Výstava připomíná, že Afghánistán je i přes všechny válečné konflikty zemí s nesmírně bohatou kulturní tradicí. Mezi jeho neohroženější památky patřily právě ty buddhistické, záměrně likvidované hnutím Tálibán. Jsem rád, že k záchraně těchto památek přispěli vedle archeologů a muzejních pracovníků i naši vojáci, kteří v této zemi denně nasazují své životy.“

Text a foto: Jana Deckerová

Výstava je k vidění v pražském Náprstkově muzeu na Betlémském náměstí, a to do 30. dubna 2016.

Vojenský opravárenský podnik VOP CZ oslavil sedmdesáté výročí svého vzniku

Produkuje špičkovou techniku

Šenovský závod s dlouhou historií produkuje stále špičkovou techniku na světové úrovni. Důkazem je modernizace tanků T-72 ve verzi M4 CZ či výzkum na poli autonomních a robotických prostředků.

Dnešní VOP CZ, s. p., se zabýval různými stupni oprav vojenské techniky již od svého založení krátce po druhé světové válce. V počátcích to byly opravy techniky používané v průběhu druhé světové války, hlavně německé, britské a americké provenience. Postupně byly zaváděny opravy sovětské techniky, jako např. tanků, samohybných děl, dělostřeleckých tahačů a obrněných transportérů. Od poloviny šedesátých let se v podniku rozběhly opravy techniky nově zaváděné do výzbroje armády, jako např. tanků T-54, T-55, obrněných transportérů OT-62, OT-64, BRDM, pásových podvozků odpalovacích zařízení taktických raket, automobilních tahačů T-141, přívěsů a další vojenské techniky.

Počátek moderních nástaveb

V sedmdesátých letech se začaly vyrábět učební pomůcky (řezy, makety a tabla), prostředky pro výcvik a údržbu techniky, rozběhla se výroba nástaveb na obrněných transportérech (velitelské, spojovací, dílenské). Tanky i obrněné transportéry byly průběžně modernizovány. Osmdesátá léta byla charakteristická zaváděním oprav techniky nové generace, jako např. tanků T-72, bojových vozidel pěchoty BVP-1 a BVP-2. Dále se v podniku široce rozvinula výroba učebních pomůcek a trenažérů pro tuto techniku. V důsledku tzv. vídeňských dohodů došlo k výrazné redukci počtů hlavních bojových tanků, bojových vozidel pěchoty a obrněných transportérů. S využitím podvozků nadbytečné techniky podnik vyvinul a vyrobil celou řadu speciálních nástaveb. Byly to například požární tank, sněžný pluh, zemní stroj, odstraňovač strusky. Na podvozku BVP-1 to byla dílna technické pomoci, velitelské pracoviště, průzkumné a pozorovací komplety, velitelsko-štabní pracoviště.

Novodobá výroba

Počátkem nového tisíciletí se široce rozvinula výroba pojízdných dílen různých typů, jak skříňových, tak i kontejnerových. Byly zahájeny opravy ženijní techniky a výroba souprav pro ženijní zabezpečení. Podnik rovněž vyvinul a vyrobil vysoce specializované polní laboratoře, polní nemocnice, sofistikované průzkumné a pozorovací prostředky, lehké minomety, speciální munici. Významnými zakázkami v podniku byla oprava a modernizace 350 kusů BVP-1 pro švédskou armádu, modernizace tanků T-72 a dodávka kolových obrněných transportérů Pandur II 8x8 CZ pro Armádu ČR. I v současné době, kdy řada techniky postupně dosluhuje, se s podnikem VOP CZ počítá jako s významným partnerem při modernizaci armády. Ta nyní využívá i kupříkladu kontejnerové pracoviště centrální ochrany KPCO a kontrolní pracoviště vstupu MKPV, což jsou prostředky vzešlé z vlastního výzkumu podniku a lze je považovat za špičková pracoviště na světové úrovni.

Budoucnost podniku

Při oslavách výročí byl přítomen i ministr obrany Martin Stropnický, který pokřtil

A fakta

- 1946 – založení Vojenského opravárenského podniku 025 (Nový Jičín)
- 1951 – založení VOP-026 (Šternberk)
- 1989 – vznik obou státních podniků
- 1994 – restrukturalizace podniku a zahájení civilní strojírenské výroby
- 2010 – sloučení Vojenského opravárenského podniku 025 Nový Jičín, s. p., a VOP-026 Šternberk, s. p., do jednoho podniku s názvem VOP-026 Šternberk, s. p.
- 2012 – přejmenování podniku na VOP CZ, s. p.
- 2013 – odloučení lokalit Slavičín, Vyškov a VTÚO Brno, prodej lokality Šternberk

pamětní desku a monument tanku T-72 M1. Při své řeči zmínil význam pro široké okolí v oblasti zaměstnávání, ale i potřeb AČR. „Vážím si toho, že za těch sedmdesát let vyjelo z vašich bran téměř 4 000 tanků, před pár lety jste zde vyrobili stovku pandurů a dnes nejen pro naši armádu opravujete tanky T-72, BVP a další techniku. Pan ředitel mě potěšil i informací o programu pro válečné veterány, kterým nabízíte uplatnění v technických a servisních profesích. Tato společnost je nedílnou součástí podpory naší armády a jsem hrdý na to, co zde v Šenově dovedete,“ uvedl ministr. Díky dlouhodobému rozvoji a investicím podniku v oblastech technologie, lidských zdrojů a výrobních kapacit je VOP CZ, s. p., největším vojenským podnikem v ČR.

Text a foto: Michal Voska

Inzerce

Vojenská nemocnice Brno přijme do pracovního poměru lékaře se specializací v oboru:

- praktický lékař pro dospělé
- radiologie a zobrazovací metody
- anesteziologie a resuscitace
- rehabilitace a fyzikální medicíny (i na zkrácený úvazek)

Životopis s přehledem odborné praxe zasílejte na e-mail: ystolarova@vnbrno.cz.

Ruské schizma:

Zahraniční politika versus vojenský průmysl

Podle článku zveřejněného Vojensko-průmyslovým kurýrem (VPK), předním ruským vojenským periodikem, existuje mezi ruskou zahraniční politikou a průmyslem velké schizma. Na jedné straně se Vladimír Putin snaží posílit mocenské postavení Ruska na světové scéně, na druhé straně ruská ekonomika a průmysl takové snahy nedokáže podporovat.

V neklidné době

Od anexe Krymu ruská zahraniční politika směřuje sebevědomě k posílení mocenského postavení Ruska na světové scéně. Jednou z oblastí posilování ruského vlivu je Sýrie a obecně Střední východ.

Autor článku Constantine Sivkov ve VPK soudí, že zvyšování vojenské přítomnosti Ruska v Sýrii nenechá NATO bez povšimnutí. V návaznosti na ruské kroky mohou země NATO dodávat zbraně „umírněným“ povstalcům nebo se odhodlat k pozemní invazi do Sýrie. Podle Sivkova možná turecký tankový prapor v Iráku funguje jako „průzkum“ s cílem zjistit reakci Ruska. „Rusko přijalo výzvu a rozhodlo se posílit vojenskou přítomnost v Sýrii tím, že začalo urychleně stavět další leteckou základnu na jihu Homsu, čímž zvýší bojovou sílu v Sýrii na sto letadel, možná více. Tyto síly budou mít významný dopad na průběh války,“ píše Sivkov.

Podle Sivkova se proto Rusko může dostat do hlubšího ozbrojeného střetu s radikálními extremistickými skupinami na Středním východě podporovanými USA, státy Perského zálivu a Tureckem. Taková situace údajně může přerůst v přímou konfrontaci s členskými státy NATO.

Je na to Rusko připravené?

„Poselství prezidenta naší země k Federálnímu shromáždění pozorně sledovali političtí a vojenští analytici, odborníci a významná část našich krajanů. Tolik pozornosti je pochopitelné: koneckonců závisí na tom jednání naší země ve velmi kritickém období. Jeho úspěch si vyžádá obětování blahobytu každého z nás. Nicméně, soudě podle poněkud kritických připomínek odborníků a rychle ukončené diskuze v médiích, ruské nádeje se nepotvrdily v plné výši,“ uvedl Sivkov.

Ruská zahraniční politika, jasně stanovená Vladimírem Putinem, nezávisle a aktivně bojuje za ochranu ruských zájmů ve všech klíčových oblastech světa, včetně „horkých“ míst. Vladimír Putin varoval „partnery“, že v případě neuvážených akcí Rusko nebude reagovat jen v ekonomické sféře.

Rusko již „partnerům“ předvedlo okřídlenou střelu X-101, vypálenou na cíle v Sýrii ze strategických bombardérů Tu-160, nebo střelu s plochou dráhou letu Kalibr, vypouštěnou z ponorky ve Středozemním moři. Stejně tak lze k ruským varováním zařadit „nechtěný únik“ nákresu jaderného torpéda Status-6.

Podle Sivkova použití podobných zbraní na rebely nemá příliš vojenský smysl. Šlo o jednoznačnou demonstraci síly a vzkaz Západu, že Rusko má dostatečné prostředky k „nehospodářským“ odpovědím.

Avšak každá vojenská akce, a to i ruská operace v Sýrii, potřebuje ke svému úspěšnému fungování velké finanční, technické a lidské zdroje. Bez dostatečně robustní podpory průmyslu není sebevědomá zahraniční politika možná. Podle Sivkova je zdrojem obav například ruská letecká kampaň v Sýrii.

Ruská letecká technika je v Sýrii přetěžována, což na jedné straně ukazuje na velké nasazení pilotů a leteckého personálu, na druhé straně to vede k rychlému

opotřebovávání letecké techniky a riziku technické poruchy.

Sivkov odhaduje, na základě veřejně dostupných zdrojů, že poslední dva měsíce každé ruské letadlo denně provedlo 1,8 – 2 vzlety. V posledních dekadách přitom letecké ofenzivy trvaly průměrně čtyři až pět dní, kdy každé letadlo provedlo denně 1,4 vzletu.

V minulosti, při podobně dlouhých leteckých kampaních, každé letadlo obvykle provedlo denně 0,8 až 1,1 vzletu. „Naše letectvo proto pracuje s nadpozemskou intenzitou,“ soudí Sivkov. Ruská letecká síla v Sýrii odpovídající velikostně pluku provádí operace s intenzitou odpovídající divizi.

Takové intenzivní nasazení leteckých sil ukazuje na nedostatečnou kapacitu ruského letectva. Podle Sivkova může být problémem nedostatečná kapacita syrských letišť, ale ruské letectvo mělo údajně dostatek času na rozšíření kapacity letiště nedaleko města Lázikija.

Ruské letectvo malou leteckou kapacitu řeší omezeným použitím dálkových bombardérů Tu-22M3. Právě tyto bombardéry jsou vybaveny střeleckým systémem SVP-24, schopným přesně zasahovat cíle „hloupými“ bombami.

Přesných zbraní nemá Rusko dostatečné množství a všechna další taktická letadla se systémem SVP-24 jsou již v Sýrii. Podle všeho byly v posledních dvou měsících instalovány další SVP-24 do bojových letadel, což umožnilo zvýšit počet ruských letadel v Sýrii.

pozemních sil jsou pak dělostřelecké a raketové jednotky.

Například 7. října provedla syrská armáda ofenzivu do hloubky 50 až 70 km. Hluboký průlom umožnilo především masivní nasazení polního dělostřelectva a raketových jednotek. Spotřeba munice však byla enormní.

Palebný průměr raketometu Grad je dle článku 80 raket, které dokáže raketomet vyslat ve dvou salvách. Palebný průměr samohybné (nebo tažené) houfnice je 40 až 50 dělostřeleckých granátů, které dokáže poslat na cíl během 7 až 12 minut. V návaznosti na to, houfnice dokáže při 20 až 40 minut trvající dělostřelecké podpoře využít 1,5 až 2 palebné průměry, tj. asi 60 až 100 granátů.

Sivkov dává příklad z druhé světové války, kdy sovětské dělostřelectvo muselo na proražení 1 km široké nepřátelské obrany nasadit 100 až 120 děl, v kritických místech pak až 300 děl. To znamená, že v případě 10 km dlouhé fronty by mělo být nasazeno alespoň tisíc děl a 100 000 dělostřeleckých granátů.

Jurij Šabalin, další z autorů VPK, upozorňuje, že Rusko musí vyrábět minimálně 1 milion dělostřeleckých granátů ročně. V opačném případě při větším konfliktu ruské armádě rychle dojde munice. Sivkov však spekuluje, že při podobném tempu ruské dělostřelectvo při útoku na 10 km širokou frontu spotřebuje měsíční výrobní kapacitu dělostřeleckých granátů.

Ruský průmysl zaostává

Není to však jen o dělostřeleckých granátech, ale i o dostatečném počtu protitankových zbraní, munice pro tanky a pěchotu. Pro dlouhodobé vedení méně či více závažného konfliktu musí ruský průmysl generovat miliony kusů munice měsíčně. V Rusku podle expertů takové výrobní kapacity nyní nejsou.

Západní sankce navíc zpomalily výrobu ruských přesných zbraní, protože ruský průmysl je stále závislý na dodávkách špičkových technologií, především mikroelektroniky, ze zahraničí. Ale také výroba dostatečného počtu dělostřeleckých granátů vyžaduje obrovské množství nových digitálně řízených obráběcích strojů, které ruský průmysl nedokáže v dostatečné výši vyrábět.

Sivkov proto upozorňuje, že výroba řízených střel všeho druhu je o dva řády pomalejší než ve Spojených státech.

„Je třeba si uvědomit, že bez rozsáhlé obnovy průmyslového potenciálu naší země na novou technologickou úroveň a znovuvytvoření celých průmyslových odvětví od úplných základů (high-tech elektronika – pozn. red.) je nemožné podporovat prezidentovy zahraniční politické požadavky,“ píše ve svém článku Sivkov.

„K zásadním změnám by muselo dojít i v řídicích složkách a lidech, taktéž v obchodních a subdodavatelských vztazích i ve smýšlení a přístupu obyčejných pracovníků, neboť bolesti, s níž se ruská společnost nevyrovnává, jsou hospodářská kriminalita, dodržování zákonů i rozsáhlá korupce úředníků,“ dodává Sivkov.

Ve spojení s problémy ve školství a vědě Sivkov soudí, že vektory domácí a zahraniční politiky jsou naprosto odlišné. „V dějinách Ruska už taková situace nastala a nekončila příliš slavně,“ uzavírá Sivkov.

Autor: Jan Grohmann,
foto: Ruské ministerstvo obrany

Dalším důvodem je jednoduše nedostatečný počet vycvičených pilotů. Sivkov upozorňuje, že to je důvod, proč nebyla do akce nasazena letadla z ruské letadlové lodě Admiral Kuzněcov. Současná palubní letadla mají navíc velmi omezené možnosti při útocích na pozemní cíle.

Pozemní jednotky potřebují munici

Sivkov však zdůrazňuje, že letectvo nedokáže porazit povstalecké síly, k tomu jsou nutné pozemní síly. Hlavním nástrojem

HERO

– bojový UAS i pro jednotlivce

Již mnoho let představuje Izrael vůdčí zemi ve vývoji vojenských bezpilotních systémů všech kategorií, přičemž právě tam vzniká velká část nových technických řešení a přístupů. Nyní jeden z tamních výrobců představil nový systém, díky němuž se moderní bojový bezpilotní letoun může stát doslova zbraní jednotlivce.

Izraelská společnost UVision Air Ltd představila na loňském pařížském aerosalonu unikátní zbraňový systém řady Hero, který v sobě spojuje vlastnosti a schopnosti bezpilotních průzkumných prostředků a přesně naváděné, tzv. vyčkávací munice, přičemž

jeho nejmenší verze mohou být přenášeny a používány i jednotlivcem. Systém Hero je primárně určen do prostředí asymetrických ozbrojených konfliktů a do zastavěných oblastí, v nichž je kladen důraz na co nejmenší vedlejší škody na životech, zdraví a majetku civilního obyvatelstva.

Jeho základem je vždy bezpilotní letoun vybavený moderním elektrooptickým pozorovacím a zaměřovacím systémem a bojovou explozivní částí. Stroj může relativně vysokou rychlostí doletět nad zájmovou oblast a tam pak naopak velice malou rychlostí kroužit, přičemž se vyznačuje jen

minimální hlukovou a tepelnou stopou. Navedení na pozemní cíl může být předem naprogramováno nebo realizováno „manuálně“ s využitím přenosu videosignálu z denní či noční kamery s tím, že prostředek může přijímat pokyny z různých stupňů velení. Jeho aerodynamická koncepce zajišťuje extrémní manévrovatelnost, díky níž může zasahovat i rychle se pohybující cíle nebo cíle schované ve členitém terénu či zástavbě.

Společnost UVision při vývoji systému využila bohaté zkušenosti izraelských ozbrojených sil z mnoha podobných konfliktů. Její představitelé tvrdí, že na rozdíl od jiných výrobců, kteří se snaží obdobných schopností dosáhnout tím, že vyzbrojují již existující bezpilotní letouny, v případě systému Hero byl postup přesně opačný. Firma jako základ použila samotnou munici, k níž přidala zpravodajské a průzkumné schopnosti ISR (Intelligence, Surveillance, Reconnaissance) v podobě elektrooptického

Vzlet HERO 30 z přenosného kontejneru

Jediným zatím vyzkoušeným zástupcem třídy long range je Hero 400

a komunikačního vybavení a kterou následně „naučila“ létat požadovaným způsobem.

Systém Hero tvoří šest různých bezpilotních prostředků, které výrobce rozděluje do dvou hlavních kategorií. Tou první jsou malé, elektricky poháněné stroje, určené pro taktické operace. Asi nejzajímavější je zcela nejmenší produkt z řady označovaný jako Hero 30. Jde o malý letounek/střelu o hmotnosti pouhé 3 kg, s miniaturní elektrooptickou hlavicí a také bojovou explozivní částí o hmotnosti 0,5 kg. Maximální rychlost činí 185 km/h, ve vzduchu vydrží až 30 minut a dosah může být až 40 km. Hero 30 je navržen tak, aby mohl být vypuštěn jen s minimální přípravou v řádu několika málo minut.

K vypouštění slouží kompaktní kontejner o hmotnosti 5 kg, který má v sobě zabudované malé pneumatické vypouštěcí zařízení a může být instalován na různé platformy, ať už pozemní, námořní, či letecké. V rámci aerosalonu Paris Air Show 2015 byla prezentována například maketa lehkého bezposádkového dálkově řízeného vozidla UGL-H30, které ve své korbě neslo tři odpalovací kontejnery. Systém Hero 30 ale najde využití zejména u různých speciálních jednotek, kde díky malé hmotnosti a rozměrům bude moci trojici „nabitých“ kontejnerů přenášet a používat i jediný voják.

Zatímco Hero 30 je primárně určený k ničení živé síly, další dva typy v kategorii short range už mohou být použity například i proti lehkým vozidlům a podobným cílům. Hero 70 představuje prostředek o celkové hmotnosti 7 kg, z čehož 1,2 kg tvoří bojová část; jeho dosah činí 40 km a vytrvalost 45 minut. Větší Hero 120 pak nabízí celkovou hmotnost 12,5 kg s 3,5 kg bojovou náloží, která je již schopná ničit i lehce zodolněné/pancéřované cíle, přičemž stroj dosahuje vytrvalosti letu 60 minut. Oba typy, tedy Hero 70 i 120, používají podobný

Maketa bezposádkového vozidla UGL-H30 se čtyřicími prostředky Hero 30

elektrický pohon a podobné přenosné transportní a vypouštěcí kontejnery jako Hero 30.

Druhou kategorií systému Hero tvoří trojice produktů řazených do kategorie long range. Jejich společným znakem je kromě větších výkonů a hmotnosti především použití spalovacích benzinových motorů. Podle prohlášení společnosti UVision jde ale jen o dočasné řešení, protože v budoucnosti by mělo dojít k jejich nahrazení elektrickým pohonem, jakmile se podaří vyvinout dostatečně výkonný elektrický systém. Všechny tři větší prostředky systému Hero mohou kromě příslušných pneumatických kontejnerů ke vzletu používat také více konvenční „kolejnicové“ vypouštěcí zařízení.

Nejmenším z druhé trojice je prostředek Hero 250 s celkovou hmotností 25 kg a bojovou částí 5 kg, který dosahuje vytrvalosti letu tři hodiny a jehož dosah činí 150 km. Stejný dosah, který je závislý především

na schopnosti integrovaného datalinku pro přenos videosignálu a řídicích povelů, má i Hero 400. Jeho celková hmotnost je 40 kg, z čehož 8 kg připadá na bojovou část, a díky větší zásobě paliva má vytrvalost prodlouženou na čtyři hodiny. K ničení strategicky důležitých pozemních cílů je pak určen největší prostředek, Hero 900, vážící 97 kg a nesoucí explozivní nálož o hmotnosti 20 kg, který setrvá ve vzduchu až sedm hodin a může působit ve vzdálenosti až 250 km od místa vypuštění, respektive od pozemní řídicí stanice.

Přestože byla jako základ celého systému Hero použita specifická munice, všechny zmíněné typy mohou létat i bez ní, případně lze její místo nahradit jiným „nákladem“. Prostředky tak mohou plnit i klasickou průzkumnou roli, kdy všechny k návratu používají padákový systém zaručující jejich opětovnou použitelnost po přistání. Samozřejmě je pak unifikované pozemní

vybavení, zejména řídicí pozemní stanice kompatibilní pro celou řadu Hero.

Společnost UVision na vývoji systému Hero pracuje zhruba pět let, přičemž do fáze operační použitelnosti se dosud podařilo dotáhnout prostředky Hero 30 a Hero 400 – ostatní zatím existují víceméně pouze jako návrhy. I tak si ale tento systém získal již první dva blíže nespécifikované zákazníky, z nichž jeden by podle některých zdrojů mohl pocházet z Izraele a druhý z USA. Právě ve Spojených státech se zřejmě hodlá UVision ucházet o kontrakt v rámci programu LMAMS (Lethal Miniature Aerial Munition System), v němž US Army hledá v podstatě stejné schopnosti, jaké nabízí Hero 30. Lze ale očekávat, že zájemců o tento stále ještě poměrně unikátní koncept využití bezpilotních systémů se najde mnohem více.

Opět nová armádní pistole

– XM17 Modular Handgun System pro US Army

Americká armáda měla původně vypsat poptávkové řízení na novou pistoli již v lednu 2015, ale pak se na oficiálních stránkách vládní nákupní agentury FAS (Federal Acquisition Service) objevila informace, že závěrečná technická specifikace byla odložena, protože prvotní žádost o informace o potenciálních produktech přinesla do výběru nové názory, které je třeba zohlednit. Poté proběhlo 8. července 2015 další setkání s možnými dodavateli, v pořadí již čtvrtý tzv. Industry Day. Ve výsledném komuniké zástupci US Army oznámili, že bude zformulována nová předběžná poptávka, a perspektivní zbraň dostala označení XM17.

V porovnání s původním zněním nová verze dokumentu umožňuje použití i jiné než celoplašťové munice. Tento poměrně průlomový krok zdůvodnily americké ozbrojené síly odkazem na výklad své právní služby, která ústy svého mluvčího oznámila, že z jejího hlediska a zejména s ohledem na asymetrii dnešních konfliktů, neznámou v době vzniku Haagské konvence, je možné „... použití speciálních druhů střeliva s cílem nabídnout vojákům přesnější a smrtelnější zbraň. Nové typy střeliva umožňují dodavatelům optimalizovat XM17 Modular Handgun System tak, aby poskytl vojákům na všech úrovních střelecké vycvičenosti účinnější nástroj“. Zde je třeba podotknout, že ačkoliv USA dodržují ustanovení Haagské dohody z roku 1899 a 1907, nikdy nebyly jejím signatářem a použití speciálního střeliva (expandujících či fragmentujících střel apod.) je tedy opravdu nemusí nutně omezovat.

V souvislosti se změnou poptávky se začíná hovořit o dvou silných frakcích mezi zadavateli. První se hodlá zaměřit na zvýšení účinnosti stávajícího náboje 9 mm Luger, resp. jeho armádní verze 9×19 NATO. Druhá usiluje o zavedení mikroráže, reprezentované asi nejlépe nábojem 5,7 × 28 mm se střelou SS109 (průbojný „celoplašt“) nebo SS198LF („poloplašt“ s expanzní dutinou a částečnou fragmentací). Kalibry 45 ACP, 40 S&W a 357 SIG se zdají být definitivně opuštěny, ale úplně venku ze hry zřejmě nejsou ještě hlasy pro ráže založené na „vylepšené 9mm“, tj. 38 Super Auto a 9×23 Winchester. Armáda opětovně potvrdila svůj zájem nakoupit 280 000 služebních pistolí a 7 000 kompaktních verzí, ostatní ozbrojené složky hovoří o potřebě dalších 212 000 kusů. US Army i přes současnou zdrženlivost očekává, že bude dodržen následující harmonogram: v těchto dnech by již měla být vydána konečná specifikace, v roce 2017 proběhne kontrolní zkouška vybraného typu a od druhé poloviny roku

TTD pistolí nabízených pro US Army

Typ	SIG P320	Beretta APX	Detonics – STI MTX
Ráže	9 mm Luger, 40 S&W, 357 SIG	9 mm Luger, 40 S&W	45 ACP, 40 S&W v prototypu
Celková délka (mm)	230	192	202
Výška (mm)	140	142	151
Šířka (mm)	35,5	33	32
Délka hlavně (mm)	120	108	108
Kapacita zásobníku	17, 14, 14	17, 15	10, 15
Hmotnost (g)	833	760, 780	720

2018 začnou dodávky zbraní. Takto „rychlý“ časový plán je možný díky tomu, že americké ozbrojené síly jednoznačně deklarovaly, že mají zájem na zbrani, která je již dovedená do stadia sériové výroby, tzv. Out of the Box (čili „přímo z krabice“), nikoliv na zbrani, u níž vývoj teprve probíhá.

Za nejzřetlivější kandidáty na vítěze se v této chvíli považují STI-Detonics (také označovaná jako David mezi Goliáši), SIG Sauer a Beretta, ale ještě nic není ani zdaleka rozhodnuté. STI a Detonics společně nabízejí zbraň vyvinutou prakticky čistě vývojářskou firmou Detonics; je založena na pistoli Detonics MTX, ale má mít možnost pomoci výměnného modulu konvertovat kohoutovou verzi na verzi s přímoběžným úderníkem. V případě vítězství by zbraň vyráběla firma STI. SIG Sauer

nabízí svou pistoli P320 MHS a Beretta APX. Kritické budou testy a lze očekávat, že většina předních výrobců krátkých palných zbraní si nenechá svou účast v tendru ujít.

Text: Ing. Martin Helebrant, foto: Detonics, SIG Sauer, Beretta

Automatický minomet

ADIM

Spojené státy spolu se Sovětským svazem představovaly v době studené války největší světové producenty zbraní. I když se dnes často hovoří o tom, že zatímco Washington v tomto ohledu upřednostňoval kvalitu a Moskva kvantitu, jedná se spíše o nepochopení problematiky vyzbrojování než tehdejší realitu. Obě znepřátelené strany totiž produkovaly řadu velice kvalitních systémů – často však v jiných zbrojních kategoriích. Typickým příkladem technologické převahy Sovětů nad Američany v konkrétním segmentu výzbroje byly např. minometry. Zatímco komunistický blok zařadil do svého arzenálu tyto prostředky v rážích 82, 120, 160 a 240 mm, „tábor svobody“ se omezil na kalibry od 60 do 120 mm.

Sovětská a následně i ruská vojenská doktrína minometům vždy všeobecně přikládala a stále přikládá na bojišti mnohem významnější roli, než tomu bylo a dosud

je na Západě. Také proto zde vznikla značně pestrá škála různých typů – mezi nimi např. výrazně inovativní 82mm automatický minomet 2B9 Vasiljok, popřípadě 120mm kombinované systémy Nona/Věna. V posledních letech, s přibývajícím konflikty nízké intenzity a vývojem přesně naváděné munice, si ale i západní armády začaly lépe uvědomovat jejich skrytý potenciál. Také z tohoto důvodu se zřejmě velení US Army rozhodlo zkonstruovat samohybný samočinný minometný systém ADIM (Automated Direct Indirect-fire Mortar), schopný jak přímé, tak nepřímé střelby. Tohoto úkolu se ujalo armádní Výzbrojní výzkumné, vývojové a inženýrské středisko (Armament Research, Development and Engineering Center), které se nachází v areálu Picatinny Arsenal ve státě New Jersey.

ADIM je tvořen hladkou hlavní ráže 81 mm, nabíjecím automatem, elektromechanickou soustavou servomotorů, ovládací pohybové zbraně a redukující zpětný ráz při výstřelu, a vozidlem HMMWV, sloužícím jakožto přepravní prostředek. Do budoucna se ovšem

předpokládá integrace na novou, modernější platformu vzešlou z programu JLTV (Joint Light Tactical Vehicle).

Servomotory jsou při své činnosti řízeny automatizovaným systémem řízení palby AFCS-M (Automated Fire Control System-Mortar), jenž konstrukčně vychází z M95/M96 MFCS-M (Mortar Fire Control System-Mounted) instalovaného na pásovém samohybném minometu M1064A3 a kolové variantě M1129 používající podvozek řady Stryker. AFCS-M, zahrnující v sobě kombinovanou INS/GPS navigaci, pomáhá obsluze především v nabíjení a vybití zbraně, zaujímání a opouštění palebné pozice, zaměřování a samotné střelbě z minometu. Díky použití systému AFCS-M se doba potřebná k rozvinutí palebného prostředku a přípravě ke střelbě výrazně snižuje, navíc je možné ho použít v bezobslužném módu (tj. obsluha pouze dopraví minomet do palebného postavení, poté se přesune do úkrytu, odkud následně řídí střelbu dálkově z výnosného terminálu).

Minomet ADIM byl poprvé veřejně představen počátkem loňského roku, během své účasti na sérii experimentálních cvičení AEWE (Army Expeditionary Warfighter Experiment) na základně Fort Benning ve státě Georgia. Při zkouškách vojáci testovali manuální i plně automatickou střelbu systému, avšak během samotné palby se z bezpečnostních důvodů nacházela obsluha v dostatečné vzdálenosti mimo vozidlo. Dohromady bylo při testech z ADIMu vypáleno na 174 ran. Kromě běžné střelby na jeden cíl se zkoušel také přenos palby z jednoho cíle na další, a tím pádem postupné ničení několika simulovaných nepřátelských postavení. Následujícím milníkem ve vývoji systému ADIM se stalo jeho zapojení do cvičení NIE (Network Integration Evaluation), které se uskutečnilo v říjnu loňského roku na texaské základně Fort Bliss.

Autor: Dušan Rovenský, foto: US DoD

Natáčení filmu vyprávějícího o atentátu na Reinharda Heydricha

Anthropoid

Skutečnou historickou událost českých dějin si jako námět pro svůj film vybral britský režisér Sean Ellis. Do hlavních rolí parašutistů Kubiše a Gabčíka obsadil herce Jamieho Dornana a Cilliana Murphyho. Film vzniká v britsko-francouzsko-české koprodukcí za podpory Ministerstva obrany a Vojenského historického ústavu v Praze.

Zasněženým a zamrzlým lesem projíždí nákladní auto se dvěma muži. Píše se rok 1942 a v kabině vozu sedí dva parašutisté. Josef Gabčík a Jan Kubiš, kteří o několik měsíců později zlikvidují zastupujícího říšského protektora Reinharda Heydricha. Tak vypadala jedna ze scén, která se natáčela loňské léto. V té době ještě ve vojenském újezdu Brdy, který pronajala minulý rok armáda filmařům zdarma. Natáčelo se u letiště Hejlák, ale též v Praze. Letní teploty dosahující třiceti stupňů v kontrastu se sněhem nejdou příliš dohromady. Vše bylo dílem odborníků, díky kterým byla značná část území potřebná k natočení scén uměle zasněžena celulóзовou směsí. Sněžná děla, tak jak je známe z hor, nahradila mravenčí ruční práce. Kousek po kousku byl smrkový les zasypan. Výsledný efekt byl dokonalý

A fakta

Nově natáčený film Anthropoid není jediným filmařským počinem k zachycení této historické události. V roce 1964 natočil režisér Jiří Sequens československý film Atentát. Kvůli tehdejší restrikcím a pohledu komunistického režimu nebylo vhodné uvádět správná jména příslušníků zahraničního odboje. To ovšem byla jedna z mála nepřesností. Britský režisér Lewis Gilbert natočil v roce 1975 snímek Operace Daybreak, zrádce Karla Čurdu ztvárnil Martin Shaw, který se u nás proslavil v roli Doylea v kultovním seriálu Profesionálové. Tento film obsahoval řadu hrubých nepřesností, stejně jako filmy I katové umírají a Hitler's Madman, jež vznikly rok po atentátu.

replika byla v barrandovských studiích postavena v životní velikosti. Snímek vznikne v britsko-francouzsko-české koprodukcí a z domácích herců se v něm objeví

a oko divákovo by nedokázalo poznat, že je vše otázkou fikce a scéna se skutečně nenatáčela v zimě.

Nejen Brdy

Natáčení bude probíhat i na místech známých z filmu Ve stínu Davida Ondříčka, který je jedním z koproducentů Anthropoidu. Nejznámějšími lokacemi jsou pražská Zvonařka, okolí Invalidovny a chrám Cyrila a Metoděje v Resslově ulici, jehož

i Ondřej Malý, Jan Budař, Alena Mihulová, Václav Neuzil či Martin Hoffman. Herečka Aňa Geislerová ztvárnila Gabčíkovu partnerku Lenku Fafkovou, Kanaďanka Charlotte Le Bon partnerku Kubiše. Část komparsistů se rekrutovala z řad klubů vojenské historie. Mají zkušenosti s rekonstrukcí bitev, s nošením uniformy a zvládají dokonale dovednosti, které filmaři při natáčení využívají. O jejich začlenění do scénáře se významně zasloužil historik Zdeněk Špitálník, kterého řada z nich oslovila.

Odborný dohled

Režisér Sean Ellis využil podpory Vojenského historického ústavu v Praze a zejména pak již zmíněného historika Zdeňka Špitálníka. Ten je uznávaným odborníkem na heydrichiádu a do filmu přináší řadu cenných informací, pohledů, ale dohlíží i na samotný scénář kvůli maximální autentičnosti. Sám ke své roli při natáčení poznamenal: „Od začátku jsem byl předurčený a byl jsem kontaktní osobou. Když

tisícstránková kniha Vojtěcha Šustka, která obsahuje obrovské množství poznámek, záznamy z výslechu spolupracovníků parašutistů, všechny dokumenty – i ty německy psané. Z toho by se dalo načerpat mnoho informací pro snímek. Nicméně kniha není v angličtině a asi není možné přeložit tak rozsáhlou a odbornou knihu za krátký čas. Ellis proto vycházel ze starších českých publikací, které byly do angličtiny přeloženy.“

Režisérovo veledílo

„Poprvé jsem se začal zajímat o příběh operace Anthropoid v roce 2002, kdy jsem viděl televizní dokument o této události. Nikdy předtím jsem o operaci neslyšel a byl jsem doslova uchvácen činy a skutečností, které jsem viděl. Chci, aby to byl film plný emocí, ne epické válečné drama. Jde mi o osudy Kubiše a Gabčíka, chci poznat,

co cítili,“ prohlásil režisér a scenárista Sean Ellis. Jeho cílem není dokumentární rekonstrukce, ale film, který zaujme obrovské množství lidí a mladým pomůže poznat historii. To potvrzuje i Zdeněk Špitálník. „Počítám, že přijde vlna kritiky. Film bude mít historické nepřesnosti, ale je to kvůli tomu, aby byl příběh srozumitelný a pochopitelný i v zahraničí. Přece jenom snímek není určen jen pro českého diváka. Na druhou stranu si myslím, že přes historické nepřesnosti, které budou vadit řadě lidí, přinese obrovskou popularitu kusu naší historie ve světě. Na Jamieho Dornana půjde velké množství mladých holek, které si jako druhotnou informaci ze snímku odnesou, že někde tady v protektorátu se stalo něco takového.“

Text: Michal Voska,

foto: archiv www.jamie-dornan.org

Inzerce

43. výsadkový prapor Chrudim

VYHLAŠUJE

VÝBĚROVÉ ŘÍZENÍ

18. - 20. dubna 2016

Nabízíme

Službu u jediného výsadkového praporu AČR v kolektivu výsadkářů motivovaných jako ty.

Zahraniční nasazení v místech jako Afghánistán a Mali.

Atraktivní výcvik, a to včetně výsadkového, se všemi příplatky a výhodami s ním spojenými.

V případě zájmu zašli přihlášku do 13. dubna na info@43vpr.cz

Další info na FB, Wiki a YouTube: „43. výsadkový prapor Chrudim“

POT ŠETŘÍ KREV

Požadujeme

- Kompletní výroční tělesné přezkoušení AČR
- Uplavat 300 m
- Překážkové dráhy
- Běhy a pochody se zátěží
- Psychotesty

Účastníci výběrového řízení v obou kategoriích („štáb“ a „bojové jednotky“) musí mít předpoklady získat lékařské vysvědčení A-schopen jako výsadkář

Svaz civilní ochrany ČR, z. s.

Svaz civilní ochrany ČR, z. s., (SCO ČR) je celostátním sdružením občanů, jehož posláním je podílet se na preventivních opatřeních zaměřených na snižování následků mimořádných situací v době míru a za branné pohotovosti státu. Svoji roli plní formou předem dohodnutých zadání pro integrovaný záchranný systém ČR. Dále propaguje činnosti, které souvisí se sebeochranou, vzájemnou pomocí a seznamováním obyvatelstva s charakterem možného ohrožení. Zajišťuje rovněž poradenskou činnost pro zabezpečení ochrany obyvatelstva při živelních pohromách a průmyslových haváriích.

Tyto úkoly jsou součástí uzavřeného společného Memoranda o spolupráci mezi SCO ČR s Hasičským záchranným sborem ČR. To také určuje místo a úlohu svazu v procesu ochrany obyvatelstva.

Základními články svazu jsou jednotlivé kluby, které mají odvozenou právní subjektivitu. Jejich činnost je závislá na rozhodnutí členské schůze klubu a schváleném plánu práce.

Svaz svojí činnost zaměřuje na oblast metodiky a propagaci do oblasti plnění vybraných úkolů v systému civilní ochrany, s důrazem na přípravu obyvatelstva k sebeochraně a vzájemné pomoci. Podstatnou částí činnosti svazu je práce s mládeží se zaměřením jednak na objasňování tradic a významu obrany vlasti, jednak na získání vědomostí, dovedností a návyků souvisejících s ochranou a sebeochranou za mimořádných situací.

Na místní, regionální a republikové úrovni svaz již řadu let organizuje soutěž „Dokaž, že umíš – Mladý záchranář“, zaměřenou na branné disciplíny mající za úkol zvyšování tělesné zdatnosti, zásady sebeochrany a vzájemné pomoci v mimořádných situacích. Snaží se tak o zapojení dětí a mládeže, která se trvale nevěnuje nějaké zájmové činnosti. Je to současně jeho příspěvek k omezení sociálně patologických jevů mezi žáky a studujícími.

A že se to daří, lze dokladovat na příkladu klubu SCO ve Strakonici, který v minulém roce organizoval deset místních kol soutěže „Dokaž, že umíš – Mladý záchranář“. Na základních školách zde soutěžilo 936 žáků, krajského kola se pak účastnilo 115 soutěžících. Vedle SCO existuje řada jiných aktivně pracujících organizací programově zaměřených na sportovní či kulturní aktivity mládeže, málokterá z těchto složek se však zabývá činností souvisejícími s prevencí nouzových situací a řešícími problematiku ochrany člověka za mimořádných situací.

Důležitým úkolem organizace je deklarovaná pomoc při výuce tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí podle pokynů Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Jedná se zejména o pomoc při přípravě, organizování a zabezpečení praktických cvičení žáků základních a středních škol k začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí do vzdělávacích programů.

Lektoři svazu zabezpečují většinou pracoviště, kde žáci pracují s prostředky improvizované ochrany.

Současná snaha o minimalizaci vzniku globální vojenské konfrontace určuje trendy, další směr i charakter připravovaných opatření k ochraně obyvatelstva. V důsledku toho jsou stále ještě značné rezervy v rozsáhlejší přípravě obyvatelstva zaměřené na zásady evakuačních opatření, improvizovaného ukrytí a individuální ochrany. Tyto skutečnosti se mohou projevit v neznalostech problematiky ochrany před účinky povodní, průmyslových a ekologických havárií apod.

Činnost svazu není tedy závislá jen na aktivitách klubů, ale i na tom, jaké činnosti jsou orgány krizového řízení či HZS požadovány. To umocňuje nejen aktivity svazu, ale pomáhá vytvořit aktivní prvek ochrany obyvatelstva.

Připravil: Vladimír Marek, foto: archiv sdružení

Kontakt: Rada Svazu civilní ochrany ČR, z. s.
Na Tabulkách 33
711 00 Ostrava Koblov
Předseda: Lubomír Sojka
e-mail: scocr@centrum.cz

Inzerce

Velitel 15. ženijního pluku
Bechyně

VYHLAŠUJE

VÝBĚR OSOB

k jednotkám EOD

v posádkách Bechyně a Olomouc

Základní požadavky na uchazeče:

- Věk minimálně 21 let
- Úplné střední vzdělání s maturitou
- Zdravotní klasifikace „A“
- Výroční přezkoušení z TV s hodnocením min. 2
- Bezpečnostní prověrka na stupeň „VYHRAZENÉ“, s předpokladem pro získání BP na stupeň „TAJNÉ“
- Trestní bezúhonnost
- Znalost anglického jazyka s předpokladem pro získání min. úrovně STANAG 1111
- Hodnostní rozpětí des. (v hodnosti min. 2 roky) – rtn.
- Vojenské řidičské oprávnění min. sk. B, skupina C a výš výhodou
- Výhodou předchozí získané pyrotechnické oprávnění či jakýkoliv kurz se zaměřením na práci s municí a výbušninami (EOR, OPTP, Urban Breaching...)

V případě zájmu do 29. 4. 2016 zašlete strukturovaný životopis s poznámkou „EOD“ a s předběžným souhlasem velitele útvaru se zařazením k jednotkám EOD 15. ř. na adresu: Jana.Spanikova@SIS.ACR a v kopii na Jan.Brodac@SIS.ACR.

K vlastnímu výběrovému řízení budou přizváni pouze vybraní uchazeči splňující min. požadavky. Vlastní výběrové řízení bude provedeno v měsíci květnu 2016 s možností zařazení na volná SM u jednotek EOD od 1. 7. 2016 nebo od 1. 1. 2017.

na telefonní lince
A reportu

plukovník Pavel Vobúrka
ředitel Agentury profesního rozvoje
a podpory aktivit

Pane řediteli, první resortní zařízení pro předškolní děti zaměstnanců resortu obrany bylo otevřeno v Praze již v roce 2014. Fungují obdobná zařízení v dalších posádkách nebo dislokačních místech? Jaké jsou podmínky pro jejich zřízení?

Od ledna 2014 je v provozu resortní předškolní zařízení v posádce Praha s kapacitou do 24 dětí ve věku od dvou let. V současné době je připravovaná transformace tohoto zařízení na dětskou skupinu, přičemž ta by měla fungovat v jiném, vhodnějším objektu v Praze 6 ve Veleslavíně, nabízejícím umístění také pro další nově vytvářenou dětskou skupinu.

V letošním roce by měly být zřízeny dětské skupiny také v posádce Čáslav a Stará Boleslav, obě o kapacitě do 24 dětí. Případné zřizování dětských skupin v jiných posádkách nebo dislokačních místech bude výraznou měrou záviset na skutečných potřebách, reálných možnostech (zejména finančních) a kapacitách resortu obrany, a to jak personálních, tak například i objektových.

Jenom pro doplnění – gestorem zřizování a provozování dětských skupin je státní tajemník v Ministerstvu obrany (ST v MO), garantem realizace této oblasti je pak Agentura profesního rozvoje a podpory aktivit (APrPA), která je v podřízenosti ST v MO a plní roli resortního orgánu pro koordinaci a řízení procesu zřizování a provozování dětských skupin, jakož i poskytovatele odborné podpory a poradenské činnosti ve všech souvisejících záležitostech.

Dne 29. července 2015 schválil ST v MO „Metodiku zřízení a provozování dětských skupin“, která nabyla účinnosti dnem 1. srpna 2015. Tato metodika představuje soubor principů, podmínek, opatření a postupů a směřuje k podpoře a rozvoji oblasti péče o zaměstnance, konkrétně sladění jejich profesního, rodinného a osobního života, a dále ke zlepšení dostupnosti služeb péče o předškolní děti zaměstnanců postupným zřízením a provozováním dětských skupin ve vybraných posádkách a dislokačních místech.

U telefonu: Jana Deckerová

Vyzkoušej svůj postřeh

Naleznete pět rozdílů na fotografii automobilu mostního AM-50, který je ve výzbroji naší armády? Řešení přinášíme vedle obrázku.

Automobil mostní AM-50 je kolové speciální vozidlo, vybavené podpěrou, pokládacím a v některých případech i buldozerovým zařízením. Vývoj prostředku byl zahájen koncem šedesátých let minulého století. Do výzbroje tehdejší Československé lidové armády byl zaváděn od roku 1975. V současné době se tedy jedná o poměrně zastaralý prostředek, který však stále plní svoji funkci. Navíc je připraveno jeho nahrazení modernější technikou s větší nosností, odpovídající aliančním normám.

Speciální nástavba je namontována na podvozku T-815 8x8. Prostředek je určen k přemostování překážek o šířce 10 až 13,5 metru, a to jedním polem. Šířka pole je čtyři metry a jeho nosnost padesát tun. Systém umožňuje díky navázání až osmi polí stavbu dlouhých mostů a es-takád. S dostatečně vycvičenou obsluhou je

rychlost výstavby jednoho 13,5 metru dlouhého komponentu 7 minut. Hloubka přemostované překážky může být v rozmezí od 2 do 6 metrů.

Každý lichý AM-50 mostní soupravy má namontováno buldozerové zařízení BZ-T-813-M, naopak sudé AM-50 jsou vybaveny sadou příslušenství. Vozidlo je dále pro ochranu osádky před radiačním a chemickým zamořením vybaveno filtroventilačním zařízením.

Při jízdě těžším, rozbahněným terénem lze podhustit pneumatiky za využití centrálního huštění pneumatik, kterým je podvozek vybaven. Vodní překážky do maximální hloubky 1,4 metru (včetně brodivé vlny) překonává vozidlo jízdou bez speciální úpravy.

Připravil: Michal Voska a Vladimír Marek, foto: archiv A reportu

Voják se lvím srdcem

Když Josef Bryks prchající ze zajateckého tábora objížděl na ukradeném kole Frankfurt nad Mohanem, zastavila ho německá hlídka. Duchapřítomně vytáhl z kapsy staré faktury, které chvíli předtím sebral na silnici, a začal jimi mávat vojákům před nosem. „Okamžitě zavolejte velitele. Vezu totiž důležité dokumenty, které musí podepsat,“ křičel. Jakmile vyplašená stráž odešla shánět svého velitele, nasedl na kolo a ujel jim. Další hlídka se ale již tak snadno oklamat nedala a začala po něm střílet. Nadporučík Bryks utrpěl zranění. Přesto se ještě stačil ukrýt v lese. Zde ho, vyčerpaného úplavíci a postřelením, našla hlídka Hitlerjugend, která ho předala gestapu.

Takto v roce 1942 skončil první útěk československého stíhače nadporučíka Josefa Brykse z německého zajateckého tábora. Ani to ho ale neodradilo, aby se za velice dobrodružných okolností nepokusil o další dva útěky a na třetím se nepodílel. Josef Bryks kopal tunely, prořezával se skrze podlahu žiletkou, měnil identity, nechal se vyvézt v bečce s hnojem, a dokonce se pokusil uletět v německé stíhačce Bf 109. Ale podívejme se na životní příběh tohoto mimořádně odvážného vojáka od začátku.

Poprvé zavřený v Budapešti

Josef Bryks se narodil 18. března 1916 v Laštanech poblíž Šternberka. Po maturitě na obchodní akademii v Olomouci nastoupil počátkem října 1935 prezenční službu u dragounského pluku 5 v Košicích. Po absolvování školy důstojníků v záloze byl přijat na Vojenskou akademii v Hranicích. Během tohoto studia přešel do jejího leteckého oddělení. Po vyřazení byl v hodnosti poručíka jako letecký pozorovatel přeřazen k leteckému pluku 2 Dr. E. Beneše v Olomouci. Poté absolvoval v Prostějově aplikační kurz,

během kterého prodělal pilotní výcvik. Následně nastoupil k 33. stíhací letce.

V té době se ale již nad další existenci Československa začaly stahovat mraky. Josef Bryks po propuštění z armády nějaký čas pracoval u svého tchána jako řeznický pomocník, v lednu 1940 tzv. balkánskou cestou zamířil k naší právě vznikající zahraniční armádě ve Francii. V Maďarsku však byl zatčen a za nedovolené překročení hranice uvězněn v Budapešti. A tady začala jeho neuvěřitelná série spojená s pobyty ve věznicích různých režimů.

Po propuštění byl Josef Bryks eskortován zpátky na Slovensko. Podařilo se mu však uprchnout a dostat se do Bělehradu, kde se přihlásil na francouzském konzulátu. Téměř tříměsíční pobyt v budapešťské věznicí měl ale za důsledek, že do francouzského Agde dorazil příliš pozdě na to, aby se zde mohl

zapojit do leteckého odporu proti postupující německé armádě. Koncem června 1940 se tak Josef Bryks na jedné z evakuujících lodí dostal do Velké Británie.

Sestřelil ho Galland

Již v srpnu byl zařazen k naší 310. stíhací peruti, která krátce předtím vznikla. Problém byl ale v tom, že u ní byl poměrně velký přebytek československých pilotů. Navíc Bryks uměl ještě z obchodní akademie poměrně dobře anglicky, a tak ho převedli k britským leteckým složkám. Prodělal doplňkové školení, přelétával letouny a působil jako zkušební pilot. V dubnu 1940 byl konečně zařazen k britské bojové jednotce, 242. stíhací peruti. Zde prošel aplikačním kurzem nočního létání a létání podle přístrojů. Pak se již zapojil do denních ofenzivních náletů

nad okupovanou Evropou. A právě jeden z nich se mu stal téměř osudným.

Sedmnáctého června 1941 Britové bombardovali elektrárny ve Francii. Bryks a jeho kolegové z peruti měli zajistit doprovod bombardérům. Němci ale dokázali včas reagovat na tento nálet a nad departementem Pas-de-Calais se rozpoutala krvavá bitva, výsledkem které bylo třináct sestřelených britských letounů. Mezi nimi byl i stroj nadporučíka Josefa Brykse. Sestřelilo ho legendární německé eso Adolf Galland, který měl v té době na svém kontě již téměř sedm desítek vzdušných vítězství. Jen o několik měsíců později Němci tuto legendu raději stáhli z operačního nasazení a udělali z něho velitele stíhacího letectva.

V bečce s hnojem

Nic z toho samozřejmě poraněný a popálený Bryks, který musel narychlo opustit hořící letoun, netušil. S padákem, ale bez bot přistál na poli, kde mu francouzští zemědělci poskytli civilní oděv. Německé přesile, která po něm usilovně pátrala, se mu však uniknout nepodařilo. Po výsleších ho převezli do zajateckého tábora ve Spangenbergu a později ve Warburgu. O jeho nezdolné vůli svědčí skutečnost, že se pětkrát neúspěšně pokusil o útěk. Až v noci z 19. na 20. dubna 1942 se mu konečně podařilo utéci společně s Otakarem Černým podzemním tunelem. Jeho útekovou anabázi směrem ke švýcarským hranicím končí dopadením jsme již popsali v úvodu.

Když byl dopraven zpět na Warburg a vyléčen z úplavice a střelného poranění, trvalo mu jen několik měsíců, než následoval další úspěšný útěk. Tentokrát tunelem vykopaným přímo z cely. V tomto případě ho málem chytili, když se na letišti poblíž Frankfurtu nad Mohanem pokoušel dostat do kabiny Messerschmittu. Naštěstí se mu ale podařilo utéci pronásledovatelům. Unikl ještě další tři týdny, než byl dopaden příslušníky německé protivzdušné obrany při náletu na Mannheim.

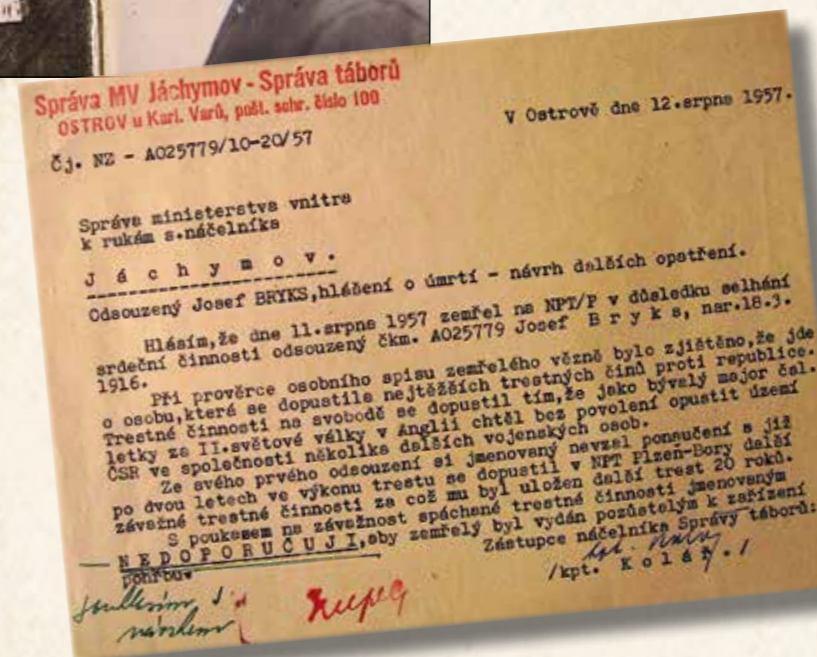
Následoval již zmíněný útěk v bečce na hnuj. V tomto případě zamířil Bryks přes Polsko do Švédska. Ve Varšavě se mu podařilo navázat kontakt s polskými odbojáři. Ti se spojili s Londýnem a domlouvali jeho evakuaci letounem. Nakonec byl ale i tady dopaden. Následovalo kruté mučení, Bryks byl zkopán do bezvědomí, vyšetřující esesák mu dokonce bodl dýku do pravé slabiny. Za účast v polském odboji měl být Bryks popraven, pouhý den před exekucí byl však tento trest zrušen.

Prozradilo ho povýšení

Když se dostal na ošetřovnu zajateckého tábora v Lamsdorfu, kde byl operován, začal Bryks okamžitě připravovat další útěk. Ten byl ale prozrazen ještě před zahájením útekové akce. Němcům došla trpělivost, a tak ho umístili do tábora Sagan. Bryks se zde okamžitě po svém příjezdu zapojil do připravovaného hromadného útěku vězňů podzemním tunelem. K tomu došlo v noci z 24. na 25. března 1944. Jednalo se o nejmasovější útěk v historii, kterého se podle původních předpokladů mělo účastnit tři sta vězňů. Ne na všechny ale došla řada. Podobný osud postihl i Brykse. Uprchnout se nakonec podařilo 76 vojákům. Útěk řešil dokonce sám Hitler, kterého tato troufalost údajně velice rozlítla. A tak nařídil každého dopadeného okamžitě popraviti. Až na tři muže se nakonec Němcům podařilo všechny uprchnuté vojáky pochytat. Padesát z nich bylo popraveno. Přesto se tento útěk stal natolik legendární, že posloužil jako předloha filmu Velký útěk, se Stevem McQueenem v jedné z hlavních rolí.

Po pokusu na atentát na Hitlera se Němci rozhodli definitivně skoncovat s českými zrádci zajatými v uniformách na straně spojeneckých jednotek. Na podzim 1944 bylo na pražskou úřadovnu gestapa v Petschkově paláci deportováno více než dvě desítky našich letců. Za údajnou zradu jim hrozila poprava. Josef Bryks žil až do té doby v zajateckých táborech pod cizí identitou. Pak mu ale nedopatřením přišla do vězení zpráva, že byl povýšen. Vše se tedy prozradilo.

A tak se i on ocitl v Praze. Naštěstí ale zasáhla britská strana, která v případě popravy našich letců pohrozila odvetou. A tak byla tato záležitost odložena až na dobu po válce.

Namísto útěku přeložení

Josef Bryks se po válce vrátil do Prahy, a to i se svou novou anglickou manželkou. Po celou dobu ve vězení si totiž dopisoval s vdovou po britském letci Gertrudou Roseovou. Když se po válce konečně osobně setkali, tak si ji vzal a měl s ní dceru. O jejich příběhu vznikl britský film Srdce v zajetí. Vypadalo to, že ho konečně čeká světlý zítřek. A to až do únorového převratu v roce 1948. Již počátkem března byl pro politickou nespolehlivost odeslán na nucenou dovolenou. Do Británie sice ještě stihl postat manželku s dcerou, sám už tento životně důležitý útěk neuskutečnil. Za jeho přípravu byl odsouzen na deset let. Později mu za údajnou přípravu útěku z věznic na Borech přidali dalších deset let.

Po vynesení rozsudku byl i se svým kolegou útekářem z německých zajateckých táborů štábním kapitánem Otakarem Černým převezen do pracovního tábora v Dolním Jiřetíně, kde museli těžit uhlí. Okamžitě začali připravovat útěk.

Vedení tábora ale něco tušilo. A tak Brykse v dubnu 1949 přeložilo do pevné věznic na Borech. Černý ho měl následovat příští týden. K tomu ale již nedošlo: Černému se totiž útěk podařil, dostal se do Velké Británie. Josef Bryks se se svou dcerou a manželkou již nikdy nesetkal. V srpnu 1957 zemřel ve vězeňské nemocnici uranového dolu Rovnost na infarkt.

Před šedesáti lety se v československé armádě objevily první vojenské vrtulníky

Pod listy rotorů

Do roku 1956 prováděly většinu činností ve službách Československé lidové armády (ČSLA) různé typy kluzáků. Ty již nebyly dostačující a řada jich byla poškozena po silné vichřici, která zasáhla Československo v roce 1956. I z toho důvodu bylo rozhodnuto zařadit vrtulníky do služeb armády. Obdobný postoj k zařazování vrtulníků panoval také v dalších zemích východního bloku.

Hlavním důvodem však bylo, že od konce padesátých let začaly létat podél československé státní hranice americké vrtulníky. Československá propaganda tyto lety tehdy označovala jako provokativní. Oblety státní hranice dělaly vrtulníky německé armády Bundesgrenzschutzu, občas vrtulníky britské Porýnské armády. Na československé straně sice hlídkovaly kolem hranic letouny československého letectva, ale adekvátní

vrtulníková ochrana hranic ve výspě tehdejšího východního bloku chyběla.

Ohlédnutí do historie

První čtyři kusy vrtulníků sovětské výroby Mi-4 (konstruktéra Michaila Mila) se na našem území objevily v březnu roku 1956. Tou dobou v Československu však neexistovali piloti, kteří by byli schopni stroje řídit, a tak byly vrtulníky na nějakou dobu odstaveny a nebyly hned od počátku zařazeny do služby. Další vrtulníky z celkového počtu 155 přiletěly v květnu 1956 do Kbel k 1. dlp. S vrtulníky se na kbelském letišti objevili i sovětské instruktoři kpt. Lokoško, mjr. Popov a kpt. Novikov.

Vrtulníky ve Kbelích

Po přejímce vrtulníků našimi techniky a technické přípravě k dalším letům zahájil instruktor kpt. Lokoško přeškolení prvních našich tří pilotů – kpt. Z. Nusla (zást. velitele pluku), kpt. F. Jindry (velitele kluzákové letky) a J. Němečka (zást. velitele kluzákové letky). První let mjr. Jindra absolvoval 26. června 1956 s instruktorem kpt. Lokoškem.

Vrtulníky mezi piloty a leteckým personálem od chvíle, kdy se objevily na letišti, budily

nemalou zvědavost. A tak na nezájem si instruktoři stěžovat nemohli. Mezi prvními piloty vrtulníků u nás byli piloti Bačák, Bartoš, Berdník, Černý, Červíček, Havlík, Chýský, Rejhon, Spousta, Šedek, Vrtiška, Zahrádka. Byli to většinou bývalí piloti nákladních kluzáků. Jejich přeškolení trvalo do konce srpna 1956, včetně instruktorských letů.

Dnes už na ty, o kterých je řeč, stejně jako na jejich vrtulníky, můžeme pohlížet jako na jednu éru bohaté letecké historie. Zůstaly po nich vzpomínky, především však um a zkušenosti, které v průběhu své aktivní činnosti předali tito lidé svým následovníkům.

Univerzální stroj

„Vrtulníky, to bylo něco nového. Nikdo je pořádně neznal a nebylo asi pilota, kterého by nová technika nelákala. Přeškolení nebylo jednoduché. Chyběly zkušenosti, ale když jsme si vrtulníky pořádně ‚ohmatali‘, bylo nám jasné, že mají neuvěřitelnou škálu použitelnosti. Na tuto skutečnost jsme pochopitelně nepřišli pouze my, ale celá řada civilních organizací. Poptávka značně převyšovala naše možnosti. Strojů a vycvičených pilotů bylo ještě málo... A tak často namísto na vojenském cvičišti jsme ‚bojovali‘ v civilu,“ vzpomínal před léty na vrtulníkové začátky podplukovník Bohumil Rejhon.

Vzhledem k drahému provozu oproti pozemní technice našel vrtulník Mi-4 (o málo později hlavně Mi-8) svoje uplatnění v ojedinelých pracích, kdy použití pozemní (nebo i klasické letecké) techniky selhávalo nebo bylo příliš neefektivní – šlo o tzv. letecké práce.

V Zápisníku letů podplukovníka Rejhona z počátku éry vrtulníkového letectva lze vyčíst místa nasazení: Lubochňa, Olomouc, Hostinné, Příbram, Liberec, Bratislava, Plzeň a další. V papírech v Bystřici nad Pernštejnem putovaly vzduchem několikametrové nasypané roury, ve slévárně v Olomouci odlučovače popílku. Hlásili se z Fulneku, ale i z Vysokých Tater. Tam nutně potřebovali

pomoc vrtulníků při stavbě elektrického vedení. Vrtulníkáři pomohli. Během osmnácti letových hodin tři vrtulníky přepravily 85 tun stavebního materiálu. Starší horalé se netajili tím, že by si s takovou zásilkou stěžij poradili za dva dny. S vrtulníkem pomáhal Bohumil Rejhon při archeologickém výzkumu jižní Moravy, při lokalizaci požáru plynojemu v Praze-Michli či cukrovaru ve Slatiňanech. „Ještě dnes mám v živé paměti usazování obrovského cyklonu k přečišťování vysokopecního plynu. Usazovali jsme ho za plného provozu na vysoký tovární komín Královodvorských železáren. Vážil celých osm tun. My všichni, kteří jsme se na této akci podíleli, jsme se tenkrát pořádně zapotili. První pokus tohoto druhu v historii skončil úspěšně,“ přidává svoji vzpomínku Rejhon.

Při záchraně životů

Novou zkušeností byla 27. srpna 1956 přeprava raněného vrtulníkem Mi-4 z Tezeřína do ÚVN v Praze-Střešovicích. Přistání osádka provedla přímo před vchodem nemocnice.

Mezi zachráněnými bylo i mnoho dětí. „Tenkrát jí byly čtyři. Při bouři na ni spadla na chmelnici kláda. Zranění bylo zlé. Byla v bezvědomí a lékaři jí moc velkou naději nedávali. Po čase přišel k útvaru dopis od rodičů, kde nám děkovali za zachráněný život. Všichni v letce jsme z toho měli obrovskou radost. Takovou, že jsme se mezi sebou složili, koupili velikánského medvěda a poslali ho dívence do nemocnice,“ říká jeden z prvních palubních techniků vrtulníku Mi-4, major Miroslav Piroutek.

„Naši největší záchranou akcí,“ vzpomíná pilot major Pintner, „byly záplavy na jižním Slovensku. ‚Úřadovali jsme tam kolem Čiližské Radvani skoro měsíc. Vzpomínám si, že při jednom záchraném letu jsem uprostřed krajiny uviděl na střeše rodinného domu ženu s dítětem. Byl jsem už na zpáteční cestě na základnu a prostor vrtulníku byl téměř do posledního místečka zaplněn lidmi.“

Přesto jsem se rozhodl, že ženu do vrtulníku ještě vezmu. Pověsil jsem se nad domek a technik ženu i s desetiletým chlapcem vyřáboval na palubu. Plakala, že má ještě někde v prostoru další členy rodiny. Muže jsme našli o chvíli později v lese na stromě, babičku vytáhli z vody o několik kilometrů dál. Křečovitě se držela silné větve. Ta jí zachránila život...“

Nelze opomenout ani pátrací akce po ztracených lidech v horách, které měly v sobě mnohem více tvrdé, namáhavé a někdy nebezpečné práce než té obyčejné romantičnosti. „Nevěřili byste, co to v horách dělá s vrtulníkem,“ konstatuje podplukovník Antonín Šedek. „Vletíš do kotliny s potřebnými otáčkami motoru, a přece najednou začne klesat o tři až čtyři metry za vteřinu. Děláš sešup tak, jak jsi na něj zvyklý, a než přivykneš optickému klamu, horskému terénu, ručička rychloměru náhle přeskočí nejvyšší povolenou rychlost. Byli jsme vyděšeni z toho, co to s námi dělalo na závětrné straně. Sráželo nás to přímo dolů... Dnes již jsou osádky pro záchrané práce v horách vycvičeny a mají potřebné zkušenosti. My je tenkrát neměli...“

Vrtulníky a armáda

Vrtulníky ve vojenské službě nejčastěji sloužily pro vzdušnou kontrolu státní hranice ve spolupráci s protivzdušnou obranou (PVO). Státní hranici v prvopočátku oblétały se začerněným trupovým označením na boku směrem ke státní hranici spolu s průzkumníky na palubě. Protože boční dveře vrtulníku jsou vlevo, muselo se letět pouze od jihovýchodu na severozápad. Od roku 1956 – po maďarské povstání – monitorovaly tři československé vrtulníky Mi-4 také státní hranici mezi Československem a Maďarskem. Cvičilo se i vysazování skupin hloubkového průzkumu v noci na plochy poblíž hranice.

Vrtulníky tvořily i zálohu pozemním tankovým nebo motostřeleckým divizím.

Nejčastěji používaná varianta stroje byla přepravní (Mi-4) nebo spojovací (HC-2,

Podplukovník Antonín Šedek

Mi-1, Mi-2). Poslední nové vrtulníky Mi-4 získala československá armáda v roce 1964. Do služby se však následně prosazovaly modernější vrtulníky Mi-8, a tak k dalšímu nákupu vrtulníků Mi-4 již nedocházelo. V roce 1982 sloužilo v československém letectvu ještě 95 vrtulníků Mi-4. Od poloviny 80. let byly vrtulníky postupně ze služby vyřazovány. Poslední vrtulník Mi-4 byl vyřazen v roce 1986.

Skutečně bojový stroj schopný útoku na pozemní nebo vzdušné cíle byl vrtulník Mi-17 (jeho různé modifikace), především však bitevní vrtulník Mi-24, který byl do výzbroje našeho letectva zařazen v roce 1978. Předtím byly vrtulníky pro schopnost samostatného boje pouze v jednotlivých kusech zkušebně upravovány.

Epilog

Desítky lidí rozdílných povah, zájmů a mentalit vytvořila tehdy v počátku historie vrtulníkového letectva, ale i v letech pozdějších partu, která (necht' mi odpustí nejrůznější jiné profese) může vzniknout jen mezi letci bez rozdílu odbornosti. A co je natolik spojovalo? Především pocit sounáležitosti v nebezpečí, nezanedbatelné riziko jejich povolání, ale zejména láska k práci a pocit odpovědnosti. Kdybychom tyto aspekty pomíjeli nebo podceňovali, nikdy bychom vojenské piloty nepochopili. Nepochopili bychom jejich zaujetí pro věc a práci, kterou si oblíbili, lásku k povolání, jemuž zasvětili svůj život – což plně platí i pro piloty současné.

Text a foto: Pavel Filla

Major František Pintner

FUTURE FORCES FORUM

International Platform for Trends & Technologies in Defence & Security

- 12th International Exhibition
- 200+ Exhibitors
- International Organisations, Government, Military, Law Enforcement, EMS, Industry and Business Leaders
- Live demonstration areas (indoor and outdoor)

- Future Soldier/Dismounted Soldier Systems Projects & Lessons Learned
- Weapon systems, Optics, Sensors, Camouflage
- Survivability: Soldier Readiness, Protection, Endurance
- Mobility, C4I, Power and Connectors

- Designated Geospatial Information for State Security Forces and Organizations
- Geospatial Support to National Defence and Crisis Management
- Modern Trends in the Hydrological and Meteorological Support of Armed Forces and Government

- Strategic and Comprehensive CBRN Defence – CBRN Protection, WMD/CBRN Threats
- WMD Disabling, BMD, Cyber Defence
- Civil-Military Cooperation on CBRN Defence
- R&D, CBRN Medical Countermeasures, Force Health Protection

- Civil-Military Cooperation in Context of WMD/CBRN Defence Protection
- WMD/CBRN Threats – Terrorism, Cyber Defence in Context of Critical Infrastructure Protection, TIC/TIM, CBRN Reach Back
- Use of Robotics, Drones, New R&D Projects

- CBRN Medical Countermeasures in Toxicology/Pharmacy, Innovations, Antidotes
- Nanotechnology – Potential New Threats
- Evacuation Principles and Chain for an Affected Patients from Field
- Biological Agents Evaluation for a Medical Operational Impact

- Future Threats, Challenges and Opportunities of Advanced Robotic Systems
- Autonomous Systems and Robotic Swarms – R&D and Future Application
- Modelling and Simulation of Intelligent Systems – AI

- National and International Views on Future Development of Logistics and Related Technologies
- Joint Logistics Support Group (JLSG)
- Advancing Smart Energy (SE) – Electric Power Production

- Cyber Threats and Trends
- Crisis Management
- Critical Information Infrastructure Protection
- Hybrid Warfare

We are honored that the Ministry of Defence of the Czech Republic and DSIA cooperate on Future Forces Forum

